

UNIVERSITY OF LAPLAND
LAPIN YLIOPISTO

**LAPIN YLIOPISTON TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS
VUODELTA 2009**

*Hyväksytty Lapin yliopiston hallituksessa
9.3.2010*

1	TOIMINTAKERTOMUS	5
1.1	JOHDON KATSAUS	5
1.1.1	<i>Valmistautuminen uuteen yliopistoon.....</i>	<i>6</i>
1.1.2	<i>Lapin korkeakoulukonserniyhteistyö</i>	<i>6</i>
1.1.3	<i>Yliopiston sisäisiä rakenteellisia uudistuksia</i>	<i>8</i>
1.1.4	<i>Lapin yliopiston auditointi.....</i>	<i>9</i>
1.1.5	<i>Lapin yliopiston strategian 2020 toimeenpanosuunnitelma</i>	<i>9</i>
1.2	VAIKUTTAVUUS	10
1.3	TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS.....	28
1.3.1	<i>Toiminnan taloudellisuus.....</i>	<i>28</i>
1.3.2	<i>Toiminnan tuottavuus</i>	<i>33</i>
1.3.3	<i>Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....</i>	<i>44</i>
1.3.4	<i>Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus.....</i>	<i>49</i>
1.4	TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA	50
1.5	HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN	80
1.6	TILINPÄÄTÖSANALYYSI	88
1.6.1	<i>Rahoituksen rakenne.....</i>	<i>88</i>
1.6.2	<i>Talousarvion toteutuminen</i>	<i>90</i>
1.6.3	<i>Tuotto- ja kululaskelma</i>	<i>90</i>
1.6.4	<i>Tase.....</i>	<i>90</i>
1.7	SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA	90
1.8	ARVIOINTIEN TULOKSET	91
1.9	YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ	93
2	TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA	94
3	TUOTTO- JA KULULASKELMA	96
4	TASE	97
5	LIITETIEDOT	99
6	ALLEKIRJOITUS.....	111

TAULUKOT

Taulukko 1. Ylemmän kk-tutkinnon suorittaneiden työllistyminen 2004-2008.....	15
Taulukko 2. Budjettirahoituksen käyttö menolajeittain (1 000 €) 2007-2009.....	29
Taulukko 3. Täydentävän rahoituksen osuus (%) kokonaisrahoituksesta 2007-2009.....	29
Taulukko 4. Ulkopuolisen rahoituksen käyttö rahoituslähteittäin 2007-2009 (1 000 €).....	30
Taulukko 5. Tulosaluettaiset kustannukset 2007-2009 (kokonaisrahoitus, 1 000€).....	30
Taulukko 6. Perustutkintojen kustannukset 2007-2009 (kokonaisrahoitus).....	31
Taulukko 7. Kustannukset/perustutkintotasolla suoritettavat opintopisteet 2007-2009.....	31
Taulukko 8. Tohtorin tutkintojen kustannukset 2007-2009 koulutusaloittain (kok. rahoitus,.....	32
Taulukko 9. Tieteelliset julkaisut/opetus- ja tutkimushenkilökunta (hvt) 2004-2009.....	33
Taulukko 10. Tohtorin tutkinnot/professorit (hvt, budjettirahoitteiset) 2005-2009.....	34
Taulukko 11. Tohtorin tutkinnot/professorit (hvt, kokonaisrahoitteiset) 2007-2009.....	34
Taulukko 12. Jatkotutkinto-opiskelijat/tohtorin tutkinnot 2004-2009.....	35
Taulukko 13. Perustutkinto-opiskelijat (FTE) koulutusaloittain/opetushenkilökunnan hvt:t.....	36
Taulukko 14. Perustutkinto-opetuksen läpäisyprosentti 2004-2009.....	37
Taulukko 15. Ylemmät korkeakoulututkinnot/opetushenkilöstön hvt:t 2005-2009.....	38
Taulukko 16. Uudet opiskelijat koulutusaloittain/opetushenkilökunnan hvt:t 2005-2009.....	39
Taulukko 17. Uudet opiskelijat/perustutkinto-opiskelijat (%) 2004-2009.....	40
Taulukko 18. Suoritettavat opintopisteet/läsnä olevat opiskelijat, 2004-2009 koulutusaloittain.....	40
Taulukko 19. Suoritettavat opintopisteet/opetushenkilöstön hvt:t, kokonaisrahoitus 2005-2009,.....	41
Taulukko 20. Tavoiteajassa (5 v) suorit. ylempien kk-tutkintojen osuus v. 2009 ylemmistä kk-tutkinnoista... 41	41
Taulukko 21. Ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat/täysipäiväiset opiskelijat (%) 2004-2009.....	42
Taulukko 22. Opettajien ja tutkijoiden työskentely ulkomailla (kk)/opetus- ja tutkimushenkilöstön hvt:t koulutusaloittain 2004-2009.....	42
Taulukko 23. Opettajien ja tutkijoiden työskentely ulkomailla (kk)/ulkomailta saapuneiden opettajien ja tutkijoiden työskentely Lapin yliopistossa (kk) 2004-2009.....	43
Taulukko 24. Yli 3 kk:n kansainväliseen vaihtoon lähteneet ja saapuneet perustutkinto-opiskelijat/ tuhat läsnäolevaksi ilmoittautunutta perustutkinto-opiskelijaa 2004-2009.....	43
Taulukko 25. Ulkomaiset tieteelliset julkaisut/opetus- ja tutkimushenkilökunnan hvt:t (kokonaisrahoitus).....	44
Taulukko 26. Perustutkinto-opiskelijoiden vieraskielisissä opintojaksoissa suorittamat opintopisteet/tuhat läsnä olevaksi ilmoittautunutta perustutkinto-opiskelijaa 2004-2009.....	44
Taulukko 27. Liiketaloudellisen maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuus 2007-2009 (1 000 €)..	45
Taulukko 28. Julkisoikeudellisen maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuus 2007-2009 (1 000 €)	46
Taulukko 29. Koulutuspoliittisin perustein järjestetyn koulutuksen kustannusvast. 2007-2009 (1 000 €).....	47
Taulukko 30. Kannettavien tietokoneiden kustannusvastaavuus 2007-2009 (1 000 €).....	48
Taulukko 31. Yhteisrahoitteisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuus 2007-2009 (1 000 €).....	49
Taulukko 32. Tohtorin tutkinnot, tavoite 2009, toteutuneet tutkinnot 2005-2009.....	51
Taulukko 33. Lisensiaatin tutkinnot 2005-2009.....	52
Taulukko 34. Jatkotutkinto-opiskelijat koulutusaloittain 2004-2009.....	52
Taulukko 35. Hakeneet ja opiskelupaikan vastaanottaneet koulutusaloittain 2009.....	58
Taulukko 36. Uusien ylioppilaiden osuus hakeneista ja opiskelupaikan vastaanottaneista v. 2007-2009.....	59
Taulukko 37. Ylemmät kk-tutkinnot, tavoite ja toteutuneet tutkinnot 2005-2009.....	59
Taulukko 38. Alemmat korkeakoulututkinnot 2005-2009.....	60
Taulukko 39. Ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräinen laajuus (op) 2007-2009.....	61
Taulukko 40. Ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräinen suoritus aika 2003-2009 (mediaani).....	62
Taulukko 41. Lähteneet vaihto-opiskelijat tiedekunnittain 2005-2009.....	63
Taulukko 42. Lähteneiden vaihto-opiskelijoiden suosituimmat kohdemaat 2009.....	63
Taulukko 43. Saapuneet vaihto-opiskelijat tiedekunnittain 2006-2009.....	63
Taulukko 44. Saapuneiden vaihto-opiskelijoiden kansalaisuus.....	64
Taulukko 45. Ulkomaiset tutkinto-opiskelijat koulutusaloittain 2007-2009.....	64
Taulukko 46. Ulkomaiset tutkinto-opiskelijat kansalaisuuksittain (yleisimmät).....	65
Taulukko 47. Avoimen yliopiston kautta tutkinto-opiskelijoiksi siirtyneet 2004-2009.....	70
Taulukko 48. Täydennyskoulutuksen opetustunnit 2004-2009.....	74
Taulukko 49. Harjoittelukoulun oppilasmäärä, hvt:t ja opetusharjoittelun vuosiviikkotunnit 2001-2009.....	76
Taulukko 50. Lapin yliopiston toimitilat 2007-2009.....	78
Taulukko 51. Henkilötyövuodet rahoituslähteittäin (%) 2005-2009.....	82
Taulukko 52. Henkilöstö ikäluokittain (%) 2005-2009.....	82
Taulukko 53. Henkilökuntaryhmien koulutustasoindeksit 2005-2009.....	83
Taulukko 54. Henkilöstö koulutustasoindeksit (%) 2005-2009.....	83
Taulukko 55. Henkilöstön sukupuolirakenne henkilöstöryhmittäin 2009.....	84
Taulukko 56. Sairauspoissaolojen keston jakauma (%) 2004-2009.....	85
Taulukko 57. Työterveyshuollon kokonaiskustannukset 2005-2009.....	86
Taulukko 58. Kokonaisrahoitus (kokonaismenot) vuosina 2005-2009 (1 000 €).....	88

Taulukko 59. Täydentävän rahoituksen käyttö rahoituslähteen mukaisesti.....	89
---	----

KUVAT

Kuva 1. Lapin yliopiston organisaatio.....	8
Kuva 2. Rahoitusmenot (1 000 €) 1999-2009	28
Kuva 3. Tieteelliset julkaisut 1997–2009	55
Kuva 4. Lapin yliopistoon ensisijaisesti hakeneet ja hyväksytyt 1997-2009	58
Kuva 5. Perustutkinto-opiskelijoiden määrä 1999-2009.....	60
Kuva 6. Lähteneet ja saapuneet vaihto-opiskelijat 1997-2009.....	64
Kuva 7. Vieraskielinen perustutkinto-opetus, tarjotut opintopisteet 1998-2009	65
Kuva 8. Vieraskielinen perustutkinto-opetus, suoritettut opintopisteet 1999-2009	66
Kuva 9. Opettaja- ja tutkijavierailut, lähteneet ja saapuneet 1998-2009.....	67
Kuva 10. Avoimen yliopiston laskennalliset kokopäiväiset *opiskelijapaikat 1998–2009.....	70
Kuva 11. Avoimeen yliopisto-opetukseen *osallistuneet 1998-2009.....	71
Kuva 12. Avoimessa yliopistossa suoritettut opintopisteet 2001-2009	71
Kuva 13. Ikäihmisten yliopistoon osallistuneet 2003-2009.....	72
Kuva 14. Täydennyskoulutusten määrät 1997-2009.....	73
Kuva 15. Täydennyskoulutukseen osallistuneet 1998-2009	73
Kuva 16. Aikuiskoulutukseen osallistuneet opiskelijat 1998-2009	74
Kuva 17. Lapin yliopiston toiminnanohjaus- ja laadunvarmistusjärjestelmä	75
Kuva 18. Tilakustannukset € ja niiden jakautuminen, vuodet 2007 – 2009	78
Kuva 19. Henkilötyövuodet Lapin yliopistossa 2001-2009.....	82
Kuva 20. Kokonaismenojen jakaantuminen menolajeittain vuonna 2009.....	89

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Johdon katsaus

Lapin yliopisto on Euroopan unionin pohjoisin yliopisto. Yliopiston koulutus- ja tutkimusaloja ovat kasvatustieteet, oikeustieteet, taideteollinen ala ja yhteiskuntatieteet. Lapin yliopisto kouluttaa Suomessa lähes neljänneksen maamme juristeista ja kolmanneksen taideteollisen alan maistereista.

Yliopiston yhteisenä profiilialueena on kansainvälisesti korkeatasoinen arktisen ja pohjoisen ihmisen, yhteiskunnan ja ympäristön sekä näiden vuorovaikutuksen tutkimus. Yliopiston toinen, erityisesti aluevaikuttamiseen suuntautunut profiilialue on kansainvälinen matkailun tutkimus.

Yliopisto on osa Lapin korkeakoulukonsernia ja toteuttaa konsernin yhteistä strategiaa yliopiston profiili- ja painoaloilla. Kansainvälisessä yhteistyössä yliopiston keskeinen strateginen kumppani on University of the Arctic, jonka temaattiset verkostot vahvistavat yliopiston asiantuntijuutta. Arktisen ja pohjoisen alueen muutos ja erityiset sosiaaliset, kulttuuriset ja taloudelliset olosuhteet tarjoavat erityisen tutkimusympäristön yliopiston profiilialueille.

Lapin yliopiston toimintaa leimasi vuonna 2009 valmistautuminen yliopistolain muutokseen, laatujärjestelmän auditointi ja korkeakoulukonserniyhteistyön syventyminen. Syksyllä 2009 toimintansa aloitti yliopiston ja Rovaniemen koulutuskuntayhtymän perustama Matkailun tutkimus- ja koulutusinstituutti tarkoitusta varten saneeratuissa tiloissaan.

Vuonna 2009 yliopisto vietti 30-vuotisjuhlavuottaan yhdessä kansainvälisten ja kotimaisten yhteistyökumppaneidensa kanssa. Osana varautumista tulevan yliopistolain haasteisiin käynnistettiin aktiivinen varainhankinta yliopiston pääomittamiseksi.

Lapin yliopistossa suoritettiin vuonna 2009 yhtä professorin budjettirahoitteista henkilötyövuotta kohden keskimäärin 0,4 tohtorin tutkintoa. Tohtorin tutkintojen tavoite täyttyi koko yliopiston osalta. Koulutusaloista kasvatustieteellinen, taideteollinen ja yhteiskuntatieteellinen koulutusala saavuttivat vuositason tavoitteensa, mutta oikeustieteellisellä koulutusosalalla tavoite jäi vuonna 2009 saavuttamatta, mikä selittyy normaalilla vuosittaisella vaihtelulla. Kokonaisuudessaan tohtorin tutkinnot budjettirahoitteisiin professorin henkilötyövuosiin suhteutettuna Lapin yliopisto ei jää kauas valtakunnallisesta keskiarvosta.

Yliopistossa suoritettiin vuonna 2009 keskimäärin 1,4 ylempää korkeakoulututkintoa yhtä opetushenkilöstön tekemää henkilötyövuotta kohden. Koulutuslaveritailussa Lapin yhteiskuntatieteellisellä koulutusosalalla suoritettiin enemmän tutkintoja opetushenkilökuntaan suhteutettuna kuin koulutusosalalla keskimäärin ja kasvatustieteellisen koulutusalan tunnusluku oli vastaava kuin koulutusalan yhteensä. Lapin oikeustieteellinen ja taideteollinen tiedekunta jäivät alle koulutusalojensa keskiarvojen. Vuonna 2008 Lapin yliopiston kaikilla koulutusaloilla suoritettiin ylempiä korkeakoulututkintoja opetushenkilökunnan työvuosiin suhteutettuna enemmän kuin koulutusaloilla keskimäärin ja toimintakertomusvuonna 2009 palattiin tässä suhteessa pääosin koulutusalojen keskiarvoihin.

Rehtori Mauri Ylä-Kotola

1.1.1 Valmistautuminen uuteen yliopistoon

Lapin yliopisto on vuoden 2009 aikana valmistautunut uuteen hallinnolliseen asemaansa, eli toimintaan julkisoikeudellisena yksikkönä vuoden 2010 alusta lähtien. Ennakoitavissa olevia muutoksia ovat olleet mm:

- yliopistojen ohjausjärjestelmä muuttuu, mikä aiheuttaa muutoksia myös yliopiston sisäiseen toimintaan;
- yliopistojen rahoitusjärjestelmä muuttuu, jonka vaikutukset heijastuvat yliopiston sisäiseen rahoitusjärjestelmään;
- yliopisto valtionapuyksiköksi, yliopisto saa budjettirahoituksensa kerran kuukaudessa tasasuurina erinä;
- yliopistot pääomitetaan, yliopiston tulee hoitaa täydentävän rahoituksensa etukäteismaksunsa tämän pääoman tuotoilla, täydentävän rahoituksen merkitys toiminnan rahoittajana kasvaa;
- uusi yliopistolaki on luonteeltaan puitelaki, joka antaa mahdollisuudet yliopistolle hallinnollisen työn vähentämiseen ja joustavampiin toimintamalleihin. Uuteen hallintokulttuuriin kuuluu myös tiiviimpi yhteys ympäröivään yhteiskuntaan, vähintään 40 % yliopiston hallituksen jäsenistä on ulkopuolisia;
- yliopiston henkilöstö muuttuu työsuhteiseksi; ja
- kilpailuasetelma hyvistä opettajista ja hyvistä opiskelijoista kovenee.

1.1.2 Lapin korkeakoulukonserniyhteistyö

Hallinnollisten ja taloudellisten muutosten kanssa yliopistoilta edellytetään edelleen rakenteellista kehittämistä. Lapin yliopisto on sitoutunut rakenteidensa kehittämiseen osana Lapin korkeakoulukonsernia. Tulossopimuskaudella 2010-2012 näköpiirissä olevia uusia organisatorisia rakenteita ovat:

Lapin korkeakoulukirjasto

Lapin korkeakoulujen informaatiopalvelut tuotetaan 1.1.2010 alkaen sopimusperusteisen Lapin korkeakoulukirjaston toimesta. Yksikön palvelut tarjotaan hajautetusti korkeakoulukampuksilla. Lapin korkeakoulukirjasto koostuu viidestä kirjastoyksiköstä: Arktisen keskuk- sen kirjasto, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun kirjasto, Lapin yliopiston kirjasto, Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutin kirjasto sekä Rovaniemen ammattikorkeakoulun kirjasto.

Matkailualan koulutus- ja tutkimusinstituutti

Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutin (MTI) ytimen muodostavat Lapin yliopiston kauppatieteiden ja matkailun tiedekunta, Rovaniemen ammattikorkeakoulun matkailu-, ravitsemis- ja talousala sekä Lapin ammattopiston matkailu-, ravitsemis- ja talousala. Toimintaa tukevat Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskus, Itä-Lapin oppimiskeskuksen,

Saamelaisalueen koulutuskeskuksen sekä Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappian matkailuosaaminen.

Instituutin päämääränä on tehdä kansainvälisesti korkeatasoista, valtakunnallisesti vaikuttavaa ja alueellisesti ylivoimaista matkailualan tutkimus- ja kehittämistoimintaa, tarjota laadukasta perus- ja täydennyskoulutusta sekä välittää matkailuosaamista ja -tietoa. Instituutti palvelee kansainvälisiä ja kansallisia matkailualan organisaatioita. Se luo edellytyksiä matkailukeskusten ja -yritysten kilpailukyvyyn, ympärivuotisen matkailun ja siihen liittyvän yritystoiminnan kehittämiseen tutkimus- ja koulutustoiminnan sekä viestinnän avulla.

MTI:n toiminta käynnistyi syksyllä 2009, instituutille hyväksyttiin johtosääntö ja nimettiin johtokunta sekä kansallista elinkeinoelämälähtöistä strategista ohjausta varten elinkeinoelämän kansallinen neuvottelukunta, joka on yhteinen kansallisen elämysteollisuuden osaamisklusterin strategisen ohjausryhmän kanssa. Toiminnan sisällöllistä kehittämistä ohjaamaan hyväksyttiin instituutin strategia.

Pohjoinen kulttuuri-instituutti

Pohjoisen kulttuuri-instituutin ytimen muodostavat Lapin yliopiston taiteiden tiedekunta, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun kaupan ja kulttuurin toimiala ja Ammattiopisto Lappian kulttuurialan koulutus. Instituutin verkostokumppaneina toimivat Matkailualan koulutus- ja tutkimusinstituutti, Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskus, Saamelaiskulttuurikeskus, Barentsin alueen kulttuurin oppilaitokset, pohjoisen kulttuuriperinnön muistiorganisaatiot sekä muut Lapin kulttuurialan toimijat ja kulttuuripalveluiden käyttäjät.

Pohjoisen kulttuuri-instituutin valmistelun lähtökohtana on ollut Euroopan Unionin, Norjan, Venäjän ja Islannin käynnistämä pohjoisen ulottuvuuden kulttuurikumppanuushanke tavoitteena kulttuurin painoarvon nostaminen kansainvälisessä politiikassa. Kumppanuudella tähdätään pohjoisen ulottuvuuden alueen elokuva- ja musiikkituotannon, kirjallisuuden ja kuvataiteen tuotanto- ja markkinointiosaamisen vahvistamiseen ja sen myötä kulttuuritalouden voimakkaaseen kasvuun.

Lapin avoin korkeakoulu

Lapin korkeakoulujen rakenteellisen kehittämistyön puitteissa Lapin yliopisto, Rovaniemen ja Kemi-Tornion ammattikorkeakoulut ovat yhteistyössä valmistelleet avoimien korkeakoulu-opintojen tukipalvelualaa. Tavoitteena on järjestää yhteiseltä palvelualueelta kaikki avoimia korkeakouluopintoja koskevat koulutus- ja opiskelupalvelut.

Lapin korkeakoulujen yhteinen kielikeskus

Lapin korkeakoulukonsernissa rakennetaan pysyvä yhteistyömalli korkeakoulujen kielten ja viestinnän opetukseen, jolla tähdätään laadukkaan ja kattavan opetustarjonnan varmistamiseen Lapin korkeakoulukonsernin kaikilla kampuksilla.

Lapin korkeakoulukonsernin yhteinen tukipalvelukeskus

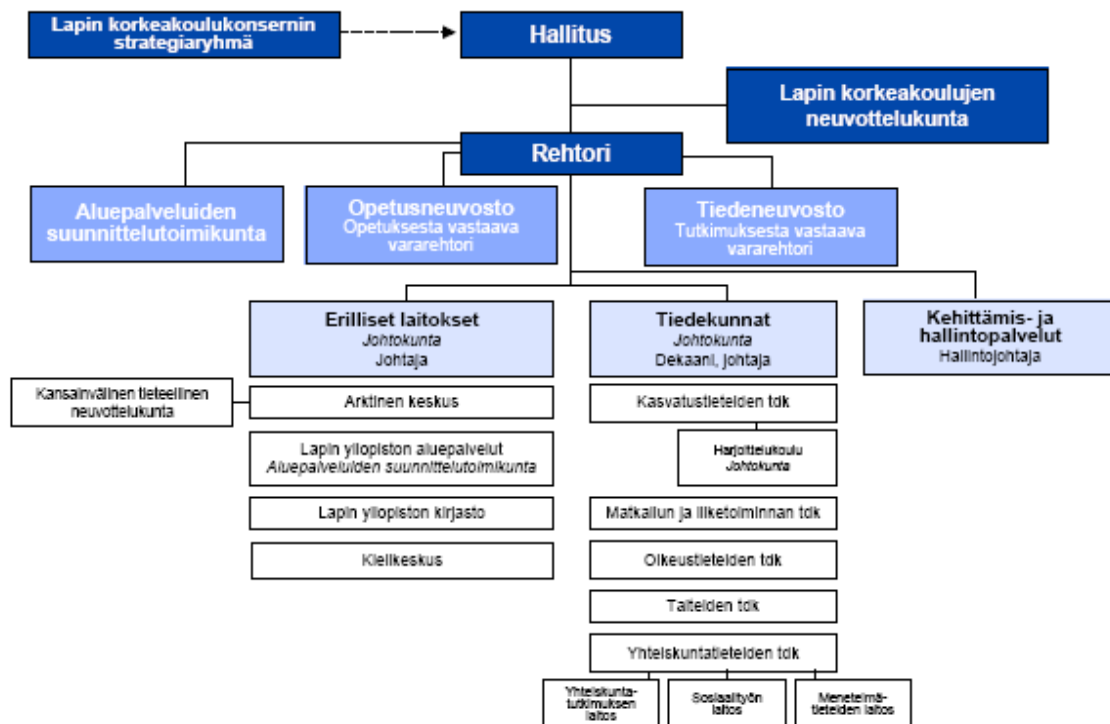
Lapin korkeakoulukonsernissa tukipalvelut järjestetään pääosin yhteisesti ja asiakaslähtöisesti. Tukipalveluiden kehittämisen tavoitteena on Lapin korkeakoulukonsernin tukipalvelukeskus. Tukipalvelukeskuksen valmisteluryhmä tekee Lapin korkeakoulukonsernin johtoryhmälle esitykset:

- tukipalvelukeskuksen toiminta- ja hallintomallista
- tukipalvelusopimuksesta
- käynnistämismallista

1.1.3 Yliopiston sisäisiä rakenteellisia uudistuksia

- Yhteiskuntatieteiden tiedekunnan laajeneminen ns. ”supertiedekunnaksi”
 - Menetelmätieteiden laitos liitettiin yhteiskuntatieteiden tiedekuntaan 1.1.2009 lukien
 - Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunta liitettiin 1.1.2010 lukien osaksi yhteiskuntatieteiden tiedekuntaa
- taloushallinnon palveluiden uudelleen organisoiminen
 - matkahallinto
 - projektihallinto
- Lapin yliopiston alueellisen kehittämisen palveluiden uudelleen organisoiminen
 - Alueellisen kehittämisen palveluiden uudelleen organisoimisen jälkeen Lapin yliopiston aluepalveluiden erillislaitokseen jäi Lapin yliopiston avoimen yliopiston ja koulutus- ja kehittämisspalveluiden tulosyksiköt.

Kuva 1. Lapin yliopiston organisaatio

1.1.4 Lapin yliopiston auditointi

Korkeakoulujen arviointineuvoston nimeämä auditointiryhmä suoritti Lapin yliopiston laadunvarmistusjärjestelmän auditoinnin 23.- 24. huhtikuuta 2009.

Korkeakoulujen auditointi kohdistui kahdelle tasolle: korkeakoulun laadunvarmistuksen kokonaisuuteen ja korkeakoulun perustehtävien laadunvarmistukseen. Auditoinnin kohteena oli korkeakoulun laadunvarmistusjärjestelmä, jonka jokainen korkeakoulu kehittää omista lähtökohdistaan ja tavoitteidensa mukaisesti. Auditoinnissa arvioitiin laadunvarmistusjärjestelmän kattavuutta, toimivuutta, avoimuutta ja viestivyyttä, vaikuttavuutta sekä sitä, miten korkeakoulu seuraa, arvioi ja kehittää laadunvarmistusjärjestelmäänsä.

Korkeakoulujen arviointineuvosto päätti kokouksessaan 24.9.2009 auditointiryhmän esitykseen ja auditointiraporttiin perustuen, että Lapin yliopisto täyttää laadunvarmistusjärjestelmän kokonaisuudelle ja perustehtävien laadunvarmistukselle asetetut kriteerit. Auditointi on voimassa kuusi vuotta.

1.1.5 Lapin yliopiston strategian 2020 toimeenpanosuunnitelma

Lapin yliopistolla on voimassa oleva strategia vuoteen 2020. Strategia syntyi laajassa prosessissa, johon eritasoisen valmistelun kautta osallistui koko henkilökunta ja opiskelijoiden edustajat. Lapin yliopiston strategia on luonteeltaan kokonaisstrategia. Se määrittää yliopiston mission, arvot ja vision vuoteen 2020 sekä yliopiston perustehtävien ja niitä tukevien toimintojen strategiset tavoitteet. Lapin yliopisto 2020-strategia on luonteeltaan strategia, jonka avulla vahvasta opetusyliopistosta kehitetään kansainvälinen tutkimusyliopisto. Lapin yliopisto 2020- strategian ohella yliopiston toimintaa strategisella taholla ohjaa Lapin korkeakoulukonsernin strategia. Konsernistrategia ohjaa korkeakoulujen yhteistyötä.

Lapin yliopisto 2020- strategian toteutusta varten laaditaan tulossopimuskausittain toimeenpanosuunnitelma. Toimeenpanosuunnitelma konkretisoi strategiset tavoitteet toiminnan tasolle. Lapin yliopiston hallitus hyväksyi kokouksessaan 24.8.2009 strategian toimeenpanosuunnitelman vuosille 2009-2012. Yliopiston sisäinen strategiatyö jatkuu edelleen. Jatkossa yksiköiden sisäiset painoalueet ovat erityisen tarkastelun kohteena.

Strategian toimeenpanosuunnitelman tehtävänä on ohjata yliopiston sisäistä tulossopimista tulevalle tulossopimuskaudella. Toimeenpanosuunnitelma sisältää konkreettiset toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuosina 2009-2012, opetusministeriön yliopistolle määrittämät määrälliset tavoitteet ja tunnuslukutavoitteet vuosille 2010-2012, jotka toimivat yliopiston rahoituksen perustana. Näitä täydentävät suunnitelmassa esitetyt yliopiston omat toiminnan arviointikriteerit.

1.2 Vaikuttavuus

Yliopistojen tavoitteena on tutkimuksen, tutkijakoulutuksen, opetuksen ja taiteellisen toiminnan korkea laatu, jota tuetaan vahvistuvalla kansainvälisellä yhteistyöllä ja laatujohtamisen kehittämällä.

Tutkimus ja taiteellinen toiminta

Lapin yliopiston erityispiirre ja vahvuus on tutkimuksen ja taiteellisen toiminnan vuorovaikutus kaikilla yliopiston edustamilla tieteenaloilla. Taiteellinen toiminta liittyy yliopiston profiilialueisiin. Tutkimusta ja taiteellista toimintaa linjaavat yliopiston kokonaisstrategia ja arktisen ja pohjoisen huippututkimuksen ohjelma. Näihin pohjautuvat tiedekuntien ja yksiköiden omat tutkimusstrategiat. Tiedekunnat ja Arktinen keskus ovat sitoutuneet täsmentämään tutkimuksellista profiiliaan yliopiston strategian mukaiseksi. Taiteellinen toiminta pyrkii olemaan ekologisesti, kulttuurisesti ja sosiaalisesti kestävää ja kiinteässä yhteydessä pohjoisen ympäristöön ja yhteisöihin. Taidetta tehdään ja kehitetään yhdessä paikallisten, alueellisten ja kansainvälisten kumppaneiden, kuten elämysteollisuuden, matkailun ja pohjoisia elinolosuhteita ja koulutusta tukevien palveluiden kanssa. Erityisiä painotuksia taiteellisessa toiminnassa ovat pohjoisuus ja arktisuus, elämysteollisuutta ja matkailua tukevat ratkaisut sekä muotoilu.

Yhteiskuntatieteellisen koulutusalan rakenteellinen kehittäminen

Osana Lapin korkeakoulukonsernin johtamaa koulutuksen rakenteellista kehittämistä aloitettiin vuoden 2008 lopulla yliopiston yhteiskuntatieteellisen koulutusalan rakenteellinen kehittämistyö, jota varten nimettiin työryhmä. Työryhmä jäseni uuden yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan perus- ja jatkokoulutustoimintaa oppiaineita laajemmiksi ja vahvemmiksi ryhmiksi. Näin syntyi viisi ns. ensimmäisen asteen koulutuspoolia, jotka ovat uuden tiedekunnan koulutuksesta vastaavia ydinyksiköitä, joihin sisään otettavien uusien opiskelijoiden määrät kohdennetaan ja jotka vastaavat opiskelijoiden koulutuksesta ja tutkinnoista.

Työryhmän esityksen mukaan viisi ensimmäisen asteen koulutuspoolia on:

- hallintotiede, soveltava psykologia ja laskentatoimi
- kansainväliset suhteet ja valtio-oppi
- sosiaalityö, kuntoutustiede ja julkisoikeus
- johtaminen, markkinointi ja matkailututkimus
- sosiologia

Uuden yhteiskuntatieteiden tiedekunnan toimintaprofiilia jäsentävät kaksi ilmiökokonaisuutta: *Pohjoiset yhteisöt ja yhteiskunnan muutos sekä Matkailu kestävässä toimintana.*

Toimintaprofiilin puitteissa tiedekunnassa on neljä tutkimuksen painoalaa, jotka ovat:

- Muuttuva työ ja sen johtaminen
- Pohjoisen politiikka, talous ja ympäristö
- Ihmiset hyvinvoinnin marginaaleissa
- Tiedon rakentuminen, käyttö ja hallinta

Yhteiskuntatieteiden tiedekunnan tutkimusstrategia määrittä tiedekunnan vahvuusalueiksi pohjoisten yhteiskuntien tutkimuksen, hyvinvointitutkimuksen ja laaja-alaisen politiikkatieteellisen tutkimuksen. Tiedekunnassa tehdyn tutkimusstrategisen työn tavoitteena oli, että

yhteiskuntatieteiden tiedekunta säilyttää asemansa Lapin yliopiston keskeisenä linkkinä sen kehittyessä vahvaksi tutkimusyliopistoksi. Tätä tavoitetta tukemaan perustettiin Lap-
pea-tutkimusinstituutti, monitieteinen tutkimusyksikkö, joka yhdistää yhteiskuntatieteellisen
tiedekunnan eri oppiaineiden tutkimus- ja kehittämistoimintaa yhden sateenvarjon alle.

Lappea-instituutissa tehdään tutkimusta erityisesti tiedekunnan strategisten painoalojen eli
hyvinvoinnin, politiikan ja informaatioteknologian yhteiskuntatieteellisten sovellusten aloilla.
Lappea kokoaa tutkimusresursseja yhteen hyödyntäen olemassa olevaa osaamista ja yh-
teistyöverkostoja tutkimuksen rahoittajiin, elinkeinoelämään ja muihin koulutusorganisaati-
oihin. Lappean tavoitteena on vahvistaa yhteiskuntatieteellisen alan tutkimusta ja julkaisu-
toimintaa sekä auttaa oppiaineita kilpailemaan kansallisesta ja kansainvälisestä tutkimus-
rahoituksesta. Instituutin tutkimus pyrkii tunnistamaan ja ennakoimaan erityisesti pohjoisen
yhteiskuntaelämän keskeisiä ilmiöitä. Lappean pohjoisiin ja arktisiin yhteiskuntiin keskitty-
vä tutkimus tukee Lapin yliopiston 2020 strategiaa ja instituutti on yliopiston alueellisen
tutkimustehtävän tärkeä yksittäinen palveluntarjoaja Pohjois-Suomessa.

Lapin korkeakoulujen innovaatio-ohjelman toimeenpano

Lapin korkeakoulukonsernia ja sen strategisia tavoitteita toteuttava *innovaatio-ohjelma* on
korkeakoulujen yhteinen tahdonilmaus kohteista ja toimintatavoista, joiden avulla korkea-
koulut tukevat maakunnan yksityisen ja julkisen sektorin uudistumis- ja muutoskykyä. La-
pin korkeakoulujen innovaatiotoiminnan kehittämiskohteet ovat:

- Elämysten, kulttuurin ja matkailun Lappi
- Hyvinvoinnin Lappi
- Luonnonvarojen Lappi
- Teollisuuden Lappi

Korkeakoulujen nimittämät työryhmät ovat laatineet toimeenpanosuunnitelmat, joissa mää-
ritellään ne tutkimus-, kehittämis- ja palvelutoimintaa sisältävät yhteiset hankekokonaisu-
det sekä uudet, luovat ratkaisut, joilla varmistetaan innovaatio-ohjelman toteutuminen.

Elämysten, kulttuurin ja matkailun Lappi – toimeenpanosuunnitelma sitoutuu pohjoiset
erityisolosuhteet huomioiviin keskeisiin arvoihin. Yhteisöllisyys on vahvasti mukana kai-
kessa toiminnassa ja kehittämistoiminnan tulee olla laadukasta ja kestävää pitäen sisäl-
lään kaikki kestävä kehityksen ulottuvuudet.

Pohjoisten kulttuurien kehittämisen kärkihankekokonaisuus sisältää Pohjoisen kulttuuri-
instituutin käynnistämiseen liittyviä osa-alueita, toimintaympäristöjen asiantuntijuuden ke-
hittämistä sekä palveluinnovaatioiden ja uusien toimintamallien rakentamista.

Osaamisen kehittäminen kärkihankekokonaisuus sisältää osaamispääoman vahvistami-
seen liittyviä osa-alueita, vahvistamalla matkailu- ja kulttuurialan pedagogista osaamista
lisätään toimijoiden kilpailukykyä muuttuvassa, globaalissa toimintaympäristössä. Toisaal-
ta tiedon merkitystä toimialan kehitystekijänä tuodaan esille, sekä matkailu- että kulttuu-
rialaa voidaan toimialana vahvistaa lisäämällä niiden tietopääomaa.

Palveluinnovaatiot ja uudet toimintamallit kärkihankekokonaisuus sisältää kulttuuri- ja mat-
kailualojen palvelutarjonnan tuotteistamiseen liittyviä osa-alueita, palveluja kehittämällä
tuetaan monialaisesti alueen yrittäjyyttä. Kehittämällä matkailu- ja kulttuurialojen ja niitä

tukevien liitännäisalojen keskinäisen yhteistyön mahdollisuuksia rakennetaan pohja luoville yhteistyöavauksille.

Hyvinvoinnin Lappi –toimeenpanosuunnitelmassa esitellään kuusi kärkihankekokonaisuutta, jotka perustuvat mukana olevien korkeakoulujen vahvuuksiin ja osaamiseen:

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen:

- Arjen hallinnan tutkimus- ja tukiohjelma
- Sosiaalinen media ja nettiterveys

Hyvinvointimuutosten tutkiminen ja ennakointi:

- Hyvinvointibarometri ja hyvinvointimuutosten tutkimus

Innovaatioklusterit hyvinvoinnin edistäjinä:

- Ounasvaaran Hyvinvointitalo ja Meri-Lapin Hyvinvointikeskus; paikallisia innovaatioklustereita, jotka palvelevat sekä työelämää että eri ryhmien hyvinvointiin ja terveyden edistämiseen liittyviä kehittämistoimia.

Työikäisten työurien pidentäminen ja työssä jaksamisen edistäminen:

- Työhyvinvoinnin edistäminen Lapissa
- Työhyvinvoinnin edistämisen uudet toimintamallit

Ikäihmisten elämänhallinta ja hyvinvoinnin tukeminen:

- Hyvinvoinnin monituottajamallit
- Seniori- ja vanhustyöosaamisen kehittäminen

Hyvinvointipalveluiden ja -koulutuksen kehittäminen:

- Sosiaalityön opetus- ja tutkimuskeskus

Luonnonvarojen Lappi –toimeenpanosuunnitelmassa on painopistealueiksi valittu

- Alueiden käytön johtaminen
- Energiatalous
- Luonnonraaka-aineet

Korkeakoulujen strategiatyön tuotokset, innovaatio-ohjelma ja Luonnonvarojen Lapin sisältöalueet ovat ohjanneet painopistealueiden valintaa. Ne ovat kokonaisuuksia, joihin luonnonvaroihin liittyvät hankkeet korkeakoulukonsernissa tulevat perustumaan. Painopistealat ovat tärkeitä Lapin kehitykselle ja ne liittyvät läheisesti matkailuun, niillä on myös kansainvälistä merkitystä.

Luonnonvaroja voidaan tarkastella useasta näkökulmasta mm. elinkeinoina, materiaalikiertoina, kotitalouksien ja yksityisten ihmisten tarpeina, paikallisyhteisöjen resursseina tai merkityksenä julkisen vallan toiminnalle. Kaikille näkökulmille on yhteistä kestävä käyttö, ympäristö- ja sosiaalinen näkökulma, elinkaariajattelu ja luonnonvarojen säästävä käyttö.

Teollisuuden Lappi –toimeenpano-ohjelmaan on kirjattu sekä Lapin korkeakoulukonsernin osapuolten yhteistyössä toteuttamat tutkimusalueet ja hankekokonaisuudet, että osapuolten erikseen tekemä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio –toiminta. Keskeisimmät toiminta-alueet ovat:

- Kaivosteollisuus
- Teollisuusklustereiden toiminta ja tulevaisuus
- Kylmä- ja talviteknologia

Kaivosteollisuuden osaavan työvoiman saatavuuden näkökulmasta on keskeistä, että Lapin korkeakoulukonserni vastaa kaivosyhtiöiden ja kaivosklusterin koulutustarpeeseen. Lapissa annettavan koulutuksen merkitystä korostavat kansainvälinen kilpailu ja kansainväliset työmarkkinat. Ilman lappilaista osaavan työvoiman tarjontaa merkittävä osa klusterin toimijoista ja työntekijöistä tulee ulkomailta.

Teollisuuden Lapin klustereiden toiminta keskittyy kahteen osa-alueeseen: prosessiteollisuusklasteria palvelemaan toimintaan ja osaamisen siirron ja yhteistyön mallien kehittämiseen. Tavoitteena on auttaa teollisuuden prosessien ja toimintojen tehostamisessa, kehittää muiden klusterissa toimivien yritysten toimintaa ja tuotteita sekä tukea TKI-toiminnan ja koulutuksen keinoin uusien palveluiden ja tuotteiden kehittämistä.

Kylmä- ja talviteknologia liittyy lähes kaikkeen Lapissa tehtävään teolliseen toimintaan. Lapin olosuhteiden aiheuttamat haasteet keskittyvät mm. laitetekniikkaan ja laitteiden kunnossapitoon ja materiaalin ominaisuuksien muuttumiseen kylmissä olosuhteissa. KTAMKin tutkimusryhmien toiminta sivuaa aihealuetta, RAMKin osalta painotus on talo- ja energiatekniikassa, Lapin yliopisto on panostanut korkea teknologian materiaaleihin, älyvaatteisiin, ergonomiaan ja tuotemuotoiluun.

Arktisen keskuksen tiedeviestintä ja näyttely

Tiedeviestintä, osana Arktista keskusta, lisää tietämystä ja ymmärrystä arktisista aiheista kokoamalla ja viestittämällä niistä tietoa asiantuntijoille ja suurelle yleisölle. Tiedeviestintä kehittää ja ylläpitää arktiseen ja Barentsin alueeseen liittyviä tietokantoja ja portaaleja, joiden sisältönä on mm. tutkimus, ympäristö, liikenne ja kansainvälinen politiikka, sekä teemaattisia karttoja Barentsin alueelta.

Arktisen keskuksen kirjastossa on kirjallisuutta pohjoisten ja erityisesti arktisten alueiden luonnosta, luonnonilmiöistä, ympäristöstä, kansoista, kulttuureista ja elinkeinoista sekä näihin liittyvästä lainsäädännöstä, tutkimuksesta ja tutkimusmatkoista. Kirjastosta voi kysyä ja hakea lisätietoa tiedekeskuksen ja maakuntamuseon näyttelyiden aihepiireihin tai muihin pohjoisiin asioihin liittyvistä teemoista.

Muuttuva Arktis-tiedekeskusnäyttely esittelee pohjoisten alueiden olosuhteita, luontoa, kulttuureja ja arktisiin olosuhteisiin sopeutumista sekä monitieteistä arktista tutkimusta yleisöä kiinnostavalla ja interaktiivisella tavalla. Näyttelyssä tuodaan esille pohjoisten alueiden kohtaamia muutoksia, kuten ilmastonmuutosta ja alkuperäiskansojen asemaa muuttuvassa maailmassa. Perusnäyttelyn revontuliteatteri ja kylmähuone, jossa on ympäri vuoden jäätä, tarjoavat kävijöille mieleenpainuvia elämyksiä.

Yrittäjyyden edistäminen

Lapin yliopistossa vuoden on 2009 aikana toteutettu yritystoimintaa tukevaa ja yrittäjyyden edistämiseksi suunnattua opetusta:

- Yrittäjyyden 25 op (Avoin yliopisto)
- MALIMA - matkailualan liiketoimintaosaamisen maisteriohjelma (2008 – 2011)

- Yritystoiminta ja yrittäjyyskoulutus moduliopintoina eri laajuisesti rakennerahastohankkeissa ja täydennyskoulutusohjelmissa
- Johtamisen koulutusohjelma

TEKES-hankkeet

Lapin yliopiston TEKES-hankkeiden keskeisiä sisältöalueita ovat viime vuosina olleet:

- älyhankkeet
- käyttöliittymäsuunnittelu/käytettävyyden arviointi
- suunnitteluteknologia
- suunnittelumenetelmien ja –työkalujen muotoilu
- oppimisympäristöt, vuorovaikutteinen tietotekniikka ja virtuaaliympäristöt
- media-alan käsikirjoittaminen
- informaatioteknologian sovellushankkeet

Alueellinen työelämälähtöinen tutkijakoulutus

- Lapin yliopiston yhteistyö Kuusamon kaupungin ja Pohjois-Pohjanmaan kesäyliopiston kanssa, jatkokoulutusohjelma, jossa on mahdollisuus työn ohessa suorittaa yliopistollinen jatkotutkinto, pääaine joko hallintotiede tai sosiologia.
 - Opiskelijoita ohjelmassa on 25, koulutus toteutetaan Kuusamossa.

Maisteriohjelmat:

- Kulttuuriteollisuuden koulutuskokonaisuus, taiteiden tiedekunta ja matkailun ja liiketoiminnan tiedekunta, ESR-rahoitteinen:
 - Tilan ilme – maisteriohjelma
 - Design, Media & Markets –maisteriohjelma
- Kulttuuriyrittäjyyden kansainvälinen maisteriohjelma, taiteiden tiedekunta ja matkailun ja liiketoiminnan tiedekunta (Kajaanin yliopistokeskus)
- Talusjohtaminen, Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunta, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta
- MALIMA - matkailualan liiketoimintaosaamisen maisteriohjelma, Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunta
- Sosiaalityön IT (Oulu), Yhteiskuntatieteiden tiedekunta

Kandidaattiohjelmat:

Oikeusnotaarikoulutus työelämässä toimiville, Oikeustieteiden tiedekunta

Täydennyskoulutus:

Saamelaisuuteen liittyvää koulutusta on valmisteltu, mukana taiteiden tiedekunta ja yhteiskuntatieteiden tiedekunta, yhteistyökumppaneina Oulun yliopiston Giel-lagas-instituutti, Saamelaisalueen koulutuskeskus, koulutus järjestetään avoimina opintoina ja täydennyskoulutuksena.

Koulutus

Yliopistosta työelämään, työllistymisselvitykset

Lapin yliopiston sijoittumisseurannan mukaan vuonna 2008 valmistuneista 87 % oli työssä puolen vuoden kuluttua valmistumisestaan, 8 % oli jatkanut opintojaan ja 5 % haki vielä työtä. Valtaosa koki olevansa koulutustaan vastaavassa työssä. Työsuhteisista 53 % oli vakituisissa työsuhteissa, 58 % oli saanut työpaikan Pohjois-Suomesta ja 42 % oli sijoittunut Etelä-Suomeen tai ulkomaille. Kysely lähetettiin 708 maisterille, joista 497 vastasi kyselyyn, vastausaste oli 70 %.

Taulukko 1. Ylemmän kk-tutkinnon suorittaneiden työllistyminen 2004-2008

	2008	2007	2006	2005	2004
Työssä	87 %	88 %	85 %	80 %	85 %
- vakituinen työsuhde	53 %	37 %	46 %	35 %	39 %
- koulutusta vastaava työ	79 %	82 %	82 %	86 %	82 %
- työpaikka Pohjois-Suomessa	59 %	60,5%	60 %	61 %	61 %
- työnantajana julkinen sektori	60 %	69 %	68 %	72 %	75 %
- työnantajana yksityinen	40 %	30 %	31 %	27 %	25 %
Työnhakijana	5 %	4 %	6 %	9 %	8 %
Opiskelu yms.	8 %	8 %	9 %	10 %	7%

Toimintavuonna työelämä- ja rekrytointipalveluiden viisi vuotta työmarkkinoilla –selvityksen kohderyhmänä olivat Lapin yliopistosta vuonna 2003 valmistuneet maisterit, kysely lähetettiin 341 maisterille, joista 217 (64 %) vastasi. Lapin yliopistosta valmistuneet maisterit sijoittuvat työelämään hyvin. Heti valmistumishetkellä työssä oli 56 % maistereista ja viisi vuotta myöhemmin jo 84 %. Valtaosa (80 %) löysi ensimmäisen työpaikan puolen vuoden kuluessa valmistumisesta. Vastaajista 80 % ilmoitti, että työssäoloaikaa oli ehtinyt kertyä 4-5 vuotta syksyyn 2008 mennessä. Valtaosa koki olleensa koulutusta vastaavissa tehtävissä valmistumisensa jälkeisen ajan. Useimmat työskentelivät valtion tai kunnan palveluksessa (64 %). Syksyllä 2008 yksityisellä sektorilla toimi 30 %, heistä itsenäisenä yrittäjänä, ammatinharjoittajana tai freelancerina toimi 6 henkilöä. Viiden vuoden aikana 12 % maistereista oli jossakin uran vaiheessa toiminut yrittäjänä, ammatinharjoittajana tai freelancerina.

Lapin yliopiston maisterit työllistyvät kautta Suomen. Vertailtaessa asuinpaikan sijaintia ennen opintojen aloittamista syksyn 2008 asuinpaikkakuntaan havaitaan, että Lapista on muutettu seuranta-aikana etelämmäs. ”Etelän imu” on kuitenkin huomattavasti vähentynyt edellisiin uraseurantatutkimuksiin verrattuna. Enemmistö (61 %) asui seurantahetkellä edelleen Pohjois-Suomessa (edellisessä uraseurannassa 51 %). Lapin läänissä oli seurantahetkellä 35 % maistereista, mikä on hieman vähemmän kuin ennen opintojen aloittamista (38 %). Sitä vastoin Rovaniemi oli seuranta-aikana muuttovoittaja. Vuonna 2003 valmistuneista maistereista 23 % asui syksyllä 2008 Rovaniemellä, ennen opintojen aloittamista osuus oli 20 %.

Työpaikkojen laadulliset arviot paranivat uran edetessä. Vastaajista 57 % arvioi, että ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työpaikka vastasi hyvin vaatavuustasoltaan yliopistollista koulutusta, syksyn 2008 tilanteessa 65 % koki olevansa koulutustasoa vastaavassa

työssä. Työmarkkinoille siirtyminen ei kaikilla kuitenkaan sujunut aivan kitkatta, vastaajista 30 % koki ensimmäisen työn osin tai selvästi alityöllistävänä eli työtehtävien vaativuustaso ei vastannut koulutusta. Syksyllä 2008 tätä mieltä oli 17 % vastaajista. Mielenkiintoinen tulos on se, että syksyn 2008 tilanteessa 18 % maistereista piti työtehtäviään koulutukseen nähden vaativampina

Kyselyhetken työn sisältöjen arvioinnissa suurimmat painoarvot saivat työn itsenäisyys ja vastuullisuus, mielenkiintoisuus ja monipuolisuus. Vaikka työtehtävien sisällölliset merkitykset painottuvatkin positiivisiin tekijöihin, niin samalla jopa 60 % vastaajista oli sitä mieltä, että työtä oli seurantahetkellä liikaa ja 53 % koki työn henkisesti liian kuormittavaksi. Nykyisen työsuhteen jatkumisesta oli huolissaan 35 % maistereista.

Työuran alussa useimmat maisterit olivat määräaikaissa työsuhteissa, mutta useimmilla työsuhteiden epävarmuus väheni syksyyn 2008 mennessä. Valmistumisen jälkeen vain 28 %:lla oli vakituinen työpaikka, mutta seurantahetkellä jo 69 % oli vakituisessa työ- tai virkasuhteessa. Vakituisiin työsuhteisiin työllistyneiden osuus hieman kasvoi edelliseen uraseurantaan verrattuna. Viiden vuoden aikana valtaosa oli ollut 1-2 työnantajan palveluksessa (ka 2,5). Monilla oli kuitenkin kokemusta määräaikaisten työ- tai virkasuhteiden kettymisestä. Valmistumisen jälkeen erillisiä työ- ja/tai virkasuhteita oli keskimäärin 4,7. Määräaikaaisuus yleisyyttä osoittaa se, että 41 % vastaajista ilmoitti olleensa viiden vuoden aikana 5 – 10 erillisessä työ- tai virkasuhteessa. Yksi maisteri ilmoitti työ- tai virkasuhteiden lukumääräksi huikeat 35 kappaletta.

Mahdolliset työttömyyskokemukset osuivat pääasiassa työuran alkuun. Heti valmistumisen jälkeen työttöminä työnhakijoina oli 29 %, mutta syksyllä 2008 enää 4 %. Kuitenkin 47 % oli valmistumisen jälkeen kokenut työttömyyttä. Useimmiten työllistymistä vaikeuttaneiksi tekijöiksi mainittiin alueellinen työmarkkinatilanne, alan heikko työmarkkinatilanne, työkokemuksen puute ja puutteelliset suhdeverkostot. Työttömyys oli useimmilla (52 %) ollut kertaluonteista, keskimääräinen työttömyysaika oli 0,8 vuotta. Toistuvaistyöttömiä (4-5 kertaa) oli 11 % työttömänä olleista. Vastaavasti 53 %:lla ei ollut työurallaan lainkaan työttömyysjaksoja. Maistereiden työttömyyskokemukset hiukan lisääntyivät edelliseen uraseurantatutkimukseen verrattuna.

Seurantatiedot osoittavat, että opiskeluinto ei hiipunut tutkinnon suorittamisen jälkeen, 10 % oli ollut päätoimisena opiskelijana. Vastaajista 65 % oli osallistunut työnantajan järjestämään tai kustantamaan koulutukseen, 16 % oli suorittanut ammatillisen erikoistumis- tai pätevyyskoulutuksen ja 12 % ilmoitti suorittaneensa tieteellisiä jatko-opintoja.

Opintojen työelämäyhteyksien kehittäminen

Yliopistokoulutuksen ja työelämäyhteistyön tiivistämiseksi sekä palautetietojen vaikuttavuuden lisäämiseksi työelämä- ja rekrytointipalvelut jatkoi vuonna 2009 tiedekuntien laatusiltakeskusteluja. Laatusilta-malli on kehitetty osana Lapin yliopiston laadunvarmistusjärjestelmää. Korkeakoulujen arviointineuvoston auditointiraportissa laatusillat mainittiin yhtenä hyvänä käytänteenä.

Laatusiltakeskusteluiden kautta on luotu systemaattista palautedynamon kaltaista toimintamallia, jossa työnantajat, Lapin yliopistosta valmistuneet, opiskelijat ja opettajat arvioivat yhdessä tutkintokoulutusta työelämän näkökulmasta. Laatusiltakeskustelut järjestettiin toimintavuonna kolmessa tiedekunnassa ja niihin osallistui 86 henkilöä. Keskusteluissa työelämäpalautteita käsiteltiin laatujohtajan ja dekaanien johdolla. Laatusilloissa esiteltiin myös Valmis tutkinto työelämävalttina –projektia ja pohdittiin opintojen etenemistä tukevia toimenpiteitä.

Tutkintojen työelämävastaavuus ja tulevien työmarkkinoiden ennakointi edellyttävät ajantasaista tietoa tutkintojen työllistämiskyvystä ja osumatarkkuudesta työmarkkinoilla sekä palautetta valmistuneiden osaamisesta. Laatusilloissa pohdittiin erityisesti työn ja koulutuksen vastaavuutta käymällä läpi maistereiden uraseurantatietoja ja muita työelämäpalautteita. Tavoitteena on, että tutkinnot vastaavat mahdollisimman hyvin työelämän tarpeita ja että valmistuneet työllistyvät koulutusta vastaavasti.

Valmistuneiden mielestä yliopisto-opinnot olivat parhaiten kehittäneet kykyä itsenäiseen työskentelyyn, tiedonhankintataitoja, oman alan teoreettista osaamista sekä analyyttisen ja systemaattisen ajattelun taitoja. Myös suomen kielen taidot olivat opinnoissa karttuneet. Nämä olivat esimerkkejä ns. akateemisista avaintaidoista, joita kyselyyn vastanneet olivat työtehtävissään tarvinneet. Työn asettamien vaatimusten perusteella tärkeimmiksi työelämävalmiuksiksi nousivat kyky itsenäiseen työskentelyyn, ongelmanratkaisutaidot, viestintä suomen kielellä, oman alan tehtävien käytännön taidot sekä ryhmätyö- ym. sosiaaliset taidot. Työelämäpalautteiden perusteella suurimmat puutteet työssä tarvittavien valmiuksien ja opinnoissa karttuneiden valmiuksien kohtaamisessa oli neuvottelutaidoissa, oman alan tehtävien käytännön taidoissa, organisointi- ja koordinoitaitaidoissa, esiintymiskyvyssä sekä ryhmätyö- ym. sosiaalisissa taidoissa.

Työelämä- ja rekrytointipalvelut on osatoteuttajana Valtti - Valmis tutkinto työelämävalttina seitsemän korkeakoulun yhteistyöprojektissa vuosina 2009–2011. Kyseessä on opetusministeriön valtakunnallisiin kehittämishjelmiin kuuluva ESR-hanke. Projektin tavoitteena on kehittää valmistumista ja työllistymistä edistävää toimintaa, erityisesti luomalla vertaistukeen ja uraohjaukseen perustuvia ryhmäohjausmalleja. Ohjauksessa painottuvat opintojen sujuminen ja suunnittelu, valmistumisen edistäminen, keskeyttämisen ennaltaehkäisy, opiskelijalähtöinen urasuunnittelu sekä työelämään siirtyminen ja työllistyminen. Olennaisinta on ohjauksen kattavuuden turvaaminen ja tekeminen näkyväksi niin henkilökunnalle kuin opiskelijoille.

Projekti käynnistyi viivästymisen syiden ja ohjaustarpeiden selvittämällä. Tietojen pohjalta on kehitetty ohjaus- ja pienryhmätoimintoja opinnoissaan viivästyneille. Projektissa toteutettiin kaksi opiskelijoiden vertaisryhmää, Gradu ojennukseen ja Otetta opintoihin ja uralle ryhmät. Ryhmissä on sovellettu ja testattu erilaisia ohjausmalleja, joiden pohjalta ryhmämalleja kehitetään edelleen.

Toimintavuonna käynnistettiin toista opetusministeriön valtakunnallisiin ESR-kehittämishjelmiin kuuluvaa hanketta: Valoa – Valmennuksella kansainvälisiä osaajia työmarkkinoille. Uusilla uraohjaus- ja koulutusmalleilla sekä työnantajayhteistyön ja harjoittelun kehittämällä tuetaan kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden opintojen etenemistä ja työllistymistä alueelle ja Suomeen. Hankkeen koordinoija on Helsingin yliopisto, Lapin ja Oulun yliopistot ovat osatoteuttajina. Kaikkiaan hankkeeseen on sitoutunut 19 korkeakoulua. Toiminnallisesti hanke käynnistyy Lapissa 2010, kun Lapin korkeakoulukonsernin kansainvälisten asiain koordinaattori aloittaa työnsä.

Työllistymistä ja opintojen etenemistä edistäviin koulutuksiin, yksilöohjauksiin, mentorointiin sekä Valmis tutkinto työelämävalttina –projektin koulutuksiin ja ryhmiin osallistui toimintavuonna ennätyselliset 647 opiskelijaa tai vastavalmistunutta. Mentoroinnilla on tuettu opiskelijoiden urasuunnitelmia ja vahvistettu työelämäkontakteja vuodesta 1999 lähtien. Yhteistyötä on tehty tähän mennessä yli 100 työelämän asiantuntijan kanssa. Toimintavuonna oli käynnissä kaksi mentorointiohjelmaa, joihin osallistui opiskelijoita kaikista viidestä tiedekunnasta. Työharjoittelijoista oli kova kysyntä, harjoittelupaikkatarjouksia tuli 455 kappaletta.

Alueellinen kehittäminen

Yhteyksiä elinkeino- ja työelämään vahvistetaan, tutkimustulosten ja osaamisen liiketoiminnallista ja yhteiskunnallista hyödyntämistä sekä innovaatiopalveluja tehostetaan. Yliopisto verkostoituu keskeisten alueellisten toimijoiden kanssa.

Lapin yliopisto on yhteiskunnallisena toimijana instituutio, joka huolimatta autonomisesta asemastaan tutkimuksessa ja opetuksessa, on kehityksessään yhä vahvemmin kiinni ympäröivässä yhteiskunnassa. Lapin yliopisto on vahva ja innovatiivinen yhteiskunnallinen vaikuttaja ja aktiivinen tulevaisuuden tekijä.

Yliopistolaitoksen kehittämisen näkökulmasta avainasioita ovat viime aikoina olleet globalisaatio, kilpailu, keskittäminen, korkea laatu ja vaikuttavuus. Kansallisessa yliopistopolitiikassa näihin haasteisiin on pyritty vastaamaan kansainvälisellä, kansallisella ja alueellisella verkostoitumisella, huippuyksikköpolitiikalla, yliopistokohtaisilla laadunvarmistusjärjestelmillä, työn vaativuutta ja suoritusta palkitsevalla palkkapolitiikalla, uudella tutkintorakenteella, henkilökohtaisten opintosuunnitelmien käyttöönotolla, alueellisen kehittämisen ohjelmalla, jne.

Uusi yliopistolaki vahvistaa edelleen yliopistojen yhteiskunnallista roolia. Lakiin on kirjattu yliopistojen ns. kolmas tehtävä tavoitteena edistää yliopistojen ja yhteiskunnan välistä vuorovaikutusta. Yliopistojen kolmas tehtävä sisältää yliopiston koulutus, tutkimus ja kehittämistyötä yritysten ja julkisorganisaatioiden kanssa sekä osallistumisen alueen kehityksen suunnitteluun. Kolmas tehtävä on ollut luonnollinen osa Lapin yliopiston toimintaa koko sen historian ajan.

Lapin yliopiston aluekehitystoiminnot integroitiin 1.5.2009 lähtien tiedekuntien ja Arktisen keskuksen tehtäviin. Samassa yhteydessä yliopiston aluepalveluiden suunnittelutoimikunta lakkautettiin ja toiminnan kehittäminen siirtyi Lapin korkeakoulukonsernin toimielimille: johdoryhmä, strategiaryhmä ja neuvottelukunta. Tiedekunnat ja Arktinen keskus huolehtivat siitä, että yhteiskunnallinen vuorovaikutus sisältyy osaksi opetus- ja tutkimushenkilökunnan työaika kokonaistyöaikasunnitelmissa. Tiedekunnat ja Arktinen keskus arvioivat yhteiskunnan kehitystrendejä edustamiensa tieteenalojen lähtökohdista ja ennakoivat ja vaikuttavat tulevaisuuden yhteiskunnalliseen ja alueelliseen kehitykseen tutkimus-, koulutus- ja kehittämistoiminnan perustalta yhteiskunnallisen keskustelun ja päätöksenteon pohjaksi.

Lapin yliopisto osallistuu alueelliseen ohjelma- ja strategiatyöskentelyyn ja suunnittelee ja toteuttaa aluekehityshankkeita. Kansainvälisellä hankeyhteistyöllä tuetaan osaamisen siirtoa kansalliseen alueelliseen kehittämistyöhön. Jokaiseen laajempaan aluekehityshankkeeseen sisällytetään kehitystyötä palveleva tutkimuksellinen osio.

Lapin yliopiston asiantuntijatoiminnan arvioinnin kriteereitä selkeytetään ja jokaiselle yliopiston yksikölle asetetaan kansallista/kansainvälistä asiantuntijatoimintaa koskevat tavoitteet. Yliopisto tukee arktisen ja sirkumpolaarisen alueen tasa-arvoista kehitystä kestävästi kehityksen periaatteiden mukaisesti ja ennakoivasti ja luo uutta ymmärrystä Barentsin alueen, Pohjois-Suomen ja erityisesti Lapin seutukuntien osaamistarpeista. Lapin yliopisto tuottaa ja välittää uutta tietoa arktisia ja pohjoisia alueita koskevaan kehittämistyöhön ja päätöksentekoon. Yliopiston Barentsin alueeseen liittyvää tutkimusta, koulutusta ja kehittämistoimintaa linjataan suhteessa valtakunnallisen Barents-keskukseen. Samassa yhteydessä selkeytetään Finnarents -yksikön rooli osana korkeakoulukonsernia.

Yhteiskunnallinen vuorovaikutus tapahtuu yhteistyössä elinkeinoelämän, julkishallinnon ja kolmannen sektorin kanssa osana innovaatiojärjestelmää. Jokainen yliopiston tulosityksikkö osallistuu Lapin korkeakoulujen yhteisen innovaatio-ohjelman toimeenpanoon. Yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen käsitteellisessä määrittelyssä keskeistä on yliopiston ja sen ulkopuolisen elämän mieltäminen yhdessä olemisena, toiminnan vastavuoroisuus sekä molempipuolinen reflektiivisyys ja inspiroivuus. Lapin yliopiston asiantuntijatoiminta on luonteeltaan edustamiensa alojen tieteellistä, pedagogista ja toiminnallista asiantuntijuutta kaikilla relevanteilla yhteiskunnan osa-alueilla.

Lapin maakuntakorkeakoulu

Vuonna 2002 perustettu Lapin maakuntakorkeakoulu on Lapin yliopiston, Rovaniemen ja Kemi-Tornion ammattikorkeakoulujen, Lapin kesäyliopiston ja Lapin seutukuntien eri toimijoiden yhteistyöverkosto, joka tähtää maakunnan tasapainoiseen kehittämiseen. Reilussa puolessa vuosikymmenessä toimintaympäristö on muuttunut monin tavoin ja myös Lapin maakuntakorkeakoulun palvelut ovat murrosvaiheessa.

Lapin maakuntakorkeakoulu on koko olemassaolonsa ajan tukeutunut seutukunnissa toimiviin koulutuksenjärjestäjiin ja niiden oppimisympäristöihin. Valtaosa seutukuntia palvelevasta tutkintokoulutuksesta on järjestetty yhteistyössä alueen toisen asteen toimijoiden kanssa. Kunta- ja seutukuntakohtaisiin ryhmiin perustuvaa koulutusmallia uhkaa kuitenkin aleneva väestökehitys; vuosi vuodelta on haasteellisempaa tavoittaa riittävä määrä samasta tutkinnosta tai alasta kiinnostuneita opiskelijoita, olipa sitten kyseessä avoin korkeakouluopetus tai tutkintoon johtava koulutus. Kehityskulkuun vastaamiseksi on koulutuksen toteutusmuotoja kehitettävä etäopetuksen ja –opiskelun mahdollistaviksi, jotta koulutuksen osalta toteutuu maakuntakorkeakoulun alkuperäinen missio; alueellinen tasa-arvo ja seutukuntia palveleva osaaminen.

Lapin korkeakoulujen tarjoaman avoimen korkeakouluopetuksen ja tutkintoon johtavan koulutuksen toteutusmuodoissa on siis tapahtumassa painopisteen siirtyminen alueellisista ryhmistä yksilöpohjaisen osallistumisen mahdollistaviin etäopetusratkaisuihin. Vuonna 2009 käynnistyi alueen osaamistarpeisiin vastaava, Lapin yliopiston toteuttama matkailualan liiketoimintaosaamisen maisteriohjelma (MALIMA), joka toteutetaan etä- ja monimuoto-opetuksena. Myös useimmissa ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutusohjelmissa opiskelija voi osallistua osin tai kokonaan korkeakoulutukseen omalta kotipaikkakunnaltaan hyödyntäen erilaisia etäopetuksen keinoja. Vuonna 2009 valmisteltiin myös Pohjois-Lapin koulutustarpeisiin alueellista kandidaattiohjelmaa, joka pitää sisällään mm. teollista muotoilua ja sosiologiaa. Hajautetun etäopetuksen osalta hyvänä tuloksena voi pitää sitä, että esimerkiksi Tornionlaakson seutukunnassa oli syyskuussa 2009 etäpainotteisissa koulutusohjelmissa parikymmentä korkeakoulututkintoa suorittavaa aikuisopiskelijaa.

Alueellisen koulutuksen toteutusmuotojen monipuolistuminen ja painopisteen siirtyminen alueellisista ryhmistä hajautetuksi, yksilöpohjaiseksi osallistumiseksi avaa ”kiinnittymismahdollisuuksia” opintojaksoihin pitkin vuotta. Tämä puolestaan edellyttää jatkuvaa, ajantasaista tarjontatieto- ja herätevirtaa koulutuksen toteuttajilta potentiaalisille opiskelijoille. Kuluneena vuonna luotiin vastaukseksi näihin haasteisiin uusia, seutukuntakohtaisiin yhteyshenkilöverkostoihin pohjautuvia toimintamalleja ja tapoja varmistaa portaalissa olevan tiedon ajantasaisuus. Toiminnan vaikuttavuutta voidaan tarkastella vasta pitkällä tähtäimellä, mutta tällä lyhyellä tarkastelujaksolla portaalin käyttötilastot osoittavat käyttäjämäärien selkeää kasvua.

Koulutus- ja kehittämistarpeiden ennakointi ja kokoaminen edellyttävät nykyisen säännöllisille yhteistyöelimien tapaamisille perustuvan tarvekartoituksen rinnalle uusia, tiiviimmälle vuorovaikutukselle rakentuvia toimintatapoja. Yhtenä uutena toimintatapana voidaan pitää kuluneena vuonna Tunturi-Lapin seutukunnassa käynnistynyttä Tunturi-Lapin osaamiskeskus – Ruralpolis –kehittämishanketta (<http://www.ruralpolis.fi>). Hankkeessa kehitetään toimintamallia, jonka avulla toisaalta Tunturi-Lapin seutukunnan koulutus- ja kehittämistarpeet selvitetään tiiviissä vuorovaikutuksessa alueen ihmisten, yhteisöjen, organisaatioiden ja yritysten kanssa ja toisaalta alueella toimivien oppilaitosten ja tutkimuslaitosten osaaminen saadaan entistä paremmin kohtaamaan toisensa. Näin ollen myös alueelle kohdistuva tutkimus-, kehittämis- ja koulutustoiminta kohdentuu selkeämmin alueen asettamiin painopistealueisiin, toimintaa koordinoi seutukunta ja korkeakoulut toimivat osaamisen tuottajan roolissa. Ruralpolis-toiminta on synnyttänyt jo ensimmäisen puolen vuoden aikana useita hankeaihoita, esimerkiksi kalastusmatkailuun ja kaivosten sosioekonomisten vaikutusten tutkimiseen liittyen. Myös Tunturi-Lapin osaamisstrategia, johon maakuntakorkeakoulutoiminnan tavoitteet on koottu, päivitettiin viime vuoden aikana. Toiseksi esimerkiksi alueen koordinoimasta T&K -toiminnasta voi nostaa Sallan Hyvinvointivalmennus-hankkeen, jossa korkeakouluosaamisen tuottajana toimii RAMK.

Kuluneena vuonna käynnistettiin myös maakuntakorkeakoulun portaalin ja oppaan päivittäminen. Vuosittain ilmestyvään maakuntakorkeakoulun oppaaseen on koottu avoin korkeakouluopetus ja Lapin korkeakoulukonsernin yhteisen avoimen korkeakouluopetuksen palveluyksikön myötä oppaan sisältö tulee uudistumaan suurelta osin. Lapin maakuntakorkeakoulun toimintaa on kuvattu kahdessa artikkelissa Maakuntakorkeakoulun monet muodot julkaisussa (11/2009), jossa artikkelien kirjoittajat kuvaavat eri näkökulmista lähtökoh- tia, kokemuksia, toimintatapoja ja –malleja, joilla korkeakoulut ovat 2000-luvulla toteutta- neet aluekehitystehtävänsä maakuntakorkeakoulutoiminnan avulla. Julkaisu on saatavilla sähköisenä http://www.ncp.fi/julkaisut/sahkoinenjulkaisu/C37_verkkojulkaisu.pdf

Vuonna 2009 Lapin yliopisto on osallistunut mm. seuraavien alueellisten strategioiden toteutukseen:

- Manner-Suomen ESR-ohjelma
- Pohjois-Suomen EAKR-ohjelma
- Lapin maakunnan yhteistyöasiakirja
- Interreg IV A-ohjelma
- Kolarctic ENPI CBC-ohjelma
- Pohjois-Suomen strategia ”Avoin Pohjois-Suomi”
- Lapin matkailustrategia
- Lapin maakuntasuunnitelman toteuttamissuunnitelma 2008-2009
- Maakunnan yhteistyöasiakirja (MYAK)

Vuonna 2009 Lapin yliopisto on toiminut yhteistyössä alueen ammattikorkeakoulu- jen ja elinkeino- ja työelämän välillä:

- Lapin korkeakoulukonserni
- Lapin maakuntakorkeakoulu
- Pohjois-Suomen korkeakoulujen yhteistyöneuvottelukunta/Osaava Pohjois-Suomi
- Kajaanin yliopistokeskus
- Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskus
- Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

- Rovaniemen seudun aluekeskusohjelma
- Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR)
- Oikeustieteen tiedekunnan ja Rovaniemen hovioikeuden yhteistyö

Kansainvälinen toiminta

Yliopistot tiivistävät ja lisäävät kansainvälistä yhteistyötään, liikkuvuutta ja verkostoitumista. Tavoitteena on, että yliopistot ovat kilpailukykyisiä yhteistyökumppaneita erityisesti Euroopan korkeakoulutus- ja tutkimusalueella. Yliopisto lisää yhteistyötä Venäjän kanssa ja vahvistaa Venäjä-asiantuntemustaan.

Lapin yliopiston kasvatustieteellisen alan tutkimus sai kansainvälistä huomiota vuonna 2009. Heinäkuussa Lapin yliopistossa pidetty kansainvälinen opettajien ja opetuksen tutkijoiden järjestön ISATTin konferenssi järjestettiin ensimmäistä kertaa Suomessa. Konferenssiin osallistui opettajia ja tutkijoita yli 30 maasta. Konferenssissa käsiteltiin useita teemoja, esim. monikulttuurisuuden ja kestävän kehityksen maailmanlaajuisia ja paikallisia haasteita, yhteisöllisyyttä ja välittämistä opettajan ammatillisen osaamisen avaintekijöinä sekä oppimisen uusia mediavälitteisiä ympäristöjä. Muita esimerkkejä kasvatustieteiden tiedekunnan kansainvälisestä toiminnasta on mm. tutkimusyhteistyö Santa Barbaran ja Stanfordin yliopiston kanssa sekä Macquarien yliopiston kanssa solmittu sopimus kasvatustieteiden tiedekunnan jatko-opiskelijan mahdollisuudesta suorittaa tohtorin tutkinto molempiin yliopistoihin.

Kasvatustieteiden tiedekunnassa toteutettiin vuonna 2009 ” Development of Community Participation in the Evaluation of the General Education Quality in the Murmansk Region”-projektiä, jossa kehitetään yhteisön osallistumisen mahdollisuuksia koulun laadun arvioinnissa toimintatutkimusmenetelmällä. Murmanskin alueella toimintaan osallistuu 11 koulua, Lapin läänin alueella kolme koulua. Projektissa järjestettiin vuonna 2009 kaksi yhteistä seminaaria joista toinen Murmanskissa ja toinen Rovaniemellä, Sallassa ja Oulussa, lisäksi kunkin koulun puitteissa järjestettiin pienempiä tapaamisia ja seminaareja. Hanke on opetushallituksen tilaama ja ulkoministeriön lähialueyhteistyön rahoittama.

Oikeustieteiden tiedekunnassa käynnistettiin vuonna 2009 ESR -rahoitteinen kiinaoikeuden hanke. Osaksi tämän hankkeen turvin tiedekuntaan palkattiin kiinalainen professori ja tutkija. Kiinaoikeuden hanke ulottuu vuoteen 2012 saakka. Ympäristöoikeudessa oikeustieteiden tiedekunta toteutti toimintakertomusvuonna yhdessä Arktisen keskuksen PYVI:n kanssa Euroopan metsäministeriöiden (MCPFE) rahoituksen turvin metsäoikeutta koskevan kansainvälisen metsäsopimuksen kansainvälisoikeudellisia ja EU-oikeudellisia rajaeh-toja taustoittavan selvityksen.

Oikeustieteiden tiedekunnalla on Erasmus -vaihtosopimus 53 eurooppalaisen yliopiston kanssa 18 eri maassa ja lisäksi yksi ulkopuolinen sopimus Chilen yliopiston kanssa. Uusi Erasmus -sopimus solmittiin kertomusvuonna Zagrebin yliopiston sekä Freie Universität Berlin:n kanssa. Useimmat yhteistyösopimukset sisältävät sekä opiskelija- että opettajavaihtomahdollisuuden. Kahdenkeskisten sopimusten lisäksi tiedekunnalla on 15 pohjoismaista yhteistyöyliopistoa oikeustieteen pohjoismaisessa Nordplus -verkostossa.

Oikeustieteiden tiedekunta jatkoi yhteistyötä oikeustieteen opiskelijoiden eurooppalaisen järjestön ELSA:n kanssa. Tiedekunta toimi aktiivisesti Eurooppalaisten oikeustieteellisten tiedekuntien yhdistyksessä (ELFA) ja osallistui yhdistyksen vuosikokoukseen sekä yhdistyksen julkilausuman valmisteluun (<http://elfa-afde.eu/aboutelfa.aspx>). Tiedekunta osallis-

tui vahvasti pohjoismaiseen Nordplus yhteistyöhön oikeustieteen Nordplusverkoston kautta. Toimintakertomusvuonna Nordplus verkostoa laajennettiin kattamaan myös jäseniä kaikista Baltian maista. Strategisten kumppanuuksien kartoitus on aloitettu ja PYVI:n kanssa on neuvoteltu pohjoisuuteen liittyvien kv. kontaktien yhteisestä hyödyntämisestä sekä suuntautumisesta.

Oikeustieteiden tiedekunnan tutkimusjohtaja on toiminut aktiivisesti BCBU:n johtoryhmässä. Suunnitteilla on ollut BCBU:n puitteissa tarjottava yhteinen oikeustieteellinen opintokokonaisuus. Vuoden 2009 aikana toteutettiin FIRST-rahoituksella ympäristöoikeudellinen intensiivikurssi Arkangelissa, Venäjällä. Siihen osallistui tiedekunnan opiskelijoita sekä opetushenkilökuntaa. Myös Aleksanteri Instituutti on avustanut tiedekuntaa venäjäopetuksen järjestämisessä.

Taiteiden tiedekunta koordinoi Nordplus-ohjelman DAMA- verkostoa ja oli mukana FIRST-ohjelman ARTSMO- verkostossa sekä Nordplus- ohjelman Cirrus- ja EDDA- verkostoissa. DAMA- verkoston rahoittamana tiedekunta järjesti yhdessä Islannin taideakatemia kanssa multimedia Raflosti Workhop- performanssityöpajan Reykjavikissa. EDDA Norden- verkoston puitteissa taidekasvatuksen koulutusohjelma tiedekunnassa järjesti pohjoismaisen graduseminaarin Studying Internet Communication, osallistujia oli mm. Konstfackista ja Tallinnan taideakatemiasta. EDDA Norden- verkoston Wind & Water intensiivikurssi järjestettiin kuunari Helenalla Itämerellä, taiteiden tiedekunnasta oli osallistujia.

Taiteiden tiedekunnasta on osallistuttu Torinon biennalen kutsunäyttelyyn, samoin Cumulus Credo- työpajaan Nantesissa Ranskassa. Taiteiden tiedekunnan kuvataidekasvatuksen koulutusohjelma järjesti työpajoja Barentsin alueella Kirkkoniemessä, Tromssassa, Rovaniemellä ja Muurmanskissa. Koulutusohjelma toteutti myös Sami Allaskuvlan, opiskelijoille ja opettajille suunnatun kurssin talvitaiteesta Kautokeinosssa.

Tiedekunnan teollisen muotoilun ja audiovisuaalisen mediakulttuurin koulutusohjelmat toteuttivat yhteistyössä japanilaisen Chiba- yliopiston kanssa Widedged and Ghosts- opintokokonaisuuden. Tekstiili- ja vaatetusalan koulutusohjelma toteutti yhteistyössä japanilaisen Yamaguchi- yliopiston kanssa Yamai-jima-kurssin taiteiden tiedekunnassa. Kurssille osallistui japanilainen opettaja opiskelijoita.

Kuvataidekasvatuksen koulutusohjelma toteutti Emaki- työpajan yhteistyössä kasvatustieteiden tiedekunnan kanssa japanilaisen professorin vetämänä. Kuvataidekasvatuksen opetushenkilökunta järjesti yhdessä Suomen Akatemian Pohjan tahto- tutkimushankkeen ja menetelmätieteiden laitoksen kanssa laajan taiteita ja tieteitä yhdistävän Progress of Perish kansainvälisen konferenssin. Ohjelma sisälsi akateemisten puheenvuorojen lisäksi tiedekunnan gallerioissa toteutetut taidenäyttelyt: Sex and Work- installaation ja Progressive Art in the North- näyttelyn.

Winter Conversation- tapahtuma toteutettiin taiteiden tiedekunnan, Rovaniemen ammattikorkeakoulun ja Rovaniemen kaupungin yhteistyönä. Kiinan Harbinin lumiveistäjien kanssa toteutetun lumi-installation rinnalla tiedekunnassa järjestettiin Union of Snow, Ice and Light.

ertailevan sosiaalityön maisteriohjelma on Lapin yliopiston ensimmäinen asetukseen hyväksytty englanninkielinen maisteriohjelma, jossa tehdään rajat ylittävää koulutusyhteistyötä Venäjän kanssa. BCBU on Barentsin alueen yliopistojen yhteistyöverkosto, jonka ytimen muodostavat Lapin ja Oulun yliopistot sekä kahdeksan Luoteis-Venäjän yliopistoa. BCBU:n puitteissa on suunniteltu neljä maisteriohjelmaa, joiden markkinointi aloitettiin ke-

väällä 2008. Ohjelmittain sosiaalityön maisteriohjelma, kuten myös ympäristötekniologia, etenee opetussuunnitelman mukaisesti, opetussuunnitelmaa tarkistetaan ja valmistaudutaan uuteen markkinointiin ja opiskelijavalintaan vuotta 2011 varten. Pohjoinen hyvinvointi-ohjelma on edennyt hyvin ja kuluvan vuoden keväällä on uusi opiskelijavalinta. Informaatiotekniologia -ohjelmalla on meneillään valintaprosessi, ohjelma alkaa varsinaisesti kuluvan vuoden syksyllä. Toiminnassa on havaittu ongelmia, joihin tulee kiinnittää huomiota. Yliopistolain eroavuudet Suomessa ja Venäjällä vaikeuttavat tutkintojen toteuttamista, toisaalta jo opitun tunnistaminen toisi joustoa opetussuunnitelmien laadintaan. Opetushenkilökunnan sitoutuminen kuten myös kielikysymykset tuottavat ongelmia ohjelmien toteutuksessa, oppimateriaalin tuottamiseen ja erityisesti markkinointiin tarvitaan rahoitusta. Jatko-työskentelyä ajatellen ja sen helpottamiseksi tulisi kartoittaa BCBU:n tuleva rooli ja mahdolliset yhteistyökuviot muiden tahojen (UArctic) kanssa. Toimintatapojen kehittäminen ja yliopistojen sitoutuminen ja sitouttaminen vaatii paneutumista, menettelytavat ja talouskysymykset tulisi saada selvitettyä jotta BCBU:n toiminta ja tulevaisuus olisi turvattu.

Yhteiskuntatieteiden tiedekunnan tärkein opiskelijaliikkuvuuden kanava olivat eurooppalaisten yliopistojen kanssa solmitut Erasmus sopimukset, joita eri oppiaineilla tiedekunnassa oli yhteensä 57 kappaletta. Poliittikatieteiden oppiaine on myös jäsenenä oman oppiaineensa pohjoismaisessa Nordplus-verkostossa: Nordplus Näätverk for Stadskundskap. Sosiaalityön oppiaine kuuluu myös kansainväliseen tohtorinkoulutusverkostoon PhD_Act New Models of Activism in European Social Work.

Yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa oli syksyllä 2009 ensimmäinen sisäänotto sosiaalityön laitoksen koordinoimaan Comparative Social Work – maisteriohjelmaan. Ohjelma järjestetään Barents Crossborder Universityn puitteissa yhteistyössä Oulun yliopiston sekä Barentsin alueen yliopistojen kanssa. Pääpartnerina Venäjällä on Pomorin valtionyliopisto. Yhteiskuntatieteiden tiedekunta osallistui yhteistyössä taiteiden tiedekunnan kanssa kansainvälisen maisteriohjelman European Master in Arts, Culture and International Management suunnitteluun. Maisteriohjelman ensimmäinen opiskelijahaku käynnistettiin 1.12.2009 ja ohjelma aloitetaan syksyllä 2010. Tiedekunnassa opiskelijat valitaan matkailututkimuksen pääaineeseen, opinto-ohjelma sisältää opintoja myös johtamisen ja laskentatoimen oppiaineista.

Matkailututkimuksen oppiaine osallistui partnerina luontomatkailun Erasmus-intensiivikurssin järjestämiseen Portugalissa heinäkuussa 2009, kurssille oli osallistujia yhteiskuntatieteiden tiedekunnasta. Verkostolla on rahoitus vastaavien intensiivikurssien järjestämiseen Euroopassa myös kahdelle tulevalle vuodelle.

Poliittikatieteiden opiskelijoita ja henkilökuntaa osallistui kansainväliseen kesäkouluun (ISSK09) Petroskoissa, Karjalassa huhtikuussa 2009. Kesäkoulun teemana oli Environmental Politics in the Eurasian North.

Yhteiskuntatieteiden tiedekunnan sosiaalityönlaitos järjesti yhteistyössä Vermontin yliopiston kanssa 11. kansainvälisen kesäkoulun Rovaniemellä toukokuussa 2009 teemalla Social Work from a Global Perspective. Osallistujia oli noin 70 ympäri maailmaa ja luennoitsijoita useista laitoksen yhteistyökorkeakouluista.

Kalottiakatemia järjestettiin touko-kesäkuun vaihteessa Inarissa, Kirkenesissä ja Murmanskissa teemalla Environmental Politics and Industrial Development.

Bangkokissa järjestettiin kesällä 2009 teknologioiden, innovaatioiden ja johtamisen viimeisimpiä tutkimuksia esittelevä kansainvälinen huippukonferenssi. Konferenssiin osallistui

tieteentekijöitä yliopistoista ja tutkimuslaitoksista eri puolilta maailmaa, etenkin Aasiasta, Euroopasta ja Pohjois-Amerikasta. Lapin yliopiston hallintotieteilijöiden tutkimus hiljaisista signaaleista henkilöstövoimavarojen johtamisessa ja organisaatioiden tuottavuuden kehittämisessä palkittiin koko konferenssin parhaana tutkimustyönä.

Suomen Akatemia myönsi rahoituksen yhteiskuntatieteiden tiedekunnan tutkimushankkeeseen GOVERNING LIFE GLOBALLY: THE BIOPOLITICS OF DEVELOPMENT AND SECURITY, hanke ulottuu vuoteen 2012 saakka.

Lapin yliopistossa järjestettiin yhdessä Crisis Management Initiativen (CMI) kanssa marraskuussa 2009 ICTs for State Building –seminaari, jossa pohdittiin uuden informaatioteknologian mahdollisuuksia konfliktin ratkaisussa ja rauhan rakentamisessa väkivaltaisilla alueilla.

Clim-ATIC-hanke ja Lapin ympäristökeskus järjestivät ilmastonmuutokseen sopeutumista pohtivan seminaarin. Clim-ATIC-hanke on kolmivuotinen kansainvälinen hanke, joka pyrkii edistämään pohjoisen Euroopan pienten yhteisöjen sopeutumista ilmastonmuutokseen

Yliopistotasolla uusia bilateraalisopimuksia solmittiin Chiba Universityn (Japani) ja Yamaguchi Prefectural University (Japani) kanssa. Strategisten partnereiden määrittelyä tehtiin vuoden 2009 aikana tiedekunnissa, määrittelytyö jatkuu. Yliopistotason mahdollisia strategisia partnereita ovat mm. Pomor State University Arkangelissa Venäjällä ja Lapin yliopiston koordinoima University of the Arctic- yhteistyöverkosto. Matkailututkimusinstituutin strategisia kumppanuuksia määritellään erillisessä EU- rahoitteisessa hankkeessa.

Arktisessa keskuksessa on tehty tutkimusta Pohjois-Venäjän poronhoitajien sekä kaasu- ja öljyteollisuuden välisestä rinnakkaiselosta. Esinor-hanke on Suomen Akatemian rahoittama. Partnereina hankkeessa Lapin yliopiston lisäksi ovat Edmontonin yliopisto, Marylandin yliopisto, Alaska Fairbanksin yliopisto, Pietarin itsenäinen yhteiskuntatutkimuksen keskus, YK:n museo-näyttelykompleksi ja Kirovskin Museo-25.

Arktisen keskuksen kirjasto järjesti kirjanäyttelyn, joka esittelee venäläisiä Arktisen alueen tutkijoita ja tutkimusretkiä 1700-luvun alusta viime vuosisadan loppuun. Pitkin Jäämerta – kirjanäyttely avattiin torstaina 17. joulukuuta 2009 Arktisen keskuksen kirjastossa Arktikum-talossa. Kirjanäyttelyn esittelytekstit ja käsiohjelma ovat suomeksi, venäjäksi ja englanniksi. Kirjanäyttely on esillä maaliskuun 15. päivään 2010 asti.

University of the Arcticin jäsenmäärä kasvoi edelleen vuonna 2009, kun Pohjois-Ruotsissa, Kiirunassa, järjestetyssä jäsenten edustajista koostuvassa Councilin kokouksessa hyväksyttiin viisi uutta jäsentä, jolloin UArcticin kokonaisjäsenmäärä kasvoi 121:een. Toinen suuri kokous vuonna 2009 oli Khanti-Mansissa Venäjällä järjestetty UArctic Rectors' Forum, teemana oli yliopistojen ja yritysmaailman yhteistyö.

Lapin yliopiston UArctic- toiminta keskittyi north2north- opiskelijavaihdon ja Arctic Studies Program- opetuksen lisäksi temaattisten verkostojen toiminnan käynnistämiseen. Taiteiden tiedekunnassa toimii UArctic Thematic Network on New Media, ja yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa UArctic Thematic Network on Arctic Security and Geopolitics. Matkailun oppiaine on lisäksi mukana UArctic Thematic Network on Tourism:ssa, jonka puitteissa valmistellaan Matkailun tutkimusinstituutin ja Finnmark University Collegen yhteistä UArctic matkailututkimuksen instituuttia. Arktinen keskus järjestää UArctic Advanced Emphasis on Arctic Governance opintokokonaisuutta ja osallistuu UArctic Thematic Network on Arctic Governance ja UArctic Thematic Network on Global Change toimintaan.

Erasmus Student Network (ESN) on Euroopan laajuinen opiskelijajärjestö, joka pyrkii edistämään korkeakouluopiskelijoiden liikkuvuutta ja kansainvälistymistä kotimaassa. ESN juhli viime vuonna 20-vuotista taivaltaan. Lapin yliopiston ylioppilaskunnan alaisuudessa on vuoden ajan toiminut yksi ESN:n jaosto ESN Lapland.

ESN:n kansallinen kevätkokous (ESN National Platform) järjestettiin ensimmäistä kertaa Lapissa ja Rovaniemellä maaliskuussa 2009. Kokousta isännöi Lapin yliopiston ylioppilaskunta. Tapaaminen toi yhteen ESN-toimijat eri puolilta Suomea keskustelemaan ajankohtaisista asioista. Paikalla on edustus Suomen ESN-jaostoista ja kansainvälisiä vieraita Saksasta ja Tšekin tasavallasta. Lapin yliopiston ylioppilaskunnan alaisuudessa toimiva ESN Lapland tutustuttaa ulkomaalaisia opiskelijoita suomalaiseen ja lappilaiseen kulttuuriin sekä tarjoaa paikallisille opiskelijoille mahdollisuuden kansainvälistyä kotiyliopistossaan.

Suomen kielen ja kulttuurin intensiivikurssi EILC järjestettiin elokuussa 2009. Lapin yliopistossa. Kurssille osallistui 32 opiskelijaa 12 eri Euroopan maasta, heistä 13 jatkoi vaihto-opiskelua Lapin yliopistossa ja loput muissa Suomen korkeakouluissa. EILC –kurssin rahoitus saatiin CIMOn kautta EUn komissiolta ja Opetusministeriöltä.

Ystäväperhetoiminta tarjoaa perheille mahdollisuuden tutustua erilaisiin kieliin ja kulttuureihin sekä uusien, kansainvälisten ystävyysuhteiden solmimiseen. Vaihto-opiskelijalle ystäväperhetoiminta mahdollistaa lähemmän tutustumisen suomalaiseen kulttuuriin ja jokapäiväiseen elämään. Ystäväperhetoimintaa toteutetaan yhteistyössä RAMKin kanssa. Lapin yliopistolta oli kevätlukukaudella mukana 29 perhettä ja 30 kansainvälistä opiskelijaa ja syksyllä 46 perhettä ja 53 opiskelijaa. Syksyllä 2009 ystäväperhetoiminnasta laadittiin englanninkielinen opas vaihto-opiskelijoille. Suomenkielinen opas perheille on ollut käytössä useita vuosia.

Aikuiskoulutus

Avoimen yliopisto-opetuksen ja täydennyskoulutuksen laatua ja vaikuttavuutta parannetaan toimintamallia uudistamalla, laatujärjestelmää kehittämällä ja kokoamalla yhteen alueellista toimintaa.

Osana Lapin korkeakoulukonsernin kehittämistä Lapin yliopisto on osallistunut vuoden 2009 aikana korkeakoulukonsernin puitteissa tapahtuvan aikuiskoulutuksen kehittämiseen. Tehtävää varten perustettiin työryhmä, jossa on edustus yliopiston ja korkeakoulukonsernin muiden osapuolten, Kemi-Tornio ammattikorkeakoulun ja Rovaniemen ammattikorkeakoulun, lisäksi toisen asteen ammatillisen koulutuksen puolelta (Lapin ammattiopisto, ammattiopisto Lappia) ja aluehallinnosta (Lapin lääninhallituksen sivistisosasto). Työryhmän toimeksiantona on seurata kansallista aikuiskoulutuskehitystä, kartoittaa Lapin korkeakoulukonsernin (LKKK) kokonaistilanne aikuiskoulutuksessa, tehdä ehdotuksia aikuiskoulutuksen vaikuttavuuden ja koordinoinnin kehittämiseksi Lapin korkeakoulukonsernissa ja valmistella konsernin yhteinen koulutusstrategia. Työryhmä saa työnsä päätökseen keväällä 2010.

LKKK:n aikuiskoulutuksen kehittämistyön lisäksi Lapin yliopistossa käynnistettiin yliopiston sisäinen yliopistollisen aikuiskoulutuksen kehittämistyö, johon nimettiin työryhmä. Tehtävänä työryhmällä on laatia ehdotuksia yliopistollisen aikuiskoulutuksen kehittämiseksi viiden vuoden tähtäimellä, tarkoituksena on selvittää yliopiston aikuiskoulutuksen nykytilanne

ja keskeiset toiminnot ja kehittää aikuiskoulutukseen, mukaan lukien myös tutkintoon johtava aikuiskoulutus, uusia sisältöjä ja yhteistoiminnallisia toimintatapoja. Yliopiston aikuiskoulutuksen kehittämisen työryhmä seuraa tiiviisti korkeakoulukonsernin aikuiskoulutustyöryhmän työn etenemistä. Työryhmän kehittämissuhteet valmistuvat keväällä 2010.

Vuonna 2009 toteutettu auditointi antoi vahvistusta sille, että Lapin avoimen yliopiston prosessit tukevat palvelukykyä. Avoimen yliopiston palautejärjestelmässä kerätään palautetta opetuksen laadusta sekä avoimen yliopiston tuottamista opiskelupalveluista. Palautteesta saatu opetuspalaute käsitellään opetusta antavan tiedekunnan palautepöytäkokouksissa, joten palaute otetaan huomioon ko. tiedekunnan opetussuunnitelmatyössä. Avoimen yliopiston tuottamista palveluista saadusta palautteesta kootaan puolivuositainen kehittämissuunnitelma. Saatu palaute on yksikön toimintaprosessien ja palveluiden kehittämisen pohja. Asiakastyytyväisyyskyselyn pääasiallinen käyttötarkoitus on yksiköiden oman toiminnan kehittäminen.

Lapin yliopiston koulutus- ja kehittämisspalvelut –yksikön perustehtävänä on yliopiston tiedepuolesta nojautuen kehittää pohjoisten alueiden kansallista ja kansainvälistä kilpailukykyä alueen osaamista vahvistamalla. Koulutus- ja kehittämisspalvelu –yksikkö tarjoaa ammatillista täydennyskoulutusta ja kehittää työyhteisöjen ja organisaatioiden toimintaa kehittämishankkeiden kautta. Vuoden 2009 aikana täydennyskoulutuksen suunnittelussa kiinnitettiin erityistä huomiota asiakkaiden koulutustarpeiden ja tavoitteiden huomioimiseen täydennyskoulutusten suunnitteluvaiheessa. Selkeänä kehityssuuntana voitiin nähdä oppimis- ja kehittämistehtävien aikaisempaa laajempi kytkeytyminen työyhteisöjen kehittämistoimintaan. Lisäksi havaittavissa oli ns. pitkien täydennyskoulutusohjelmien muuttuminen aikaisempaa monialaisemmiksi. Koulutus- ja kehittämisspalvelut –yksikön toiminnan kokonaisvolyymi (€) kasvoi vuoteen 2008 verrattuna noin 20 %:lla. Volyymien kasvu selittyy pääosin kehittämishanketoiminnan laajentumisella. Täydennyskoulutuksen osalta opiskelija- ja kurssimäärät pysyivät pitkälti edellisen vuoden tasolla.

Täydennyskoulutusta järjestetään koulutus- ja kehittämisspalvelut –yksikön lisäksi tiedekunnissa. Kasvatustieteiden tiedekunnan opetus- ja kasvatustieteiden täydennyskoulutusyksikkö järjestää täydennyskoulutuskokonaisuuksia, joiden laajuus vaihtelee yli 70 opintopisteen laajuisista kokonaisuuksista yhden päivän mittaisiin asiantuntijaluentoihin. Kasvatustieteiden tiedekunta järjesti kuluneena vuonna 20 koulutustilaisuutta, joissa oli yhteensä 800 osallistujaa. Oikeustieteiden tiedekunnassa oikeudenhoidon koulutuskeskus antaa jatko- ja täydennyskoulutusta työelämässä oleville eri ammattialojen edustajille. Koulutuspalvelujen kysyntä on ollut runsasta ja opetusta on annettu monille eri ammattiryhmille, esimerkkeinä osakeyhtiöoikeuden ajankohtaiskysymyksiä sekä testamentti tänään -koulutukset, joita on järjestetty useilla paikkakunnilla. Osa opetuksesta on pitkäkestoista, kuten esimerkiksi ammatillinen oikeusnotaarikoulutus.

Muu tulosalueelle kohdentamaton toiminta

Harjoittelukoulu

Lapin yliopiston harjoittelukoulu on kasvatustieteiden tiedekuntaan kuuluva peruskoulu, jonka perustehtävät ovat:

- Laadukkaan ja turvallisen perusopetuksen järjestäminen rovaniemeläisille peruskoululaisille,
- Korkeatasoisen opetusharjoittelun tarjoaminen erityisesti luokanopettajaopiskelijoille sekä
- Toimiminen kokeilu- ja kehittämiskouluna.

Koulun tavoitteena on kehittää perusopetukseen soveltuvia kasvatuksen ja opetuksen menetelmiä. Harjoittelukoulu huolehtii osaltaan Lapin yliopiston pohjoisesta suuntautumisesta sisällyttämällä näkökulman oppisisältöihin ja opetuksen toteuttamiseen. Harjoittelukoulun opetukselle on kuvaavaa inklusiivinen kasvatusta sekä erilaisten oppimisympäristöjen ja työskentelytapojen tavoitelähtöinen varioiminen.

Opetuksen erityisistä painotuksista retkeilypainotteinen ympäristökasvatusta kohdentuu kaikille koulun oppilaille, lisäksi kaksi luokkaa toteuttaa erityistä liikuntapainotteista opintokokonaisuutta. Painotteisuutta on toteutettu sekä pedagogisin ratkaisuin että opetussuunnitelmallisilla tuntijaollisilla ratkaisuilla. Kolmannelle luokalle siirryttäessä kaikki Rovaniemen kaupungin oppilaat voivat pyrkiä musiikkiluokalle suorittamalla hyväksytysti musiikkitestin. Musiikkiluokilla opiskelevat oppilaat muodostavat yhdessä musiikkiluokkien kuoron, joka esiintyy runsaasti koulun tapahtumien lisäksi ulkopuolisissa tilaisuuksissa.

Harjoittelukoulun tutkimus- ja kokeilutoimintaa toiminnan vaikuttavuuden vahvistamiseksi:

Koulun sisäinen kehittämistyö koostui vuonna 2009 perusopetuksen ja opettajankoulutuksen kehittämistyöstä sekä verkostotyöskentelystä, esimerkkejä näistä:

- Tukoke – Harjoittelukoulujen yhteinen tutkimuksen-, kokeilu- ja kehittämistoiminnan koordinointi ja kehittäminen yhteistyössä Opeko/Edukoden kanssa
- MOKU – Maahanmuuttajaopetuksen kehittäminen osana koulun toimintaa ja opettajankoulutusta
- Compa-hanke – Kasvatustieteiden tiedekunnan organisoiman koulujen sidosryhmätoiminnan kehittäminen Murmanskin ja Lapin läänin alueilla
- TedBM – THL:n organisoima oppilashuollollinen hanke, huoltajille läpinäkyvä kirjaamisen menettely oppilaiden poissaoloista ja koulutyöskentelystä
- Arctic Touch – Taiteiden tiedekunnan opiskelijoiden kanssa toteutettu 3-vaiheinen projekti (paju, lumi ja jää, kierrätys)
- Inklusiivinen kasvatusta – Yhteistoiminnallinen opettaminen, opetuksen yksilöllistämisen ja prosessiluonteinen arviointi
- InnoPlay – Älykkään oppimisympäristön hyödyntäminen oppimisessa
- Yrittäjyyskasvatusta – Valmisteilla oleva väitöstutkimus oppilaiden kasvun tukemisesta henkilökohtaiseen yrittäjyyteen
- Kansainvälinen toiminta – kansainvälisten opiskelijoiden osallistuminen opetukseen, unkarilainen apulaisopettaja syksystä 2009 lähtien (englanti, matematiikka, kerhotoiminta), lukuisat kansainväliset vieraat

1.3 Toiminnallinen tehokkuus

1.3.1 Toiminnan taloudellisuus

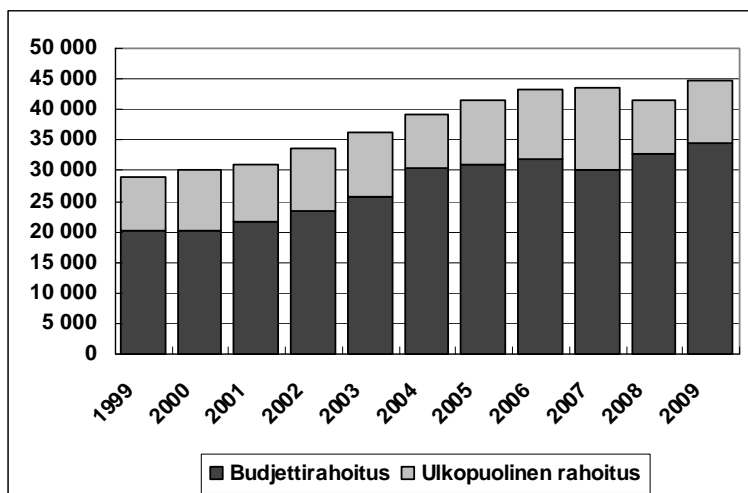
Yliopiston varsinaista budjettirahoitusta täydentävän rahoituksen osuus on vähintään 20 % yliopiston kokonaismenoista.

Lapin yliopiston kokonaismenot olivat 47,7 miljoonaa euroa vuonna 2009, mistä harjoittelukoulun menot 3,1 miljoonaa euroa. Yliopiston toimintaa kuvaavissa laskelmissa harjoittelukoulu käsitellään omana kokonaisuutenaan. Kokonaismenot ilman harjoittelukoulua olivat 44,6 miljoonaa euroa vuonna 2009. Kokonaismenot ilman harjoittelukoulua kasvoivat 7,4 % vuodesta 2008.

Tilikauden 2009 aikana täydentävän rahoituksen taso nousi aiemmalle tasolle. Ko. menot olivat tilikaudella 2009 10,2 miljoonaa euroa, kun vuonna 2008 menot olivat 8,8 miljoonaa euroa. Vuosien 2005-2007 aikana täydentävän rahoituksen menot ovat olleet n. 10-13 miljoonaa.

Budjettirahoituksella menoista katettiin 34,5 miljoonaa euroa (77,2 %) ja täydentävällä rahoituksella 10,2 miljoonaa euroa (22,8 %). Täydentävän rahoituksen normaali suhde kokonaiskustannuksista on noin 25-30 % (vuodet 2005-2007). Täydentävän rahoituksen osalta asetettu 20 %:n minimitavoite saavutettiin vuonna 2009, vaikkakin tavoite ylittyi ainoastaan 2,8 %-yksiköllä.

Kuva 2. Rahoitusmenot (1 000 €) 1999-2009

Lapin yliopiston vuoden 2009 budjettirahoitteisista menoista 65 % oli henkilöstömenoja, tilakustannuksia oli 16 % ja muita toimintamenoja 18 %. Yliopiston budjettirahoitteisista menoista toimintamenot kasvoivat 1,6 miljoonaa euroa ja henkilöstömenot puolestaan laskivat 71 000 euroa. Laskennallinen tuntiopetus mukaan luettuna, ilman harjoittelukoulua, yliopistossa tehdyistä henkilötyövuosista vuonna 2009 katettiin budjettirahoituksella 10 henkilötyövuotta vähemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilöstömenojen määrän muutokseen kalenterivuosien välillä vaikuttavat tehtyjen henkilötyövuosien lukumäärän lisäksi palkkojen yleis- ja muut mahdolliset korotukset sekä lakisääteisten henkilöstösivu-

kulujen muutokset. Edellä mainittu 71 000 euron budjettirahoitteisten henkilöstömenojen väheneminen on yhteissumma näiden mainittujen tekijöiden vaikutuksesta henkilöstömenoihin.

Taulukko 2. Budjettirahoituksen käyttö menolajeittain (1 000 €) 2007-2009

<u>Menolaji</u>	<u>2009</u>	<u>%</u>	<u>2008</u>	<u>%</u>	<u>2007</u>	<u>%</u>
<u>Henkilöstömenot</u>						
Lay	22 571	65	22 642	69	20 226	67
<u>Muut toimintamenot</u>						
Lay	6 275	18	5 379	17	4 491	15
<u>Tilakustannukset</u>						
Lay	5 628	16	4 696	14	5 299	18
Yhteensä	34 474		32 717		30 016	

Taulukko 3. Täydentävän rahoituksen osuus (%) kokonaisrahoituksesta 2007-2009

<u>Koulutusala</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>			
Lay	16,3	17,0	27,6
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>			
Lay	7,8	15,4	13,3
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>			
Lay*)	33,4	27,5	30,6
<u>Taideteollinen ka.</u>			
Lay	25,1	19,0	39,1
<u>Yhteensä</u>			
Lay	22,8	21,3	31,0

*) sis. Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunnan rahoitusmenot

Vuoden 2008 rakennerahastokauden vaihtuminen ja siihen liittyneet valtakunnalliset tietojärjestelmäongelmat aiheuttivat viivästystä uusien hankkeiden käynnistyksessä, uudelle ohjelmakaudelle päästiin pääosin vasta syksyllä 2008. Kertomusvuonna rakennerahastohanketoiminta saatiin taas normaaliksi ja täydentävän rahoituksen euromääräinen kasvu oli lähes 1,4 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. EU-rahoitus kasvoi prosentuaalisesti huomattavasti, EU- rahoituksen käytön osuus täydentävästä rahoituksesta oli vuonna 2008 24 %, kun se kuluneena vuonna nousi 44 %:iin. Euroissa EU-rahoitus yli kaksinkertaistui. Muun kotimaisen rahoituslähteen prosentuaalinen osuus täydentävän rahoituksen käytöstä putosi 14 prosenttiyksikköä, euroissa vähennys oli n 650 000 €. Suomen Akatemian hankerahan osuus täydentävän rahoituksen käytöstä laski 13 %:sta 7 %:iin.

Taulukko 4. Ulkopuolisen rahoituksen käyttö rahoituslähteittäin 2007-2009 (1 000 €)

Rahoituslähde	2009	%	2008	%	2007	%
<u>Muu kotimainen</u> Lay	4 113	40	4 762	54	5 259	39
<u>EU</u> Lay	4 514	44	2 115	24	6 069	45
<u>Suomen Akatemia</u> Lay	767	7	1 188	13	1 262	9
<u>TEKES</u> Lay	464	5	265	3	553	4
<u>Muu ulkomainen</u> Lay	262	3	276	3	161	1
<u>Kotimainen yritys</u> Lay	113	1	234	3	193	1
<u>Yhteensä</u> Lay	10 233		8 841		13 497	

Lapin yliopiston kustannuksista 50 % oli perustutkintokoulutuksen kustannuksia. Perustutkintokoulutuksen osuus kokonaiskustannuksista on Lapin yliopistossa vuonna 2009 hienon noussut edellisistä vuosista. Tutkimuksen osuus kokonaiskustannuksista oli 18 %. Lapin yliopistossa suuntautuu yhteiskunnalliseen palvelutoimintaan valtakunnallista tasoa korkeampi osuus kustannuksista, joka suurimmalta osalta selittyy yliopiston Arktisen keskuksen toiminnasta valtakunnallisena laitoksena.

Taulukko 5. Tulosaluettaiset kustannukset 2007-2009 (kokonaisrahoitus, 1 000€)

Tulosalue	2009	%	2008	%	2007	%
<u>Perustutkintokoulutus</u> Lay	22 208	50	19 981	48	19 671	45
<u>Tutkimus</u> Lay	8 149	18	6 652	16	7 376	17
<u>Jatkotutkintokoulutus</u> Lay	5 726	13	6 164	15	5 644	13
<u>Yht.kunn.palv.toim.</u> Lay	5 252	12	5 835	14	7 114	16
<u>Aikuiskoulutus</u> Lay	2 885	6	2 637	6	3 367	8
<u>Taiteellinen toiminta</u> Lay	411	1	290	1	340	1
<u>Yhteensä</u> Lay	44 631		41 559		43 513	

Lapin yliopistossa yhden ylemmän korkeakoulututkinnon kustannukset olivat keskimäärin 41 000 euroa vuonna 2009. Tutkinnon hinta laski vuoden 2008 ennätysellisen tutkintomäärän ansiosta merkittävästi, tutkintotavoite toteutui tuolloin 1,59 –kertaisesti. Vuoden 2008 tutkintotavoitteiden merkittävä ylitys johtui tutkintoasetuksen muutoksesta, mikä ajoi pitkään opiskelleita valmistumaan vuoden 2008 aikana. Koska perustutkintojen kustannusten laskennassa käytetään suoritettujen tutkintomäärien kolmen vuoden keskiarvoa, vaikuttaa ennätysellinen tutkintovuosi 2008 vielä ensi vuonna tässä tilastossa, mikäli laskentakaava pysyy ennallaan.

Taulukko 6. Perustutkintojen kustannukset 2007-2009 (kokonaisrahoitus)

<u>Koulutusala</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u> Lay	40 553	32 900	34 600
<u>Oikeustieteellinen ka.</u> Lay	27 210	26 500	30 400
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u> Lay*)	38 086	36 479	50 200
<u>Taideteollinen ka.</u> Lay	55 322	55 321	76 700
<u>Yhteensä</u> Lay	41 023	36 600	45 500

*) sis. Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunnan rahoitusmenot

Perustutkintojen kustannukset on laskettu jakamalla perustutkintokoulutuksen tulosalueen viiden vuoden keskimääräiset kokonaiskustannukset perustutkintojen kolmen vuoden keskimääräisellä lukumäärällä.

Taulukko 7. Kustannukset/perustutkintotasolla suoritettut opintopisteet 2007-2009

<u>Koulutusala</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Kasvatustiede	190	180	164
Oikeustiede	100	101	99
Yhteiskuntatiede*)	239	128	212
Taideteollinen	422	265	288
Yhteensä	214	159	185

*) sis. Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunnan rahoitusmenot

Tohtorin tutkinnon kustannuksia vertailtaessa eri vuosilta tulee huomioida, että Valtiokonttori on muuttanut ohjeistustaan tämän tunnusluvun laskemiseksi. Aikaisempina vuosina tohtorin tutkintojen kustannukset on laskettu jatkotutkintokoulutuksen kokonaiskustannukset neljän vuoden keskiarvona jaettuna tarkasteltavan vuoden suoritetuilla tohtorin tutkin-

noilla. Vuodesta 2007 lähtien on käytetty laskentakaavaa, jossa jakajana käytetään kolmen vuoden valmistuneiden tohtoreiden lukumäärän keskiarvoa. Kyseinen muutos tasoittaa kustannusten vuosittaista vaihtelua ja tekee eri vuosien luvuista vertailukelpoisempia.

Vuonna 2009 yliopistotasolla yhden tohtorin tutkinnon kustannukset olivat keskimäärin 222 800 euroa, joten tohtorin tutkinnon ”hinta” laski vuodesta 2007 vuoteen 2008 19 % ja edelleen kertomusvuonna edelliseen vuoteen verrattuna 10 %. Koulutusaloittain tohtorin tutkinnon kustannukset vaihtelevat suuresti, taideteollisella koulutusalaalla tohtorin tutkinnon ”hinta” oli viime vuonna yli viisinkertainen kasvatustieteiden koulutusalan vastaavaan verrattuna.

Taulukko 8. Tohtorin tutkintojen kustannukset 2007-2009 koulutusaloittain (kok. rahoitus, 1 000 €)

<u>Koulutusala</u>	2009	2008	2007
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>			
Lay	83	95	145
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>			
Lay	296	295	332
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>			
Lay*)	286	320	386
<u>Taideteollinen ka.</u>			
Lay	454	652	629
<u>Yhteensä</u>			
Lay	223	248	306

*) sis. Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunnan tutkinnot

Tohtorin tutkintojen kustannukset on laskettu jakamalla jatkotutkintokoulutuksen tulosalueen neljän vuoden keskimääräiset kokonaisrahoitteiset kustannukset tohtorin tutkintojen kolmen vuoden keskimääräisellä lukumäärällä.

1.3.2 Toiminnan tuottavuus

Tutkimus, tutkijankoulutus ja taiteellinen toiminta

Lapin yliopiston tieteellinen julkaisutoiminta oli vuoden 2009 alustavien tietojen perusteella kokonaisuudessaan määrällisesti jonkin verran edellistä vuotta vähäisempää. Koulutusaloittain tarkasteltuna ainoastaan yhteiskuntatieteellisellä koulutusalaalla tilastoitu julkaisutoiminta oli edellisvuotta runsaampaa. Taideteollinen ja kasvatustieteellinen koulutusala eivät juuri poikkeaa edellisvuosien tasosta tieteellisten julkaisujen määrässä suhteutettuna opetus- ja tutkimushenkilökunnan työvuosiin, mutta oikeustieteellisellä koulutusalaalla suhdeluvun negatiivinen muutos on suurempi. Vuonna 2008 oikeustieteellisellä alalla tieteellisiä julkaisuja tuotettiin yhteensä 91 kun vastaava, tosin alustava määrä, vuonna 2009 oli 40 julkaisua. Koulutusalan tieteellisten julkaisujen määrälliseen vähenemiseen vaikuttaa mahdollisesti jossain määrin tiedekunnassa tapahtunut opetushenkilökunnan suurehko vaihtuvuus niin eläkkeelle jäämisen kuin muiden syiden johdosta.

Taulukko 9. Tieteelliset julkaisut/opetus- ja tutkimushenkilökunta (htv) 2004-2009

Koulutusala	2009	2008	2007	2006	2005	2004
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>						
Lay	1,0	1,2	0,9	1,0	2,1	0,6
Koulutusala yht.		0,9	1,1	1,1	1,2	1,1
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>						
Lay	1,0	2,0	1,4	1,5	1,8	1,4
Koulutusala yht.		1,3	2,0	1,6	1,9	2,1
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka. *)</u>						
Lay	1,7	1,4	2,0	1,3	0,8	0,8
Koulutusala yht.		1,6	2,2	2,1	1,4	1,9
<u>Taideteollinen ka.</u>						
Lay	0,2	0,3	0,4	0,4	0,7	0,3
TaiK		0,4	0,4	0,6	0,4	0,4
<u>Yhteensä</u>						
Lay	1,1	1,2	1,2	1,0	1,3	0,9
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)		1,6	1,6	1,8	1,8	1,8

*) sis. Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunnan tiedot

Lapin yliopistossa suoritettiin vuonna 2009 yhtä professorin budjettirahoitteista henkilötyövuotta kohden keskimäärin 0,4 tohtorin tutkintoa. Tohtorin tutkintotavoite täyttyi numeerisesti yliopistotasolla, sitä vastoin koulutusalaakohtaisesti, kuten asiaa tulee tarkastella, kasvatustieteellinen, taideteollinen ja yhteiskuntatieteellinen koulutusala saavuttivat vuosittain tavoitteensa, mutta oikeustieteellisellä koulutusalaalla tavoite jäi saavuttamatta (tavoite 5 tutkintoa, toteuma 2). Koulutusaloittain tarkasteltuna kasvatustieteellinen koulutusala on viimeisten viiden vuoden ajan ollut suoritetuissa tohtorintutkinnoissa tuotteliain. Kasvatustieteiden tiedekunta on jo useana vuonna ylittänyt tohtorintutkintojen tavoitteensa ja Opetusministeriö onkin nostanut kasvatustieteellisen koulutusalan seuraavan sopimuskauden tohtorintutkintotavoitteen kuuteen tutkintoon per vuosi. Valtakunnallisessa tarkastelussa Lapin yliopiston kasvatustieteellisen koulutusalan tunnusluku on korkeampi kuin koulutusalan yhteensä, samoin on taideteollisen koulutusalan vastaava verrattuna TaiK:iin. Yhteiskuntatieteellisellä tunnusluvun ero koulutusalaan yhteensä kaventui, oikeustieteellisellä

alalla jäätin jonkin verran koulutusalan tasosta. Kokonaisuudessaan suhteutettuna tohtorin tutkinnot budjettirahoitteisiin professorin henkilötyövuosiin ei Lapin yliopisto jää kauas koulutusalojen valtakunnallisesta keskiarvosta.

Taulukko 10. Tohtorin tutkinnot/professorit (htv, budjettirahoitteiset) 2005-2009

Koulutusala	2009	2008	2007	2006	2005
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>					
Lay	0,89	1,3	1,0	1,0	0,8
Koulutusala yht.	0,64	0,6	0,7	0,6	0,6
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>					
Lay	0,12	0,3	0,2	0,1	0,2
Koulutusala yht.	0,23	0,3	0,3	0,3	0,2
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>					
Lay	0,50	0,5	0,4	0,3	0,4
Koulutusala yht	0,56	0,6	0,6	0,5	0,6
<u>Taideteollinen ka.</u>					
Lay	0,17	0,1	0,3	0,1	0,2
TaiK	0,15	0,2	0,2	0,2	0,3
<u>Yhteensä</u>					
Lay	0,37	0,5	0,4	0,3	0,3
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)	0,49	0,5	0,5	0,6	0,6

Taulukko 11. Tohtorin tutkinnot/professorit (htv, kokonaisrahoitteiset) 2007-2009

(ei vertailua muihin yliopistoihin johtuen siitä, että ulkopuolisella rahoituksella kustannetut opetushenkilökunnan työvuodet ilmoitetaan KOTA:n kokonaisuudessaan, ei nimikkeittäin)

Koulutusala	2009	2008	2007
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>			
Lay	0,89	1,3	1,0
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>			
Lay	0,12	0,3	0,2
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>			
Lay*)	0,47	0,5	0,3
<u>Taideteollinen ka.</u>			
Lay	0,12	0,1	0,2
<u>Yhteensä</u>			
Lay	0,36	0,4	0,4

*)sis. Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunnan tiedot

Jatkotutkinto-opiskelijoiden määrä suhteutettuna suoritettuihin tohtorin tutkintoihin ei välttämättä todella kuvaa yliopiston tohtorinkoulutuksen tuottavuutta tai tuottavuuden muutoksia. Voidaan tulkita, että tunnusluku kuvaa sitä, kuinka hyvin tiedekunta on onnistunut aktivoimaan jatko-opiskelijat ilmoittautumaan läsnä- tai poissaoleviksi opiskelijoiksi. Toisaalta, kuten tilanne on Lapin yliopiston taideteollisella koulutusosalalla, jossa tutkintotavoite on vähäinen, tunnusluku vaihtelee suuresti vuodesta toiseen toteuman ollessa 1, 2 tai 3 tohtorin tutkintoa.

Koulutusaloittain tarkasteltuna Lapin yliopiston kasvatustieteellisellä koulutusalaalla jatko-tutkinto-opiskelijoita suoritettua tohtorin tutkintoa kohden on reilusti vähemmän kuin koulu-tusalalla yleensä. Oikeustieteellisellä alalla tunnuslukumuutos edelliseen vuoteen verrattu-na on suuri niin Lapissa kuin muuallakin, sillä koulutusalan yhteenlaskettu tohtorintutkinto-jen toteuma oli 58 % ja muutos toteumassa edelliseen vuoteen verrattuna oli -32 %. Yh-teiskuntatieteellinen koulutusala on tässä tarkastelussa Lapissa lähimpänä valtakunnallista keskitasoa. Taideteollisella alalla Lapin yliopiston suhdeluku vaihtelee, kuten jo edellä to-dettiin, suuresti vuodesta toiseen, mutta TaiK:ssa suhdeluku on pysytellyt melko vakaana, n. 20 opiskelijaa per suoritettu tohtorin tutkinto vuoteen 2008 saakka, kun kuluneena vuonna Taik:n tunnusluku nousee lähes 33:een ja meillä Lapissa suhdeluku puolestaan putoaa 20:een. Tunnuslukujen muutokset selittyvät sillä, että koulutusalan yhteenlaskettu tutkintojen toteuma suhteessa tavoitteeseen viime vuonna oli 73 %, Lapin yliopistossa 100 % ja jatkotutkinto-opiskelijoiden määrät ovat pysytelleet melko vakaina niin meillä kuin TaiK:ssa. Yliopistotasolla Lapissa oli vuoteen 2007 saakka enemmän jatkotutkinto-opiskelijoita yhtä tohtorin tutkintoa kohden kuin muualla keskimäärin, kunnes vuodesta 2008 suhdeluku muuttui päinvastaiseksi.

Taulukko 12. Jatkotutkinto-opiskelijat/tohtorin tutkinnot 2004-2009

Koulutusala	2009	2008	2007	2006	2005	2004
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>						
Lay	10,6	7,1	11,1	9,6	14,5	9,8
Koulutusala yht.	16,8	18,6	17,7	19,8	19,1	19,8
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>						
Lay	26,0	9,4	13,7	26,5	18,3	43,5
Koulutusala yht.	38,1	27,3	35,7	36,1	44,7	30,0
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka*).</u>						
Lay	13,1	12,1	22,2	25,6	26,7	22,8
Koulutusala yht.	17,9	17,1	19,5	24,3	19,8	23,9
<u>Taideteollinen ka.</u>						
Lay	20,0	38,0	13,0	44,0	24,0	45,0
TaiK	32,8	23,9	21,4	22,2	17,2	23,1
<u>Yhteensä</u>						
Lay	14,1	10,6	15,0	18,9	20,4	19,9
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)	19,2	18,4	14,1	15,6	15,6	15,8

*) Sis. kauppatieteellisen alan jatko-opiskelijat

Perustutkintokoulutus

Opetuksen laatua ja opintojen suunnittelu-, ohjaus- ja seurantajärjestelmiä kehitetään niin, että opintojen läpäisy tehostuu ja tutkintojen suorittamisajat lyhenevät.

Opiskelijoiden FTE-arvo on laskennallinen opiskelijamäärä, jossa otetaan huomioon opiskelijan läsnäolo, opintosuoritusten määrä ja opintojen aloitus, opiskelijat ovat laskennassa mukana arvoilla 0, 0,5 ja 1 seuraavasti:

- FTE 0: poissaolevat opiskelijat.
- FTE 0,5: läsnäolevat, ennen tilastovuotta aloittaneet alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon opiskelijat, edellisellä lukukaudella suorituksia alle 30 opintopistettä.
- FTE 1: läsnäolevat, ennen tilastovuotta aloittaneet alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon opiskelijat, edellisellä lukukaudella suorituksia 30 opintopistettä tai enemmän.

Lapin yliopiston perustutkinto-opiskelijoiden määrä (FTE-arvo) suhteutettuna kokonaisrahoitteisiin opetushenkilökunnan henkilötyövuosiin sisältäen sivutoimisen tuntiopetuksen laskennalliset henkilötyövuodet, oli vuonna 2008 keskimäärin 16,3 opiskelijaa yhtä opetushenkilötyövuotta kohden. Huomionarvoista on, että vuoden 2008 tunnusluvut eivät poikkea aikaisempien vuosien vastaavista, vaikka opintopistesuorituksia nettolukuna olikin runsaasti enemmän kuin kolmen edellisen vuoden aikana. Tästä päätellen suuri osa ennätysvuoden 2008 opintonsa loppuun vieneistä oli opiskelijoita, joilla FTE-luku oli 0,5. Opetusministeriö ei toimintakertomuksen julkaisemiseen mennessä ollut julkaissut vuoden 2009 FTE-lukuja, joten alla olevasta taulukosta puuttuu vertailu kertomusvuoteen.

Aikasarjatarkastelussa (taulukko 13) perustutkinto-opiskelijoiden määrä suhteutettuna opetushenkilökunnan henkilötyövuosiin on pysytellyt suhteellisen vakaana koko tarkastelujakson ajan kaikilla Lapin yliopiston koulutusaloilla ja vertailussa muihin yliopistoihin ainoastaan taideteollinen koulutusala, eli TaiK, poikkeaa Lapin yliopiston vastaavasta, TaiK:n tunnusluku on koko tarkastelujakson ajan ollut pienempi kuin Lapin vastaava. Tämä tarkoittaa sitä, että Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnan opetus hoidetaan vähemmällä henkilötyövuosimäärällä kuin TaiK:n vastaava opetus, mutta toisaalta myös opintosuoritusten määrä vaikuttaa edellä selostetun mukaisesti tunnusluvun jaettavaan, ja siten laskennallisesti indikaattoriin.

Taulukko 13. Perustutkinto-opiskelijat (FTE) koulutusaloittain/opetushenkilökunnan htv:t
(kokonaisrahoitus, sis. laskennallinen tuntiopetus)

Koulutusala	2009	2008	2007	2006	2005
<i>Kasvatustieteellinen ka.</i>	<i>/45</i>	<i>13,3</i>	<i>12,9</i>	<i>13,5</i>	<i>13,2</i>
<i>Koulutusala yht.</i>		<i>11,6</i>	<i>12,3</i>	<i>12,2</i>	<i>11,9</i>
<i>Oikeustieteellinen ka.</i>	<i>/37</i>	<i>19,8</i>	<i>19,5</i>	<i>20,0</i>	<i>19,6</i>
<i>Koulutusala yht.</i>		<i>19,6</i>	<i>19,9</i>	<i>19,8</i>	<i>20,1</i>
<i>Yhteiskuntatieteellinen ka</i>	<i>/55</i>	<i>19,2</i>	<i>18,5</i>	<i>16,9</i>	<i>16,8</i>
<i>Koulutusala yht.</i>		<i>17,5</i>	<i>18,3</i>	<i>18,2</i>	<i>18,0</i>
<i>Taideteollinen ka.</i>	<i>/56</i>	<i>13,2</i>	<i>13,9</i>	<i>13,2</i>	<i>13,2</i>
<i>TaiK</i>		<i>8,5</i>	<i>8,9</i>	<i>8,9</i>	<i>11,9</i>
<i>Yhteensä (kaikki ka:t) LY</i>	<i>/193</i>	<i>16,3</i>	<i>15,7</i>	<i>15,3</i>	<i>15,2</i>
<i>Yliopistot yhteensä (kaikki ka:t)</i>		<i>13,9</i>	<i>13,0</i>	<i>12,9</i>	<i>13,0</i>

Perustutkinto-opetuksen läpäisyprosentti –tunnusluvussa verrataan koulutusaloittaisia, kuluneen vuoden ylempien kk-tutkintojen määriä viisi vuotta aiemmin aloittaneiden (läänsä oleviksi kirjoittautuneiden) määrään, ts. kyse on ns. laskennallisesta opetuksen läpäisyprosentista. Perustutkintomääriltään tutkintorakennemuutoksen siirtymäajan päättymisestä johtuva erittäin tutkintorikas vuosi 2008 näkyy alla olevassa taulukossa melkoisena piikkiä, joskin on todettava, että kyse on valtakunnallisesta ilmiöstä eikä tämä koske ainoastaan Lapin yliopistoa.

Vuoden 2008 tutkintoennätys verottaa vuoden 2009 tutkintojen määrää ja niinpä kertomusvuoden perustutkinto-opetuksen laskennalliset läpäisyprosentit ovat koko tarkastelujakson pohjanoteerauksia. Oikeustieteellisellä laskennallinen läpäisyprosentti oli koulutusaloista korkein, koulutusaloilla suoritettiin ylempiä korkeakoulututkintoja 74, mikä oli 67 % vuotuisesta tutkintotavoitteesta ja laskennallinen läpäisy-% oli 57. Tarkastelun arvoista on yhteiskuntatieteellisen koulutusalan laskennallinen läpäisy-%, mikä oli 42. Yhteiskuntatieteellisellä koulutusaloilla ylempien korkeakoulututkintojen vuoden 2009 toteuma oli 82,6 %, eli toteuma/tavoite oli 95/115, joten on todettava, että yhteiskunnallisella koulutusaloilla oli vielä vuonna 2009 runsaasti tutkinnon suorittaneita, jotka olivat aloittaneet opintonsa ennen tunnusluvussa käytetyn viiden vuoden tarkastelujaksoa.

Sekä koulutusalo- ja yliopistokohtaisesti voidaan todeta, että perustutkinto-opetuksen läpäisyprosentti pysytteli vuosien 2004 – 2007 ajan suhteellisen vakaana, ja taideteollista koulutusaloaa lukuun ottamatta lähellä valtakunnallisia vertailuarvoja. Vuonna 2008 niin meillä kuin muualla onnistuttiin ns. roikkuja-opiskelijoiden aktivoinnissa ja suuri osa potentiaalisista tutkinnon suorittajista viimeisteli opintonsa. Niinpä vuosi 2009 oli kyseessä olevalla mittarilla tarkasteltuna aallon pohja ja todennäköisesti jo kuluvana vuonna päästään ainakin lähelle vertailujakson alkupuolen lukuja.

Taulukko 14. Perustutkinto-opetuksen läpäisyprosentti 2004-2009

(Ylemmän kk-tutkinnon suorittaneet/viisi vuotta aiemmin aloittaneet uudet opiskelijat).

(Oulun yliopiston myöntämät kauppatieteellisen alan tutkinnot sisällytetty yhteiskuntatieteelliselle koulutusaloalle ja tutkintojen yhteismäärään)

Koulutusala	2009	2008	2007	2006	2005	2004
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>						
Lay	37	131	100	90	104	72
Koulutusala yht.		123	98	97	100	99
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>						
Lay	57	126	84	71	86	94
Koulutusala yht.		120	97	74	80	92
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>						
Lay	42	112	51	73	58	59
Koulutusala yht.		139	67	70	69	74
<u>Taideteollinen ka. *)</u>						
Lay	42	123	69	67	49	62
TaiK		138	195	139	133	155
<u>Yhteensä</u>						
Lay	44	107	73	76	72	69
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)		133	71	67	68	69

**) Luvut eivät ole vertailukelpoisia johtuen TaiK:in maisteriohjelmajärjestelmästä 2-vuotisesta koulutusrakenteesta.*

Toiminnan tuottavuutta kuvaavassa tunnusluvussa, jossa ylemmät korkeakoulututkinnot suhteutetaan kokonaisrahoitteisten opetushenkilötyövuosien määrään, on vastaavanlainen ilmiö kuin edellä kuvatussa laskennallisessa tutkintojen läpäisyprosentissa. Ennätyksellinen tutkintojen suoritusvuosi 2008 erottuu kolmen edellisen melko tasaisen vuoden jälkeen poikkeuksellisesti ja toimintakertomusvuoden tunnusluku putoaa pohjalukemiin niin yliopistotasolla yhteensä kuin koulutusaloilla, tosin yhteiskuntatieteellisellä koulutusalaalla vuoden 2009 tunnusluku on vuoden 2007 vastaavaa jopa korkeampi johtuen yhteiskuntatieteellisen alan silloisesta normaalista kausivaihtelusta.

Alla olevan taulukon mukaan Lapin yliopistossa suoritettiin vuonna 2009 keskimäärin 1,4 ylempää korkeakoulututkintoa yhtä opetushenkilöstön tekemää henkilötyövuotta kohden. Oulun yliopiston myöntämät kauppatieteellisen alan tutkinnot mukaan lukien tunnusluku olisi 1,5. Koulutuslaveritailussa Lapin yhteiskuntatieteellisellä koulutusalaalla suoritettiin enemmän tutkintoja opetushenkilökuntaan suhteutettuna kuin koulutusalaalla keskimäärin ja kasvatustieteellisen koulutusalan tunnusluku oli vastaava kuin koulutusalan yhteensä. TaiK:n toiminta oli ko. mittarin mukaan tuottavampaa kuin Lapin yliopiston taideteollisen koulutusalan ja Lapin oikeustieteellinen koulutusala jäi jonkin verran koulutusalojen keskiarvosta. Oheista taulukkoa tulkiten voidaan todeta, että ennätysvuonna 2008 Lapin yliopiston kaikilla koulutusaloilla suoritettiin ylempiä korkeakoulututkintoja opetushenkilökunnan työvuosiin suhteutettuna enemmän kuin koulutusaloilla keskimäärin ja toimintakertomusvuonna palattiin tässä suhteessa pääosin koulutusalojen keskiarvoihin.

Taulukko 15. Ylemmät korkeakoulututkinnot/opetushenkilöstön htv:t 2005-2009

(kokonaisrahoitus, sis. laskennallisen tuntiopetus)

Koulutusala	2009	2008	2007	2006	2005
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>					
Lay	1,2	3,6	2,6	2,5	2,7
Koulutusala yht.	1,2	1,6	2,1	2,0	1,9
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>					
Lay	2,0	4,4	2,6	2,3	2,7
Koulutusala yht.	2,5	2,1	3,0	2,4	2,7
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>					
Lay	1,7	4,7	1,5	1,8	1,8
Koulutusala yht.	1,6	4,3	2,3	2,1	2,0
<u>Taideteollinen ka.</u>					
Lay	0,8	2,9	1,6	1,5	1,2
TaiK	1,1	1,1	1,2	1,1	1,0
<u>Yhteensä (kaikki ka:t)</u>					
Lay*)	1,4	4,0	1,8	1,8	1,9
Yliopistot yht.	1,4	2,4	1,7	1,6	1,5

Lapin yliopistoon otettiin vuonna 2009 yhtä opetushenkilökunnan tekemää henkilötyövuotta kohden keskimäärin 3,3 uutta opiskelijaa. Vähiten uusia opiskelijoita opetushenkilökunnan työvuotta kohden on Lapin yliopistossa viimeisinä vuosina otettu taideteolliselle koulutusalaalle, vuonna 2009 keskimäärin 2,5 opiskelijaa. Taulukosta 16 voidaan nähdä, että taideteollisen koulutusalan suhdeluku on koko vertailujakson ollut pienempi kuin Lapin yli-

opiston vastaava ja muihin koulutusaloihin verrattuna taideteollisen alan uusien opiskelijoiden sisäänotto opetushenkilökuntaa kohden on vähäisintä. Oikeustieteellistä koulutusalaan lukuun ottamatta on Lapin yliopistossa uusien opiskelijoiden määrä opetushenkilökuntaan suhteutettuna suurempi kuin koulutusosalalla keskimäärin.

Taulukko 16. Uudet opiskelijat koulutusaloittain/opetushenkilökunnan htv:t 2005-2009
(kokonaisrahoitus, sis. laskennallinen tuntiopetus)

Koulutusala	2009	2008	2007	2006	2005
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>	3,4	3,4	3,0	2,8	2,2
Koulutusala yht.	2,6	2,5	2,5	2,4	2,4
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>	3,3	4,3	3,1	3,6	4,8
Koulutusala yht.	3,7	3,4	3,1	3,2	3,5
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>	4,2	3,8	3,8	3,9	4,8
Koulutusala yht.	3,3	3,2	3,1	3,3	3,3
<u>Taideteollinen ka.</u>	2,5	2,7	2,7	2,6	2,4
Koulutusala yht.	1,8	1,8	1,9	1,8	1,8
<u>LY yhteensä (kaikki ka:t)</u>	3,3	3,5	3,1	3,2	3,5
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)	2,9	2,7	2,4	2,4	2,5

Uusien perusopiskelijoiden osuus kaikista perustutkinto-opiskelijoista oli Lapin yliopistossa 14,8 %. Luvussa on mukana ensimmäistä kertaa uusiksi opiskelijoiksi yliopistoon kirjautuneet suhteessa perustutkinto-opiskelijoiden määrään yhteensä, joko läsnä- tai poissaoleviksi ilmoittautuneet. Edellisvuoteen verrattuna uusien opiskelijoiden osuus laskee jälleen kuten vuotta aikaisemmin. Vuoden 2008 uusien opiskelijoiden osuuden lasku kaikista perustutkinto-opiskelijoista vuoteen 2007 verrattuna johtui siitä, että kauppatieteellisellä koulutusosalalla ei ollut opiskelijoiden sisäänottoa v. 2008 mutta kauppatieteellisen alan perustutkinto-opiskelijat olivat mukana tunnusluvun laskennassa. Vuoden 2009 alhainen tunnusluku selittyy sillä, että vuoden 2008 aikana tiedekunnat onnistuivat tehokkaasti aktivoimaan ns. nukkuvia opiskelijoita, joista osa näkyy vielä vuoden 2009 tilastossa. Koulutusalakohteisesti kasvatustieteellisen alan uusien opiskelijoiden osuus kaikista koulutusalan opiskelijoista on viimeiset kolme vuotta ollut suurin, eli noin viidennes.

Vertailussa toisiin yliopistoihin ei Lapin yliopiston uusien opiskelijoiden prosentuaaliset osuudet perustutkinto-opiskelijoiden määrästä juuri poikkea koulutusalojen keskiarvoista. Uusien opiskelijoiden osuuden lasku vuonna 2009 verrattuna edelliseen vuoteen ei taulukon 10 perusteella koskenut ainoastaan Lapin yliopistoa, prosentuaaliset osuudet ovat vähentyneet kaikilla koulutusaloilla taideteollista lukuun ottamatta. Tästä päätellen vuonna 2009, niin Lapin yliopistossa kuin muuallakin, oli lukuisia aiemmin opintonsa aloittaneita, uudelleen opintojen pariin palanneita perustutkinto-opiskelijoita.

Taulukko 17. Uudet opiskelijat/perustutkinto-opiskelijat (%) 2004-2009*(Sis. alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat)*

Koulutusala	2009	2008	2007	2006	2005	2004
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>						
Lay	19,1	20,9	20,5	17,0	13,3	17,5
Koulutusala yht.	16,5	17,3	15,9	15,5	15,7	16,0
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>						
Lay	12,9	17,5	14,4	14,5	19,4	16,0
Koulutusala yht.	12,2	13,6	12,2	12,5	13,7	12,6
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka. *)</u>						
LaY	13,2	14,2	15,7	17,1	20,9	15,1
Koulutusala yht.	13,0	13,2	12,0	12,8	13,3	13,7
<u>Taideteollinen ka.</u>						
Lay	15,8	15,5	15,3	14,9	13,4	12,7
TaiK	15,9	15,6	15,5	14,8	16,1	8,7
<u>Yhteensä</u>						
Lay	14,8	15,6	16,2	16,1	17,7	13,8
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)	14,3	15,4	13,6	13,2	13,8	13,7

**) sisältää Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunnan tiedot*

Lapin yliopiston perustutkinto-opiskelijat suorittivat keskimäärin 29 opintopistettä läsnä olevaa opiskelijaa kohden vuonna 2009. Perustutkinto-opiskelijoiden yhteenlasketut opintopistesuoritukset laskivat kaikilla koulutusaloilla edelliseen vuoteen verrattuna, kaikkein huomattavin lasku opintopistesuorituksissa tapahtui taideteollisella koulutusosalalla, jossa kalenterivuoden kokonaisopintopistesaldo väheni liki 28 % ja suoritukset suhteutettuna läsnä oleviin opiskelijoihin oli pudotus 31 %. Yhteiskuntatieteellisellä koulutusosalalla tilanne oli hiukan parempi, opintosuorituksia oli nettolukuna ja opiskelijaa kohden laskettuna noin 25 % vähemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Oikeustieteellinen koulutusala menestyi tässä suhteessa parhaiten, perustutkinto-opiskelijoiden opintosuoritusten yhteenlaskettu nettoluku putosi ainoastaan reilut 500 opintopistettä eli ainoastaan n. 1,5 % ja läsnä olevaa opiskelijaa kohden laskettuna vain 3 prosenttia.

Taulukko 18. Suoritetut opintopisteet/läsnä olevat opiskelijat, 2004-2009 koulutusaloittain

Koulutusala	2009	2008	2007	2006	2005	2004
Kasvatustieteellinen ka.	37	45	41	41	44	54
Oikeustieteellinen ka	37	40	34	36	39	50
Yhteiskuntatieteellinen ka *)	23	31	35	30	33	37
Taideteollinen ka.	24	35	29	30	33	35
Yhteensä kaikki ka:t	29	36	35	33	37	42

**) Sisältää Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunnan opintopisteet*

Vuosi 2008 oli Lapin yliopistossa ennätysellinen vuosi opintopistekertymässä suhteessa opetushenkilöstön henkilötyövuosiin sekä yliopistotasolla että kaikilla koulutusaloilla. Vuonna 2009 palailtiin yliopistotasolla lähelle aikaisempien vuosien keskiarvoa. Koulutusaloilla sen sijaan oli melkoista hajontaa edellisiin vuosiin verrattuna. Yhtä opetushenkilötyövuotta kohden suoritettiin oikeustieteellisellä koulutusosalalla peräti 813 opintopistettä, kun taideteollisella koulutusosalalla päästiin vain 289 opintopisteeseen. Yhteiskuntatieteellisen ja kasvatustieteellisen koulutusalan opintopistekertymät olivat lähes vuosien 2005-2007 tasoa.

Taulukko 19. Suoritetut opintopisteet/opetushenkilöstön htv:t, kokonaisrahoitus 2005-2009,

Koulutusala	2009	2008	2007	2006	2005
Kasvatustieteellinen ka.	538	729	593	628	672
Oikeustieteellinen ka.	813	920	679	833	796
Yhteiskuntatieteellinen ka. *)	620	903	504	736	722
Taideteollinen ka.	289	502	479	494	536
Yhteensä kaikki ka:t	543	780	552	676	667

*) Sisältää Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunnan opintopisteet
St. tuntiopetus on v. 2007 lukien huomioitu htv-kertymissä.

Tavoiteajassa, korkeintaan viidessä vuodessa suoritettujen ylempien korkeakoulututkintojen osuus kyseisen vuoden suoritetuista tutkinnoista on usean vuoden ajan ollut kaikilla koulutusaloilla erikseen ja siten myös yliopistotasolla laskevassa suunnassa, mikä kertoo siitä, että tutkinnon suorittaneiden joukossa oli runsaasti henkilöitä, jotka olivat aloittaneet opintonsa ennen tarkasteltavan 5-vuotiskauden alkua. Vuoden 2008 lasku tunnusluvussa johtui tutkintorakenneuudistuksen siirtymäkauden päättymisestä, ylemmän korkeakoulututkinnon otti tuolloin ulos ennätyselliset 708 opiskelijaa. Kuluneena vuonna tunnusluku jäi jälleen edellisvuotisesta kaikilla koulutusaloilla taideteollista lukuun ottamatta. Vuoden 2009 laskeva suunta tunnusluvussa kertoo siitä, että tutkintonsa suoritti viime vuonna loppuun moni edellisen vuoden aikana "herätetty" opiskelija, ts. opintonsa ennen tarkastelujakson alkua aloittanut opiskelija. Taideteollisella koulutusosalalla ei tilaston valossa ollut niin runsaslukuisesti uudelleen opintoihinsa palanneita opiskelijoita kuin muilla koulutusaloilla. Muita syitä siihen, miksi niin moni opintonsa aikanaan sivuun jättänyt, viimeksi kuluneen kalenterivuoden aikana uudelleen ryhtyi aktiivisesti opiskelemaan, on varmasti monia, näistä esimerkkeinä voi olla yleismaailmallinen taantuma, työttömyys tai uhka joutua työttömäksi.

Taulukko 20. Tavoiteajassa (5 v) suorit. ylempien kk-tutkintojen osuus v. 2009 ylemmistä kk-tutkinnoista

Koulutusala	2009	2008	2007	2006	2005	2004
Kasvatustieteellinen ka	34	48	73	77	72	77
Oikeustieteellinen ka	15	39	47	55	65	53
Yhteiskuntatieteellinen ka.	26	25	35	49	63	63
Taideteollinen ka.	17	13	24	41	49	34
Yhteensä kaikki ka:t	23	31	48	57	63	58

Kansainvälistyminen

Ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden osuutta täysipäiväisistä opiskelijoista vuoden 2009 tiedoista ei voi vielä ilmoittaa, koska OPM ei ole vielä julkaissut 2009 opiskelijoita koskevia FTE-lukuja. Suhteellisesti eniten ulkomaalaisia tutkinto-opiskelijoita on Lapin yliopistossa viimeisinä vuosina ollut taideteollisella ja yhteiskuntatieteellisellä koulutusosalalla ja sama trendi vaikuttaa jatkuvan.

Taulukko 21. Ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat/täysipäiväiset opiskelijat (%) 2004-2009

Koulutusala	2009	2008	2007	2006	2005	2004
<i>Kasvatustieteellinen ka.</i>	5/	1,1	1,0	1,4	0,8	1,8
<i>Oikeustieteellinen ka.</i>	4/	0,8	0,9	1,7	1,2	1,5
<i>Yhteiskuntatieteellinen ka *)</i>	37/	2,1	3,7	4,6	4,9	2,2
<i>Taideteollinen ka.</i>	20/	3,3	2,5	3,6	4,7	3,0
Yhteensä kaikki ka:t	66/	1,9	2,1	2,8	3,1	3,1

*)sis. Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunnan tiedot

Lapin yliopiston opetus- ja tutkimushenkilökunta työskenteli ulkomaisissa korkeakouluissa tai tutkimuslaitoksissa keskimäärin noin 0,21 kuukautta eli noin 6,4 päivää yhtä henkilötyövuottaan kohden. Kansainvälisyyttä kuvaava taulukko, jossa opetus- ja tutkimushenkilökunnan ulkomailla työskentelykuukaudet suhteutetaan vastaavan henkilökunnan henkilötyövuosiin, Lapin yliopiston osalta jälleen melko vaatimattomaksi, kuten edellisenäkin vuonna, kansainvälinen liikkuvuus oli kuitenkin runsaampaa vuonna 2009 edelliseen vuoteen verrattuna. Opetus- ja tutkimushenkilöstön tilastoitavan kansainvälisen liikkuvuuden minimiaikaraja on vielä kertomusvuotta koskien kaksi viikkoa, ja koska valtaosa Lapin yliopiston kansainvälisestä opetus- ja tutkimusvierailuista on kestoltaan alle kahden viikon kestoisia, jäävät ne tilastoinnin ulkopuolelle. Kuluvan vuoden tiedoista lähtien tilastoitavan opetus- ja tutkimushenkilökunnan kansainvälisen liikkuvuuden minimiaikaraja lyhenee yhdeksi viikoksi mikä käytännössä tarkoittaa normaalia työviikkoa eli viittä päivää. Määrittelymuutoksen ansiosta päästään marginaalisen pienistä kansainvälistä liikkuvuutta kuvaavista desimaalitunnusluvuista todennäköisesti kokonaislukuihin.

Taulukko 22. Opettajien ja tutkijoiden työskentely ulkomailla (kk)/opetus- ja tutkimushenkilöstön htv:t koulutusaloittain 2004-2009

Koulutusala	2009	2008	2007	2006	2005	2004
<u><i>Kasvatustieteellinen ka.</i></u>						
Lay	0,13	0	0,12	0,02	0,04	0,04
<i>Koulutusala yht.</i>		0,06	0,10	0,06	0,07	0,09
<u><i>Oikeustieteellinen ka.</i></u>						
Lay	0,08	0,05	0,20	0,02	0,07	0,05
<i>Koulutusala yht.</i>		0,07	0,20	0,09	0,18	0,18
<u><i>Yhteiskuntatieteellinen ka.</i></u>						
Lay*)	0,34	0,15	0,24	0,09	0,04	0,01
<i>Koulutusala yht.</i>		0,28	0,30	0,26	0,30	0,18
<u><i>Taideteollinen koulutusala</i></u>						
Lay	0,04	0,02	0,04	0,02	0,02	0,06
<i>TaiK</i>		0,37	0,03	0,05	0,03	0,09
<u><i>Erittelemätön ka. **)</i></u>						
Lay	0,65	0,19	0,03	0,06	0,02	0,05
<i>Yliopistot yht.</i>		0,07	0,05	0,11	0,08	0,11
<u><i>Yhteensä</i></u>						
Lay	0,21	0,08	0,16	0,05	0,04	0,04
<i>Yliopistot yht. (kaikki ka:t)</i>		0,17	0,20	0,19	0,20	0,19

*) sis. Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunnan tiedot

**) Arktisen keskuksen tiedot siltä osin kun tietoja ei ole voitu kohdentaa koulutusaloille

Lapin yliopiston opetus- ja tutkimushenkilökunnan tekemät opettaja- ja tutkijavierailut samoin kuin ulkomailta saapuneiden opettajien ja tutkijoiden vierailut kuukausissa laskettuna kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna. Lähteneiden vierailukuukausia oli 51 ja saapuneiden vierailukuukausia oli 30, joten suhdeluku oli 1,7. Vastavuoroisuusperiaatteella lähellä ykköstä (1) oleva tunnusluku voisi ajatella olevan optimaalinen tilanne, joskaan se ei kerro mitään opetus- ja tutkimushenkilökunnan aktiivisuudesta kansainvälisten vierailujen suhteen. Alla olevan taulukon mukaan Lapin yliopistossa kyseinen kansainvälisyyttä kuvaava tunnusluku on viimeisen viiden vuoden ajan ollut suurempi kuin 1, eli Lapin yliopiston opettajat ja tutkijat ovat ahkerammin vierailleet kansainvälisten kollegoidensa luona kuin päinvastoin.

Taulukko 23. Opettajien ja tutkijoiden työskentely ulkomailla (kk)/ulkomailta saapuneiden opettajien ja tutkijoiden työskentely Lapin yliopistossa (kk) 2004-2009

Vuosi	2009	2008	2007	2006	2005	2004
Lay	1,7	1,2	1,3	1,7	1,3	0,4
<i>Yliopistot yht. (kaikki ka:t)</i>		<i>0,7</i>	<i>1,4</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>

Lapin yliopiston perustutkinto-opiskelijoista 270 suoritti vuonna 2009 opintoihin kuuluvan jakson ulkomailla. Heistä 177 suoritti ulkomailla yli 3 kuukauden pituisen vaihto-opintojakson ja 2 opiskelijaa kolmen kuukauden pituisen harjoittelun. 74 opiskelijaa suoritti tutkintoon kuuluvan lyhyen käytännön jakson, kurssin, näyttely-, konferenssi-, kokous- tai projektimatkan ulkomailla. Ulkomaille lähteneiden vaihto-opiskelijoiden suosituimmat kohdemaat olivat Ruotsi, Iso-Britannia, Espanja ja Kanada. Vilkkainta kansainväliseen vaihtoon lähtö oli oikeustieteiden tiedekunnassa, mutta runsaasti lähtijöitä oli myös yhteiskuntatieteiden ja taiteiden tiedekunnassa.

Taulukko 24. Yli 3 kk:n kansainväliseen vaihtoon lähteneet ja saapuneet perustutkinto-opiskelijat/ tuhat läsnäolevaksi ilmoittautunutta perustutkinto-opiskelijaa 2004-2009

Vuosi	Lähteneet	Saapuneet
2004	32	58
2005	40	58
2006	37	52
2007	31	54
2008	35	55
2009	44	56

Lapin yliopiston tieteellinen julkaisutoiminta ulkomaisten julkaisujen osalta oli vuonna 2009 alustavien tietojen perusteella määrällisesti runsaampaa kuin edellisenä vuonna. Ulkomaisten julkaisujen osuus kaikista julkaisuista yliopistotasolla oli 40 % vuonna 2009 kun se edellisenä vuonna oli 32 %. Koulutusaloittain ulkomaisten julkaisujen osuus kasvoi kaikilla muilla koulutusaloilla oikeustieteellistä lukuun ottamatta. Oikeustieteellisellä alalla ulkomaisten julkaisujen määrä laski 58 %, kuitenkin ulkomaisten julkaisujen osuus vain yhden prosenttiyksikön verran, selittyen sillä, että koulutusalan julkaisujen määrä kokonaisuudessaan laski yli 50 %. Yliopistotasolla tunnusluku, jossa ulkomaiset julkaisut suhteutetaan opetus- ja tutkimushenkilökunnan työvuosiin on ollut melko vakaa koko tarkastelujakson. Koulutusaloittain yhteiskuntatieteellisellä ja oikeustieteellisellä koulutusalailla on suhdelvassa ollut eniten vaihtelua. Julkaisujen rekisteröintiä on tehostettu, mutta todennäköisesti vieläkin ei tilastoihin saada ajallaan kaikkea aineistoa.

Taulukko 25. Ulkomaiset tieteelliset julkaisut/opetus- ja tutkimushenkilökunnan htv:t (kokonaisrahoitus)

Koulutusala	2009	2008	2007	2006	2005	2004
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>						
Lay	0,38	0,30	0,3	0,2	0,41	0,09
Koulutusala yht.		0,44	0,4	0,3	0,41	0,39
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>						
Lay	0,33	0,72	0,3	0,2	0,15	0,19
Koulutusala yht.		0,43	0,6	0,4	0,34	0,43
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>						
Lay	0,61	0,43	0,6	0,2	0,15	0,15
Koulutusala yht.		0,81	0,9	1,0	0,65	0,70
<u>Taideteollinen ka.</u>						
Lay	0,07	0,08	0,09	0,1	0,21	0,06
TaiK		0,27	0,19	0,03	0,26	0,17
<u>Yhteensä</u>						
Lay	0,37	0,35	0,37	0,18	0,32	0,23
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)		0,66	0,63	1,3	1,10	1,09

Perustutkinto-opiskelijat suorittivat vieraskielisissä opintojaksoissa 1255 opintopistettä tuhatta läsnä olevaksi ilmoittautunutta opiskelijaa kohden vuonna 2009. Opintopistesuoritus-
ten määrä on vaihdellut huomattavasti viiden viimeisten vuosien aikana, vaihtelu selittyy osaksi tilastoinnin määrittelyepäselvyyksillä, jotka on pyritty selkeyttämään ja poistamaan.

Taulukko 26. Perustutkinto-opiskelijoiden vieraskielisissä opintojaksoissa suorittamat opintopisteet/tuhat läsnä olevaksi ilmoittautunutta perustutkinto-opiskelijaa 2004-2009

Vuosi	Opintopisteet
2004	3 331
2005	1 233
2006	2 275
2007	1 763
2008	1 365
2009	1 255

1.3.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Yliopiston liiketaloudellisen toiminnan tulotavoite on 1 500 000 ja kannattavuustavoite 50 000 €

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmissa erilliskustannukset sisältävät sekä ydintoimintojen että tukitoimintojen välittömät menot, jotka ovat yksinomaan kyseisen laskettavan toiminnan aiheuttamia. Tukitoimintojen kustannuksiksi on huomioitu hankinta- ja tilapalveluiden sekä hallintopalveluiden kokonaiskustannuksista täydentävän rahoituksen osuus. Saadusta summasta on vähennetty täydentävän rahoituksen välittömät kulut. Tällä tavoin on saatu laskettua täydentävän rahoituksen käyttämä tukitoimintojen osuus. Koulutuspoliittisin perustein järjestetyn koulutuksen tukitoimintojen kustannuksiksi on

huomioitu hallintopalveluiden budjettirahoituksen osuus suhteutettuna koulutuspoliittisen toiminnan välittömien menojen suhde budjettirahoitteisiin kokonaismenoihin.

Pääomakustannusten laskennassa on käytetty Valtiokonttorin ilmoittamaa nimelliskorkoa (1,80 %). Pääomakustannukset on laskettu käyttöomaisuuden alkuperäisestä hankintahinnasta vuoden aikana keskimäärin sitoutuneesta pääomasta. Yhteisrahoitteisessa toiminnassa pääomakustannuksia ei lasketa.

Yliopiston liiketaloudellisen maksullisen palvelutoiminnan tuotot laskivat 25,8 % vuodesta 2008 ja olivat 1,15 miljoonaa euroa vuonna 2009. Tulossopimuksen mukaiseen 1,5 miljoonan euron tavoitetta ei näin ollen saavutettu. Ylijäämää kertyi 34 000 euroa, joten toiminnan tuotoilla voitiin kattaa kaikki toiminnasta aiheutuneet kustannukset. Vuosien 2007 ja 2008 mukaisesti liiketaloudellisen toiminnan tulos on pysynyt myös vuonna 2009 ylijäämäisenä, mutta kustannusvastaavuus on hieman heikentynyt 107 %:sta 103 %:iin.

Taulukko 27. Liiketaloudellisen maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuus 2007-2009 (1 000 €)

	2007	2008	2009
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
- maksullisen toiminnan myyntituotot	1148	1 556	1 154
- maksullisen toiminnan muut tuotot	10	-1	0
Tuotot yhteensä	1158	1 555	1 154
KUSTANNUKSET			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	22	42	21
- henkilöstökustannukset	377	528	391
- vuokrat	51	32	22
- palvelujen ostot	309	484	448
- muut erilliskustannukset	71	123	61
Erilliskustannukset yhteensä	830	1 208	944
KÄYTTÖJÄÄMÄ	328	347	210
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	166	218	160
- poistot	18	25	16
- korot	1	3	1
- muut yhteiskustannukset	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	185	245	177
Kokonaiskustannukset yhteensä	1015	1 453	1 121
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	143	102	34
Kustannusvastaavuus-%	114 %	107 %	103 %

Koron laskentaperusteena on käytetty käyttöomaisuuteen varainhoitovuoden aikana keskimäärin sitoutunutta pääomaa laskettuna alkuperäisestä hankintahinnasta ja korkokantana Valtiokonttorin ilmoittamaa nimelliskorkoa (1,80 %).

Julkisoikeudellisen maksullisen palvelutoiminnan tuotot olivat 172 000 euroa vuonna 2009. Tuotot kasvoivat 41,0 % vuodesta 2008 ja samalla alijäämä supistui hieman. Tuotot kattivat 15 % kustannuksista.

Taulukko 28. Julkisoikeudellisen maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuus 2007-2009 (1 000 €)

	2007	2008	2009
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
- maksullisen toiminnan myyntituotot	197	122	172
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0	0	0
Tuotot yhteensä	197	122	172
KUSTANNUKSET			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	10	14	20
- henkilöstökustannukset	605	723	833
- vuokrat	0	1	1
- palvelujen ostot	72	50	44
- muut erilliskustannukset	158	212	94
Erilliskustannukset yhteensä	846	1 001	991
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-649	-879	-819
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	169	181	168
- poistot	18	20	17
- korot	2	2	1
- muut yhteiskustannukset	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	189	203	186
Kokonaiskustannukset yhteensä	1034	1 204	1 177
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	-837	-1 082	-1 005
Kustannusvastaavuus-%	19 %	10 %	15 %

Koron laskentaperusteena on käytetty käyttöomaisuuteen varainhoitovuoden aikana keskimäärin sitoutunutta pääomaa laskettuna alkuperäisestä hankintahinnasta ja korkokantana Valtiokonttorin ilmoittamaa nimelliskorkoa (1,80 %).

Koulutuspoliittisin perustein annetun tukirahan turvin järjestetystä koulutuksesta ei ollut poikkeuksellisesti vuonna 2009 yhtään tuottoja. Koulutuksen hintojen alentamiseen tukirahaa käytettiin 45 000 euroa. Koulutus oli hintatuen jälkeen 61 000 euroa alijäämäistä.

Taulukko 29. Koulutuspoliittisin perustein järjestetyn koulutuksen kustannusvast. 2007-2009 (1 000 €)

	2007	2008	2009
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
- maksullisen toiminnan myyntituotot	14	22	0
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0	0	0
Tuotot yhteensä	14	22	0
KUSTANNUKSET			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	1
- henkilöstökustannukset	38	81	57
- vuokrat	0	0	0
- palvelujen ostot	2	5	27
- muut erilliskustannukset	5	8	4
Erilliskustannukset yhteensä	46	95	88
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-32	-73	-88
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	0	16	17
- poistot	1	2	1
- korot	0	0	0
- muut yhteiskustannukset	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	1	19	*19
Kokonaiskustannukset yhteensä	47	113	106
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	-33	-91	-106
Kustannusvastaavuus-%	30 %	19 %	0 %
Käytetty maksuperustelain 7.1 §:n mukainen hintatuki	32	73	45
Kustannusvastaavuus hintatuen jälkeen	-1	-19	-61
Kustannusvastaavuus-% käytetyn hintatuen jälkeen	93 %	54 %	0,0 %
<i>Käytettävissä ollut maksuperustelain 7.1 §:n mukainen hintatuki</i>	72	115	45

Koron laskentaperusteena on käytetty käyttöomaisuuteen varainhoitovuoden aikana keskimäärin sitoutunutta pääomaa laskettuna alkuperäisestä hankintahinnasta ja korkokantana Valtiokonttorin ilmoittamaa nimelliskorkoa (4,4 %).

*(Huomaa pyöristys ylöspäin. Osuus yhteiskustannuksista muodostuu: 17,25 + 1,48 + 0,07 (korot) = 18,79)

Lapin yliopiston perustutkinto-opiskelijat ovat vuodesta 2004 lähtien saaneet käyttöönsä kannettavat tietokoneet. Toiminnan tuotot muodostuvat opiskelijoiden koneistaan maksamista käyttömaksuista, jotka jaksetaan kolmelle vuodelle. Vuoden 2008 käyttöoikeusmaksutulot olivat 145 000 euroa. Hintatukea kustannusten kattamiseen käytettiin 423 000 euroa. Toiminnan tuotoilla katettiin hintatuki mukaan luettuna toiminnasta aiheutuneet kustannukset.

Taulukko 30. Kannettavien tietokoneiden kustannusvastaavuus 2007-2009 (1 000 €)

	2007	2008	2009
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
- maksullisen toiminnan myyntituotot	116	70	145
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0	0	0
Tuotot yhteensä	116	70	145
KUSTANNUKSET			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	1	1	95
- henkilöstökustannukset	9	10	17
- vuokrat	744	213	271
- palvelujen ostot	40	0	0
- muut erilliskustannukset	12	10	7
Erilliskustannukset yhteensä	806	234	390
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-690	-164	-245
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	162	42	66
- poistot	17	5	6
- korot	1	1	0
- muut yhteiskustannukset	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	181	48	73
Kokonaiskustannukset yhteensä	987	282	463
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	-871	-211	-318
Kustannusvastaavuus-%	12 %	25 %	31 %
Käytetty maksuperustelain 7.1 §:n mukainen hintatuki	720	254	423
Kustannusvastaavuus hintatuen jälkeen	-151	43	105
Kustannusvastaavuus-% käytetyn hintatuen jälkeen	44 %	256 %	364 %
Käytettävissä ollut maksuperustelain 7.1 §:n mukainen hintatuki	720	500	258

Koron laskentaperusteena on käytetty käyttöomaisuuteen varainhoitovuoden aikana keskimäärin sitoutunutta pääomaa laskettuna alkuperäisestä hankintahinnasta ja korkokantana Valtiokonttorin ilmoittamaa nimelliskorkoa (1,80 %).

1.3.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Yhteisrahoitteisen tutkimuksen tulotavoite on 6 M€

Lapin yliopiston yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat 7,1 miljoonaa euroa vuonna 2009. Asetettu kuuden miljoonan euron tulotavoite saavutettiin. Tuotot kasvoivat 33,7 % vuodesta 2008. Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot eivät tällä hetkellä kata toiminnasta suoraan aiheutuneita kustannuksia. Kustannusvastaavuusprosentti, eli tuottojen osuus kustannuksista, nousi 75 prosenttiin vuonna 2009.

Taulukko 31. Yhteisrahoitteisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuus 2007-2009 (1 000 €)

	2007	2008	2009
TUOTOT			
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot			
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	1 382	1 144	1 096
- EU:lta saatu rahoitus	5 889	2 193	4 368
- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	2 333	1 977	1 639
Tuotot yhteensä	9 604	5 313	7 103
KUSTANNUKSET			
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	312	105	492
- henkilöstökustannukset	7 105	4 318	5 152
- vuokrat	75	27	54
- palvelujen ostot	1 562	831	707
- muut erilliskustannukset	2 101	1 190	1 564
Erilliskustannukset yhteensä	11 155	6 472	7 968
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-1 551	-1 159	-865
Yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	2 233	1 167	1 354
- poistot	236	132	133
- muut yhteiskustannukset	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	2 469	1 299	1 487
Kokonaiskustannukset yhteensä	13 624	7 771	9 455
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	-4 020	-2 458	-2 351
Kustannusvastaavuus-%	70 %	68 %	75 %

1.4 Tuotokset ja laadunhallinta

Tutkimus, tutkijankoulutus ja taiteellinen toiminta

Lapin yliopiston tohtorintutkintotavoite on tulossopimuskaudella 2007-2009 keskimäärin 20 tutkintoa vuodessa.

Tutkijankoulutusta tehostetaan siten, että väittelijöiden keski-ikä (mediaani) laskee 32 vuoteen sopimuskauden loppuun mennessä.

Tutkijakoulutettavista 15 % on ulkomaalaisia vuoteen 2009 mennessä.

Yliopiston tutkimuspolitiikka, tutkimustoiminnan kansainvälisyys

Lapin yliopistossa olevien tiedekuntien tieteenaloista johtuen yliopiston tutkimustoiminta suuntautuu pääosin alueellisiin ja kansallisiin kysymyksiin. Yliopiston tutkimuspolitiikkana on ollut suunnata tutkimustoiminta tukemaan alueellista kehittämistyötä, tutkimustoiminnan täydentävä rahoitus on pääsääntöisesti ollut alueellista EU-rahoitusta. Tiedekunnat ovat vuoden 2009 aikana valmistelleet keskeisimpien kansainvälisten yliopistokumppaniensa määrittelyä. Lapin yliopiston strategiset kumppanuudet kansainvälisten yliopistojen kanssa tulevat tukemaan yliopiston profiilialueita eli arktisen yhteiskunnan ja ympäristön vuorovaikutuksen tutkimusta ja matkailututkimusta.

Tutkimuksen arviointi, jatkotutkintokoulutuksen laadunvarmistustyö

Lapin yliopistossa toimi vuonna 2009 hallituksen asettama tiedeneuvosto, joka oli asiantuntijaelin tutkimuksen laatuun, arviointiin sekä tutkijan uran edistämiseen liittyvissä asioissa, tiedeneuvosto oli myös yliopiston tutkimuseettinen elin. Tiedeneuvoston toimeksiantosta Lapin yliopistossa valmisteltiin käsikirja ”Hyvä tieteellinen käytäntö, Lapin yliopiston tutkimuseettiset toimintaohjeet”. Tiedeneuvosto hyväksyi kokouksessaan 28.1.2009 kyseisen käsikirjan, käsikirja pohjautuu OPM:n asettaman tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) laatimiin ohjeisiin hyvästä tieteellisestä käytännöstä ja niiden loukkausten käsitteilystä.

Lapin yliopistossa on hyväksytty suositukset väitöskirjojen ohjauskäytännöiksi. Suosituksista löytyy tarkempi kuvaus ohjaajan ja ohjattavan oikeuksista ja velvollisuuksista. Akateemisen yhteisön näkökulmasta ohjaus on sekä oikeus että velvollisuus niin ohjattavaa, ohjattavan tieteenalaa kuin tutkimusyhteisöäkin kohtaan. Väitöstyön ohjauskäytännön suositukset ovat luonteeltaan yleisiä, ohjaustyötä hahmottelevia periaatteita.

Tieteellistä laatua arvioidaan jatkuvasti tiedeyhteisön vakiintuneiden arviointikäytäntöjen avulla. Tieteellinen vastuu on jokaisella tutkijalla, mutta yliopiston strategisten linjausten mukaisesti jokaisen tiedekunnan/yksikön johtaja on yhdessä yksikön tutkimusjohtajan/professorien kanssa vastuussa yksikössä suoritettavan tutkimuksen alueesta, laadusta, hallinnoinnista ja voimavaroista. Tiedeneuvosto eettisenä toimikuntana suorittaa pyydettäessä tutkimuseettisiä ennakoarvioiteja. Eettinen ennakoarviointi koskee pääsääntöisesti jatko- tai projektitutkimusta, mutta myös pro gradu-tutkimuksista voidaan ohjaajan pyynnöstä pyytää eettistä ennakoarviointia. Tiedeneuvosto järjestää yhdessä yliopiston yhteisen tutkijakoulun kanssa aiheesta koulutusta ja tilaisuuksia, sekä seuraa tutkimustoiminnan laatua täsmentäen tutkimuseettisiä suosituksia tarvittaessa.

Lapin yliopistossa suoritettiin 20 tohtorintutkintoa vuonna 2009, joten kokonaisuudessaan tavoite saavutettiin. Koulutusaloittain kasvatustieteellisellä koulutusalaalla tohtorintutkintoja suoritettiin yli tavoitteen (8/5), taideteollinen ja yhteiskuntatieteellinen koulutusala pääsivät tavoitteeseen. Ainoastaan oikeustieteellinen koulutusala jäi tavoitteesta tohtorintutkinnoissa kuluneena vuonna. Kumulatiivisessa tutkintojen kolmen vuoden keskiarvotarkastelussa kasvatustieteellinen koulutusala ylittää tohtorintutkintojen tavoitteen 1,73 –kertaisesti, taideteollinen yltää tavoitteeseen, yhteiskuntatieteellisellä alalla puuttuu yksi tutkinto kokonaistavoitteesta (23/24) ja oikeustieteellisen alan toteuma on 73 % tavoitteesta. Yliopistotasolla tohtorintutkintojen kolmivuotiskauden tavoite toteutui 110 %:sti, kokonaistavoite oli 60 tutkintoa ja toteuma 66.

Taulukko 32. Tohtorin tutkinnot, tavoite 2009, toteutuneet tutkinnot 2005-2009

Koulutusala	Tavoite	2009	2008	2007	2006	2005
<i>Kasvatustieteellinen ka.</i>	5	8	10	8	8	6
<i>Oikeustieteellinen ka.</i>	5	2	5	4	2	4
<i>Yhteiskuntatieteellinen ka.</i>	8	8	9	6	5	6
<i>Taideteollinen ka.</i>	2	2	1	3	1	2
Yhteensä	20	20	25	21	16	18

Opetusministeriön ja Lapin yliopiston välisessä tulossopimuksessa kaudelle 2007-2009 on asetettu tavoitteeksi, että *väittelijöiden iän mediaani* laskee 32 vuoteen sopimuskauden loppuun mennessä. Lapin yliopistossa tohtoriksi väitelleiden iän mediaani vuonna 2007 oli 39 vuotta kun se edellisenä vuonna oli 46 vuotta. Vuonna 2008 mediaani väitelleiden mediaani nousi jälleen ollen 48 vuotta ja toimintakertomusvuonna väittelijöiden iän mediaani oli 47 vuotta. Tohtorin tutkintojen määrän vähäisyydestä johtuen Lapin yliopiston kokoisessa yliopistossa väittelijöiden keski-iässä voi helposti syntyä suurtakin vaihtelua.

Tutkijakoulutettava on yliopiston jatkokoulutusvirka. Tutkijakoulutettavat opiskelevat Opetusministeriön alaisissa tutkijakouluissa. Lapin yliopisto koordinoi kahta valtakunnallista tutkijakoulua, Sosnet- ja Arktis-tutkijakoulut. Sosnet-tutkijakoulussa oli vuonna 2009 yhteensä 24 tutkijakoulutettavaa, Arktis-tutkijakoulussa on tutkijakoulutettavia yhteensä 20. Näiden Lapin yliopiston koordinoimien tutkijakoulujen lisäksi Lapin yliopiston jatko-opiskelijoita on muiden yliopistojen koordinoimissa tutkijakouluissa. *Lapin yliopistossa oli vuoden 2009 aikana yhteensä 60 tutkijakoulutettavaa, heistä 6 oli ulkomaalaisia (10 %).* Yliopistoon palvelussuhteessa olevien tutkijakoulutettavien palkkaus määritellään VPJ-järjestelmän mukaisesti.

Lapin yliopistolla on jatko-opiskelijoita, jotka *tekevät väitöskirjatyötään apurahan* turvin. Tutkimuksen ja tutkijakoulutuksen aktivointiin tarkoitetut rehtorin apurahat myönnetään enintään neljäksi kuukaudeksi ja apurahan suuruus on 1100 euroa kuukautta kohti. Rehtorin apurahan vuonna 2009 saaneista 10 henkilöstä 5 suoritti tohtorin tutkinnon kuluneena vuonna, vuoden 2008 rehtorin apurahan saaneista 3 suoritti tohtorin tutkinnon vuoden 2009 aikana. Lisäksi yliopistolla on jatko-opiskelijoita, jotka työskentelevät muualta lahjoitettujen apurahojen turvin, tällaisia apurahoja ei yliopistolla rekisteröidä. Kaiken kaikkiaan arviolta 30 henkilöä tekee Lapin yliopistolla väitöskirjatyötään apurahan turvin.

Lapin yliopistossa vuonna 2009 suoritettujen lisensiaatin tutkintojen määrä on pysytellyt vähäisenä viimeisten vuosien ajan, muutamia lisensiaatintutkintoja kuitenkin suoritetaan vuosittain niillä koulutusaloilla, joilla tutkinnolla on edelleen merkitystä.

Taulukko 33. Licensiaatin tutkinnot 2005-2009

Koulutusala	2009	2008	2007	2006	2005
Kasvatustieteellinen ka.	4	3	4	-	7
Oikeustieteellinen ka.	1	4	2	2	4
Yhteiskuntatieteellinen ka.	4	1	1	5	2
Taideteollinen ka.	-	-	-	-	-
Yhteensä	9	8	7	7	13

Taulukko 34. Jatkotutkinto-opiskelijat koulutusaloittain 2004-2009

Koulutusala	2009	2008	2007	2006	2005	2004
Kasvatustieteellinen ka.	85	71	89	77	87	88
Oikeustieteellinen ka.	52	47	55	53	73	87
Yhteiskuntatieteellinen ka. *)	109	106	133	128	160	158
Taideteollinen ka.	40	38	39	44	48	45
Yhteensä	286	265	316	302	368	378

*)sisältää Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunnan tiedot

Sosiaalityön ja sosiaalipalveluiden valtakunnallinen tutkijakoulu

Sosiaalityön ja sosiaalipalveluiden valtakunnallinen tutkijakoulu perustettiin vuonna 1995 vahvistamaan sosiaalityön tutkimusta. Tutkijakoulun perustamisen jälkeen sosiaalityön tutkimus on vahvistunut sekä määrällisesti että laadullisesti. Tutkijakoulun muodostavat kaikki kuusi sosiaalityön koulutusyksikköä ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Mukana ovat Helsingin yliopiston yhteiskuntapolitiikan laitos (1.1.2010 alkaen sosiaalitieteiden laitos), Jyväskylän yliopiston yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos, Kuopion yliopiston sosiaalityön ja sosiaalipedagogiikan laitos (1.1.2010 alkaen Itä-Suomen yliopiston yhteiskuntatieteiden laitos), Lapin yliopiston sosiaalityön laitos, Tampereen yliopiston sosiaalityön tutkimuksen laitos ja Turun yliopiston sosiaalipolitiikan laitos (1.1.2010 alkaen sosiaalitieteiden laitos) sekä Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Tutkijakoulua koordinoidaan Lapin yliopistosta osana Sosnet-verkoston koordinaatiota.

Vuosi 2009 oli tutkijakoulukauden kolmas ja viimeinen vuosi. Opetusministeriö on osoittanut kaudelle 2006–2009 kaksi (2) tutkijakoulupaikkaa ja kaudelle 2007–2009 neljä (4) kolmivuotista tutkijakoulupaikkaa. Näiden kuuden opetusministeriön rahoittaman tutkijakoulupaikan lisäksi tutkijakoulussa on mukana 18 jatko-opiskelijaa ns. oheispaikoilla. Yhteensä tutkijakoulussa on opiskellut kuluneen vuoden aikana 24 tutkijaopiskelijaa (22 naista, 2 miestä, ei ulkomaalaisia) verkoston kuudesta yliopistosta ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselta, opiskelijoista 5 on Lapin yliopiston jatko-opiskelijoita. Tutkijakoulun ohjelma on jakautunut kolmeen teemaryhmään, jotka ovat Sosiaalityön osaaminen ja orientaatiot, Psykososiaalinen sosiaalityö ja Marginalisaatio ja socialisaatio.

Tutkijakoulun toiminta keskittyi vuonna 2009 valtakunnallisiin seminaareihin, pienryhmissä tapahtuvaan temaattiseen tutkimuksen ohjaukseen, henkilökohtaiseen ohjaukseen, kansainvälistymisen tukemiseen ja Kuopion yliopistossa 27.–29.8.2009 järjestettyyn sosiaalityön jatko-opiskelijoiden metodologiseen kesäkouluun. Vuoden aikana järjestettiin kaksi valtakunnallista seminaaria: Research Ethics in Social Work 18.–20.3.2009 Tampereen yliopistossa ja päätösseminaari Tieteenfilosofioista tutkimustiedon soveltamiseen 12.–13.11.2009 Vaajakoskella Koivuniemen leirikeskuksessa. Research Ethics in Social Work -seminaari oli avoin pohjoismaisbaltialaisille sosiaalityön jatko-opiskelijoille The Nordic-Baltic Doctoral Network in Social Work:in kautta. Seminaariin osallistui suomalaisten lisäksi jatko-opiskelijoita Liettuasta, Ruotsista, Tanskasta ja Virosta.

Tutkijakoulukauden yhtenä keskeisimpänä tavoitteena on ollut tiivistää kansainvälisiä yhteyksiä. Vuonna 2008 tutkijakoulu toimi hakijana NordForskin tutkijakouluverkostohaussa ja sai rahoituksen vuosille 2009–2011 The Nordic-Baltic Doctoral Network in Social Work -tutkijakoulutusverkostolle, jossa on sen ohella mukana Ruotsin sosiaalityön tutkijakoulu ja yliopistoja Norjasta, Tanskasta, Virosta, Latviasta ja Liettuasta. Verkosto järjestää vuosittain kesäkoulun ja tutkimuskursseja sekä myöntää matka-apurahoja jatko-opiskelijoilleen. Lisäksi verkoston tutkijakoulut ja yliopistot pitävät osaa järjestämistään kursseista avoimena verkoston jatko-opiskelijoille. Vuonna 2009 tutkijakoulutusverkosto järjesti kesäkoulun Between Conflict and Consensus: Challenging the Dichotomy Vilnassa 17.–21.8.2009 ja Identity and History in Social Work -tutkimuskurssin Tallinnassa 25.–27.11.2009. Lisäksi jäsenmaat tarjosivat kahta järjestämäänsä seminaaria pohjoismaisbaltialaisille sosiaalityön jatko-opiskelijoille verkoston kautta. Sosiaalityön ja sosiaalipalveluiden tutkijakoulu vastaa verkoston koordinoinnista ja hallinnosta.

Tutkijakoulu valmisteli syksyn 2008 haussa hakemuksen tutkijakoulukaudelle 2010–2013. Suomen Akatemia myönsi tutkijakoululle kahdeksan tutkijankoulutuspaikkaa ja yhteisen koordinaattorin Valtakunnallisen sosiaalipolitiikan tutkijakoulun VASTUUn kanssa vuosille 2010–2013. Vuoden 2009 aikana valmisteltiin alkavaa tutkijakoulukautta, kahdeksan opiskelijaa valittiin tutkijankoulutuspaikoille ja 20 opiskelijaa tutkijakoulun oheispaikoille, tutkijakoulun koordinaattori sekä tutkijakoulun kuusi post doc –tutkijaa nimettiin.

Arktinen tutkijakoulu (ARKTIS)

Arktinen tutkijakoulu (ARKTIS) on opetusministeriön tukema valtakunnallinen, monitieteinen tutkijakoulu, joka kouluttaa arktisen alan asiantuntijoita. Tutkijakoulua koordinoi Lapin yliopiston Arktinen keskus, ja sen yhteistyöyliopistoja ovat Lapin, Oulun, Helsingin ja Joensuun yliopistot. Tutkijakoulun teemana ovat modernin kehityksen ja globaalimuutoksen vaikutukset arktisen alueen yhteiskuntaan ja ympäristöön.

Vuonna 2009 ARKTIS-tutkijakoulussa oli 20 jatko-opiskelijaa, joista 10 Lapin yliopiston jatko-opiskelijaa. Näistä oli kolme ulkomaalaista opiskelijaa. Kaikkiaan ARKTIS-tutkijakoulussa oli viisi ulkomaalaista jatko-opiskelijaa ja 55 % kaikista opiskelijoista oli naisia. Tutkijaopiskelijoista 9 oli humanisteja tai yhteiskuntatieteilijöitä, 8 luonnontieteilijöitä ja kolme oikeustieteilijöitä. Opiskelijat tekivät väitöstutkimuksiaan Lapin, Oulun, Helsingin ja Joensuun yliopistoihin. Kuusi ARKTIS-tutkijakoulun jatko-opiskelijaa on suorittanut tohtorin tutkinnon vuoden 2009 loppuun mennessä

ARKTIS järjesti toimintakertomusvuonna 7 yleisöluentoa otsikolla ”Arktista tutkimusta 20 vuotta” Arktisen keskuksen 20. juhluvuoden kunniaksi keväällä ja syksyllä. Yleisöluentoja pitivät tutkijakoulun opiskelijat, johtaja ja senioritutkijat. Lisäksi ARKTIS järjesti 7 vierailuluentoa, vierailevat luennoitsijat tulivat Englannista, USA:sta ja Japanista. ARKTIS –tutkijakoulun koordinaattori esitteli ARKTIS-tutkijakoulua ja solmi tutkimusyhteyksiä suomalais-japanilaisessa ympäristöalan seminaarissa Hokkaidon yliopistossa marraskuussa. ARKTIS jatkoi yhteistyötä pohjoismaisen tutkijakouluverkoston, BANG:in kanssa (Barents Arctic Network of Graduate Schools). NordForsk rahoittaa verkostoa vuosina 2007-10 (3 vuotta). Seitsemäs vuotuinen ARKTIS–tutkimusseminaari ”Towards an Integrated Understanding of Industrialization and Climate Change in Social-ecological Systems of the North” pidettiin Rovaniemellä 1-3 huhtikuuta 2009. Seminaari järjestettiin yhdessä BANG:in kanssa. Seminaariin osallistui 54 henkilöä, joista 29 oli tutkijaopiskelijoita. Kaikkiaan seminaariin osallistui 18 ulkomaalaista tutkijaa. Seminaarin materiaalit julkaistiin abstraktikirjassa.

ARKTIS- tutkijakoulun tutkijaopiskelijat julkaisivat viime vuonna yhteensä 33 tieteellistä julkaisua, joista 7 ilmestyi kansainvälisissä referoiduissa julkaisusarjoissa ja 8 muissa vertaisarvioinnin läpikäyvissä julkaisuissa.

ARKTIS järjesti Suomen Akatemian Road Show'n yhdessä Lapin yliopiston tutkijakoulun kanssa syyskuussa ja sen yhteydessä ARKTIS järjesti Akatemian tiedeasiantuntijoiden ja opiskelijoiden tapaamisen. Tilaisuudessa keskusteltiin tutkimuksen rahoituksesta, tutkijan urasta ja liikkuvuudesta. Muita vuonna 2009 järjestettyjä koulutustilaisuuksia olivat mm. yhteinen kurssi "Introduction to environmental modelling" Oulun yliopiston Thule-instituutin kanssa marraskuussa ja teemailta "Tohtorit ja työelämä" Lapin yliopiston tutkijakoulun kanssa joulukuussa.

Lapin yliopiston tutkijakoulu

Lapin yliopiston tutkijakoulu eli talon oma tutkijakoulu suunnittelee, koordinoi ja järjestää tutkijankoulutusta kaikille Lapin yliopiston jatko-opiskelijoille. Tutkijakoulu muodostaa monitieteisen kohtaamisen tilan yhdistäen tutkijoita ja erillisten tutkijakoulujen opiskelijoita. Tutkijakoulun myötä yliopiston tutkijakoulutus on rakentunut systemaattisesti monitieteelliseksi toiminnaksi ja tutkijakoulutukselle on pystytty luomaan yliopistotasoisia strategisia linjauksia ja käytäntöjä sekä ohjeistuksia. Tutkijakoulutus ja yliopiston tutkimusstrategia tukevat toisiaan. Lapin yliopisto on pystynyt yhdistämään tutkijakoulutusresurssinsa siten, että se pystyy tarjoamaan harvinaisen laajan opetusohjelman menetelmällisistä kursseista tutkimusetiikkaan ja yleisempiin tieteenfilosofisiin kysymyksiin liittyen unohtamatta erilaisia kirjoittamiseen, tiedottamiseen tai projektihallintoon liittyviä käytännöllisiä kursseja.

Ajatus talon yhteisen tutkijakoulun opetustarjonnassa toteutuu myös kurssien muodoissa, opetusmuodot on suunniteltu siten, että "opettamisen" sijaan annetaan ja saadaan systemaattista ammatillista palautetta tutkimuksellisista taidoista ja tutkimuksen etenemisestä. Kursseissa suositaan luontevaa integrointia siten, että esim. tutkimukselliset taidot ja kirjoittamisen ja esittämisen taitojen tai kielitaidon kehittäminen on integroitu toisiinsa. Osataan opetusmuodot rakentuvat sen varaan, että jatko-opiskelijat itse toimivat tutkimusyhteisönä - toistensa vertaisohjaajina.

Tutkijakouluratkaisun erityisyys on siinä, että se tukee tiedekuntia tohtoritutkintojen saavuttamisessa. Samalla se koordinoi tehokkaasti yliopiston tutkijakoulutusresursseja ja toimii laadunvarmistuksena sekä käytäntöjä luomalla että opetusta järjestämällä. Vaikka päävastuu tutkijakoulutettavista onkin laitoksilla ja tiedekunnilla nostaa ratkaisu tutkijakoulutuksen ja siten myös jatko-opiskelijoiden laadun koko yliopiston yhteiseksi asiaksi.

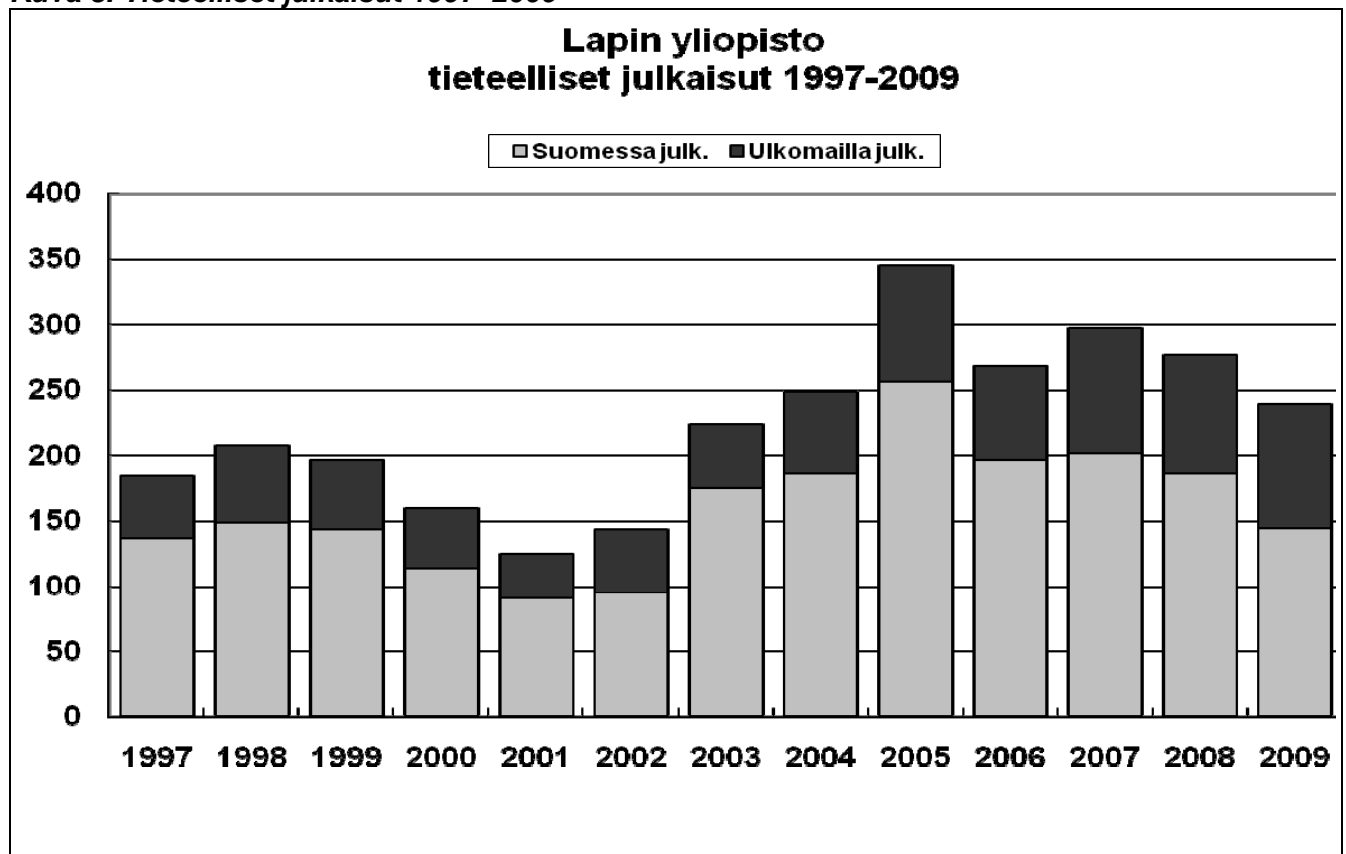
Tieteellinen julkaisutoiminta

Tieteelliset julkaisut ovat keskeinen osa Lapin yliopiston tulostietoa ja toiminnan laadun arviointitietoa. Julkaisujen avulla tieteellinen tieto tulee julkiseksi ja akateeminen yleisö voi arvioida kyseisen tutkimuksen laatua, julkaisut muodostavat tavan levittää akateemista tietoa ympäröivään yhteiskuntaan. KOTA –tietokantaluokittelujen mukaan tieteellisiin julkaisuihin lasketaan monografiat, referoidut artikkelit, kokoomateoksissa tai painetuissa kongressijulkaisuissa ilmestyneet artikkelit sekä yliopiston oman sarjan julkaisut. Tiedot tieteellisistä julkaisuista kohdennetaan mahdollisuuksien mukaan yliopistossa edustettuina oleville koulutusaloille, erittelemätöntä koulutusalaä käytetään vain, mikäli koulutusalalle kohdentamista ei voida tehdä. Kaikkia Lapin yliopiston Arktisen keskuksen henkilökunnan tieteellisiä julkaisuja ei pystytä kohdentamaan yliopiston koulutusaloille, vaan osa julkaisuista ilmoitetaan ns. erittelemättömiin. Lisäksi tiedot tieteellisistä julkaisuista jaotellaan

joko Suomessa tai ulkomailla julkaistuihin. KOTA –julkaisutiedonkeruuseen tulee muutoksia vuotta 2010 koskevasta tiedonkeruusta lukien.

Lapin yliopiston Hilla-kokoelmatietokantaan rekisteröitiin yhteensä 240 vuoden 2009 tieteellistä julkaisua toimintakertomuksen julkaisuajankohtaan mennessä. Tieto on alustava, sillä KOTA- tietokantaan lopulliset tieteellisen julkaisutoiminnan tiedot viedään huhtikuun alkupuolella. Vuoden 2009 alustavan tiedon mukaan tieteellisten julkaisujen määrä väheni vuoteen 2008 verrattuna n. 13 % eli julkaisuja oli 37 vähemmän. Ulkomaisten julkaisujen osuus kuitenkin kasvoi vuonna 2009 ollen 40 %, kun vastaava osuus edellisenä vuonna oli 32 %. Tiedekuntien/yksiköiden tulossopimusneuvottelujen yhteydessä on korostettu tieteellisen julkaisutoiminnan merkitystä opetus- ja tutkimushenkilökunnan työn henkilökohtaisessa arvioinnissa.

Kuva 3. Tieteelliset julkaisut 1997–2009

Patenttihakemusten määrä, keksintöilmoitukset, yliopiston ottamat oikeudet keksintöön, hyväksytyt rekisteröintipäätökset, toteutuneet lisensoinnit.

- Lapin yliopistossa ei vuodelta 2009, kuten ei edelliseltäkään vuodelta, ole tilastoituja toteumatietoja edellä mainituista tuloksellisuutta kuvaavista mittareista.

Taiteellinen toiminta

Taiteiden tiedekunnassa taiteellista toimintaa on tiedekunnan opetushenkilökunnan ja opiskelijoiden taiteellinen ja taideteollinen toiminta. Taiteellista toimintaa on myös opetushenkilökunnan toiminta yliopiston ulkopuolella asiantuntijatehtävissä.

Taiteiden tiedekunnan opetuksen ja tutkimuksen erityispiirteenä on taiteen ja tutkimuksen vuorovaikutuksen kehittäminen. Tiedekunnan perus- ja jatko-opinnot sisältävät tieteellisten opintojen lisäksi taiteellista ja innovatiivista ajattelua tukevaa taiteellista opetusta ja ohjausta. Pro gradu-tutkielmien ja väitöskirjojen sisältämät taiteelliset produktiot voivat olla mm. näyttelyitä, tuotekehitysprojekteja, opetusproduktioita tai tuotekonsepteja.

Taiteellisessa toiminnassa korostui pohjoinen ja arktinen ulottuvuus sekä innovatiivisuus. Taiteellista toimintaa arvioidaan määrällisesti ja laadullisesti sekä taiteen popularisoinnin kautta. Laadullisia kriteereitä ovat kansainvälisyys, jurytetyt tai kuratoidut projektit, produktiot ja näyttelyt, tunnustukset, palkinnot, hankittu ulkopuolinen rahoitus sekä arvioidut taiteelliset produktiot eri opintojen yhteydessä.

Vuoden 2009 taiteellinen toiminta oli runsasta. Taiteiden tiedekunnan henkilökunnan ja opiskelijoiden taiteellisia tuotoksia on ollut esillä kotimaisten tapahtumien, gallerioiden ja taidemuseoiden lisäksi myös ulkomailla mm. Englannissa, Espanjassa, Irlannissa, Islannissa, Kreikassa, Norjassa, Ranskassa, Ruotsissa, Sveitsissä, Unkarissa, Venäjällä ja Yhdysvalloissa. Opetushenkilökunta toteutti myös pysyviä julkisia taideteoksia mm. Kirkko-kuusikon muistomerkin. Tiedekunnan opiskelijat voittivat ja menestyivät useissa kilpailuissa ja saivat myös kansainvälisiä tunnustuksia.

Taiteiden tiedekunta järjesti Rovaniemellä *Design 93600* –tapahtumaan, jonka yhteydessä esiteltiin laajasti tiedekunnan opiskelijoiden osaamista sekä järjestettiin *Kuka on designer* –seminaari. Tiedekunta osallistui merkittävällä panoksella Rovaniemen *DesignWeek*-tapahtuman järjestelyihin. Jatkossa päätettiin yhdistää *DesignWeek*- ja *Design 96300* -tapahtumat ja näin korostaa taiteiden tiedekunnan roolia Lapin muotoiluosaamisen keskuksena.

Tekstiili- ja vaatetusalan opiskelijat järjestivät perinteisesti kevään muotinäytökset, joista toinen toteutettiin edellä mainitun *Design 96300* -tapahtuman yhteydessä ja toinen Lapin yliopiston 30-vuotisjuhlan yhteydessä. Muotinäytökset ovat saavuttaneet myös yliopiston ja tiedekunnan ulkopuolisen yleisön. Tekstiilialan opiskelijat estetisoivat Metsähallituksen uudisrakennuksen, Pilken, työmaan suoja-aidan opintoprojektina, jonka teemana oli julkinen tila, taide rakennetussa ympäristössä ja myös taiteen väliaikaisuus. Tekstiilialan opiskelija suoritti Kajaanin maistraatin tilojen visuaalisen ilmeen suunnitteluun liittyvän tutkimuksen ja tilojen uuden ilmeen suunnittelun.

Kuvataidekasvatuksen koulutusohjelma järjesti useita talvitaidetapahtumia sekä yhteisö- ja ympäristötapahtumia ja -koulutuksia sekä kotimaassa että ulkomailla. Tapahtumat toteutettiin yhteistyössä yritysten, koulutus- tai kulttuuri-instituutioiden kanssa. Talvitaidetta esiteltiin Ylen *Tutkiva juttu* -ohjelmassa. Kuvataidekasvatuksen opettajat ja opiskelijat toteuttivat myös vuosittaisen *Jokivalkeat* tuliveistostapahtuman Rovaniemellä marraskuussa 2009. Tapahtumaa esiteltiin mediassa *Puoli seitsemän* -ohjelmassa.

Taiteiden tiedekunnan vuoden 2009 taiteellista toimintaa on esitetty yksityiskohtaisemmin liitteessä alkaen s. 112.

Perustutkintokoulutus

Perustutkintokoulutuksen määrällisiä tavoitteita v. 2009:

415 ylempää korkeakoulututkintoa, joista 23 sisältää aineenopettajakelpoisuuden.

350 alemmaa korkeakoulututkintoa vuodessa.

Perustutkintokoulutuksen laadunvarmistus

Lapin yliopiston strategia 2020 määrittelee perustutkintokoulutuksen strategiset tavoitteet, yliopiston laatukäsikirjaan on kirjattu toiminnan laatutavoitteet vuosille 2010-2012. Strategian toimeenpanosuunnitelmassa vuosille 2009-2012, joka valmisteltiin kertomusvuoden aikana, konkretisoidaan perustutkintokoulutuksen strategiset tavoitteet toiminnan tasolle. Tiedekunnat ja muut perusopetusta antavat yksiköt päivittivät keskeiset perustutkintokoulutuksen toimintaprosessinsa. Tiedekuntien ja yksiköiden laatuasiakirjoihin ja yliopiston yhteiseen laatuintraan dokumentoidaan perustutkintokoulutuksen tavoitteet, vastuut, toimintaprosessit, seuranta ja arviointi.

Toimintavuonna erityisesti opetussuunnitelmaprosessin kehittäminen ja siihen kohdistuvat uudet vaatimukset pyrittiin ottamaan huomioon mahdollisimman hyvin. Osaamisperustaisesti laadittuja opetussuunnitelmia on toistaiseksi yliopistossa vähän, joten niiden tekemiseen tarjottiin koulutusta.

Opetussuunnitelmien kehittämistyössä hyödynnetään sekä opiskelija- että työelämäpalautteita. Perustutkinto-opetuksen palautejärjestelmä päivitettiin vuonna 2009, opetusneuvosto hyväksyi sen joulukuussa. Yksi perusopetuksen laatutavoitteista on kattava perusopetuksen palautejärjestelmä, jonka keskeinen osa on opiskelijapalaute. Opiskelijat antavat palautetta opetuksesta, opiskelusta, oppimisesta, opetusjärjestelyistä ja tukipalveluista. Palautetta kerätään monipuolisesti. Myös ylioppilaskunta ja ainejärjestöt ovat mukana kehittämässä palautekulttuuria. Palautteet käsitellään tiedekuntien ja opetusta antavien yksiköiden palautepöydissä, joissa opiskelijoita on aina mukana. Tavoitteena on läpinäkyvä ja dokumentoitu palautejärjestelmä, joka motivoi opiskelijoita ja opettajia osallistumaan opetuksen, opiskelun ja oppimisen jatkuvaan kehittämiseen ja laadun parantamiseen. Auditoinnissa palautepöytäkäytäntö kirjattiin hyväksi käytännöksi, mutta opiskelijoille vastapalautteen antaminen puolestaan kehittämishaasteeksi.

Perustutkintokoulutusta kehitetään myös työelämästä kerätyn tiedon ja yhteistyön avulla. Toimintavuonna jatkettiin laadunvarmistusjärjestelmään kytkeytyviä tiedekuntien laatusiltakeskusteluja. Tutkintokoulutusta arvioitiin yhteiskeskusteluna yliopiston alumnien, työnantajien, opiskelijoiden, opettajien ja opetuksen tukipalveluiden kanssa. Keskustelua pohjustettiin maistereiden uraseurantatutkimustiedoilla ja opintojen sujuvuutta kuvaavien aineistojen avulla. Laatusiltakeskustelut todettiin auditointiraportissa hyvänä käytänteenä.

Yliopiston laatustrategian mukaisesti tiedekuntia ja opetusta antavia yksiköitä on kannustettu ja koulutettu itsearviointiin ja benchmarkkaukseen. Toimintavuonna kaikki tiedekunnat toteuttivat laaditun ohjeistuksen mukaan perusopetuksen itsearvioinnin tunnistaen kehittämishaasteitaan. Itsearviointimallia pidettiin hyödyllisenä ja tiedekunnat ovat sitoutuneet noudattamaan sitä jatkossakin.

Hyvien käytäntöjen levittämiseksi käynnistettiin benchmarking yksisuuntaisena vertaisarviointina. Yksiköitä ohjeistettiin vertaisarviointimenetelmään ja nimettiin arviointiparit. Kaikki tiedekunnat ja muut opetusta antavat yksiköt, joita ovat avoin yliopisto, kielikeskus, koulutus- ja kehittämispalvelut sekä Arktinen keskus, toteuttivat perusopetukseen liittyvän benchmarkkauksen. Tilaisuuksiin osallistuneiden kokemukset kannustavat jatkamaan yhteistä keskustelua ja jakamaan kokemuksia.

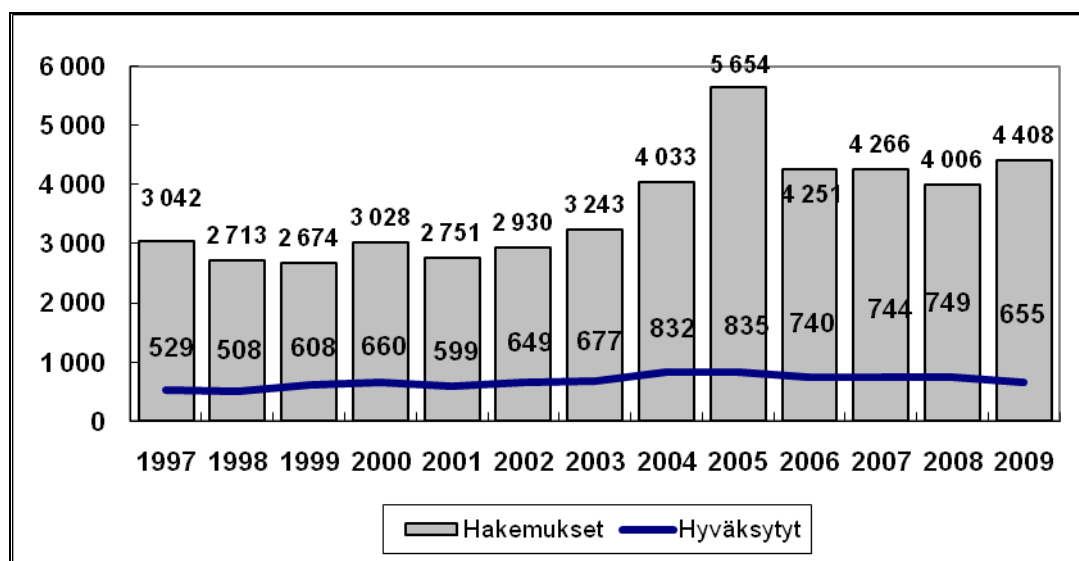
Muistiot laatusiltakeskusteluista, itsearvioinneista ja benchmarkkauksista on dokumentoitu yliopiston laatuintraan koko yliopistoyhteisön luettaviksi.

Opiskelijavalinnat

Lapin yliopistoon haki vuonna 2009 opiskelemaan 3 319 henkilöä, mikä on 266 henkilöä enemmän kuin vuosi aikaisemmin. Hakemuksia saapui 4 408, eli 402 hakemusta enemmän kuin edellisenä vuonna. Opiskelupaikan otti vastaan 655 opiskelijaa, 94 opiskelijaa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Tilasto kertoo, että Rovaniemi ja Lapin yliopisto säilyttää ja jopa kasvattaa suosiotaan opiskeluympäristönä ja opinahjona.

Kuva 4. Lapin yliopistoon ensisijaisesti hakeneet ja hyväksytyt 1997-2009

(vuodesta 2005 lähtien kaikki hakemukset ja opiskelupaikan vastaanottaneet)

Taulukko 35. Hakeneet ja opiskelupaikan vastaanottaneet koulutusaloittain 2009

Koulutusala	Hakeneet	Hyväksytyt(%)	Paikan vast.ottaneet (%)
Kasvatustieteellinen ka.	912	251 (28)	162 (18)
Oikeustieteellinen ka.	635	128 (20)	128 (20)
Yhteiskuntatieteellinen ka.	1454	295 (20)	240 (17)
Taideteollinen ka.	656	138 (21)	125 (19)
Yhteensä	3319*)	801*) (24)	655 (20)

*)Hakija on laskettu ko. luvussa vain kerran

Uusien ylioppilaiden osuus yliopistoon hakeneista laski kolme prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta, opiskelupaikan vastaanottaneista uusien ylioppilaiden osuus laski 1,7 prosent-

tia. Koulutusaloittain tarkasteltuna taideteollisella koulutusosalalla sekä hakijoista että opiskelupaikan vastaanottaneista on uusia ylioppilaita ollut viimeisen kolmen vuoden ajan suhteellisesti eniten. Kasvatustieteellisellä ja oikeustieteellisellä alalla opiskelemaan hakijoista uusia ylioppilaita oli reilu viidennes, suhteellisesti vähiten uusia ylioppilaita hakijoiden joukossa kuluneena vuonna oli yhteiskuntatieteellisellä koulutusosalalla (15,1 %). Oikeustieteiden tiedekuntaan viime vuonna hyväksytyistä ja opiskelupaikan vastaanottaneista uusia ylioppilaita oli 12,1 prosenttia vaikka tiedekuntaan hakeneista uusia ylioppilaita oli kaikkiaan 21,9 prosenttia. Oikeustieteiden tiedekunnassa uusien ylioppilaiden osuus hyväksytyistä väheni vuoden 2008 tasosta. Syynä tähän on eduskunnan tuolloisen apulaisoikeusasiamiehen päätös, jonka mukaan uusien ylioppilaiden hyvittäminen lisäpistejärjestelmällä ei ollut voimassa olleen yliopistolain mukaan mahdollista.

Taulukko 36. Uusien ylioppilaiden osuus hakeneista ja opiskelupaikan vastaanottaneista v. 2007-2009

	2009 hak.	2009 vast.ott	2008 hak.	2008 vast,ott .	2007 hak.	2007 vast.ott.
Koulutusala	%	%	%	%	%	%
Kasvatustieteellinen ka.	21,4	17,9	25,5	18,5	20,5	15,4
Oikeustieteellinen ka.	21,9	12,1	19,7	16,4	22,4	14,8
Yhteiskuntatiet. ka.	15,1	12,9	20,5	16,2	19,1	12,2
Taideteollinen ka.	28,5	28,8	29,4	26,6	32,1	25,9
Yhteensä	20,2	17,0	23,2	18,7	22,3	16,1

Perustutkintokoulutuksen määrällisiä tavoitteita ja toteumatietoja

Ennätyksellisen perustutkintojen vuoden 2008 jälkeen, jolloin Lapin yliopistossa suoritettiin peräti 708 tutkintoa, oli vuosi 2009 tässä suhteessa niukka. Tutkintoja suoritettiin ainoastaan 280, mikä vastaa kokonaisuudessaan 67,5 % vuotuisesta tavoitteesta. Tutkintoihin sisältyy 12 kauppatieteellisen alan yhteistyötutkintoa Oulun yliopiston kanssa. Koulutusaloittain vuoden 2009 tutkintomäärissä yhteiskuntatieteellinen koulutusala menestyi parhaiten tavoitteeseen nähden, tavoitteesta toteutui miltei 83 % (93 % yhteistyötutkinnot Oulun yliopiston kanssa mukaan luettuna), oikeustieteellisellä koulutusosalalla toteuma oli reilut 67 %, taideteollisella 57,5 % ja kasvatustieteellisellä 48 %.

Taulukko 37. Ylemmät kk-tutkinnot, tavoite ja toteutuneet tutkinnot 2005-2009

Koulutusala	Tavoite	2009	2008	2007	2006	2005
Kasvatustieteellinen ka.	110	53	160	131	123	126
Oikeustieteellinen ka.	110	74	159	99	82	97
Yhteiskuntatieteell. ka.	115	95	198	87	94	97
Kauppatieteellinen ka. *)	-	12	47	17	23	16
Taideteollinen ka.	80	46	144	80	78	61
Yhteensä	415	280	708	414	400	397

*) Yhteistyö Oulun yliopiston kanssa, Lapin yliopistolla ei tutkinnonanto-oikeutta

Viimeisen kolmivuotiskauden ylempien korkeakoulututkintojen toteuma -%:ssa taideteollinen koulutusala menestyi parhaiten 112,5 %:n toteumalla, yhteiskuntatieteellisellä koulutusosalalla tavoite toteutui yli 110 %:sti kasvatustieteellinen koulutusala pääsi 104 %:iin, ja oikeustieteellinen ylitti niukasti tavoitteen. Yliopistotasolla viimeisen kolmivuotiskauden kumulatiivinen ylempien korkeakoulututkintojen tavoite oli 1 245 tutkintoa ja toteuma oli 1 402, joten kauden tavoite toteutui 112,6 %:sti, ilman Oulun yliopiston myöntämiä tutkinto-

ja tavoite täyttyi 106,5 %:sti. Kun ennätysvuosi 2008 jää pois tilastoista, keskiarvo putoaa. Tämä on kuitenkin valtakunnallinen ilmiö, ei ainoastaan Lapin yliopistoa koskeva.

Ylempiin korkeakoulututkintoihin liittyvä tulossopimuskauden 2007-2009 tavoite oli, että vuosittain 23 opiskelijaa sisällyttää aineenopettajakelpoisuuden tutkintoonsa. Vuonna 2009 tavoite toteutui 78,3 %:sti, sillä perustutkinnon suorittaneista 18 *tutkintoon sisältyi aineenopettajakelpoisuus*.

Alempien korkeakoulututkintojen tavoite tulossopimuskaudella 2007-2009 on 350 tutkintoa/vuosi. Vuonna 2008 päästiin hyvin lähelle tavoitetta (96,6 %). Vuonna 2009 tavoite täyttyi ja jopa ylittyi (107 %), alempia korkeakoulututkintoja suoritettiin 375 kappaletta. Kumulatiivinen viimeisen 3-vuotiskauden tutkintotavoite/toteuma oli 1 050/851, eli tavoitteesta toteutui 81 %.

Taulukko 38. Alempat korkeakoulututkinnot 2005-2009

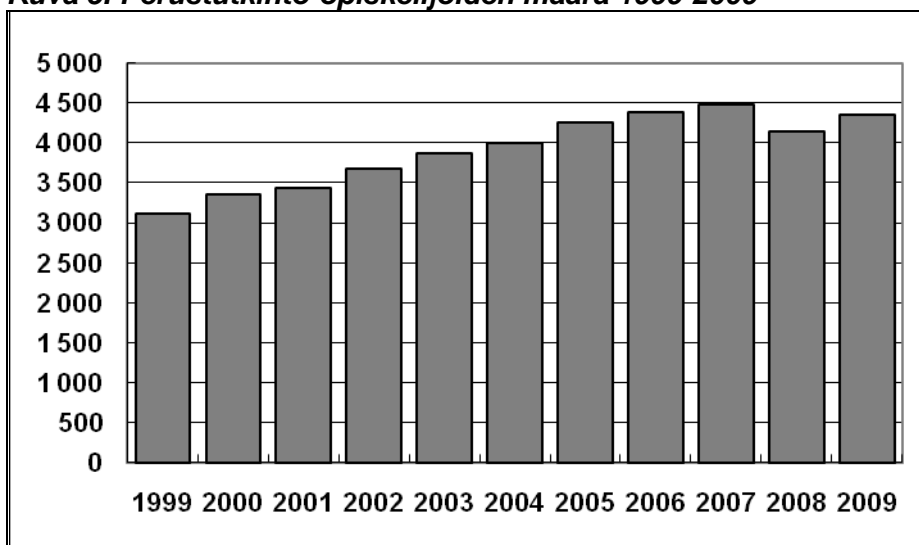
Tavoite 2007-2009: 350 tutkintoa/vuosi

Koulutusala	2009	2008	2007	2006	2005
<i>Kasvatustieteellinen</i>	88	60	43	41	18
<i>Oikeustieteellinen</i>	85	34	4	-	1
<i>Yhteiskuntatieteellinen</i>	159	109	55	31	9
<i>Taideteollinen</i>	43	135	36	32	26
Yhteensä	375	338	138	104	54

Lapin yliopistossa oli vuonna 2009 yhteensä 4 348 läsnä- tai poissaolevaksi ilmoittautunutta alempaa tai ylempää korkeakoulututkintoa suorittavaa opiskelijaa. Opiskelijamäärä kasvoi n. 5 % vuodesta 2008. Opiskelijamäärän kasvuun vaikutti osaltaan se, että vuonna 2008 tiedekunnat onnistuivat erinomaisesti ns. nukkuvien opiskelijoiden herättelyssä, kimmokkeena tutkintorakenteen uudistuksen siirtymäkauden päättymisen. Uudelleen opintoihinsa palanneet, mutta ei vielä tutkintoa kokonaan suorittaneet opiskelijat näkyvät vuoden 2009 opiskelijamäärä –tilastossa.

Koulutusalatarkastelussa opiskelijoista 35,5 % oli yhteiskuntatieteellisen, 21,6 % oikeustieteellisen, 20,5 % taideteollisen, 18,2 % kasvatustieteellisen ja 4,2 % kauppatieteellisen alan opiskelijoita. Koulutusaloittaisissa osuuksissa ei ole tapahtunut suuria muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna.

Kuva 5. Perustutkinto-opiskelijoiden määrä 1999-2009

Ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräinen laajuus vuonna 2009 oli 135 opintopistettä, eli sama kuin edellisenä vuonna. Keskimäärin laajimmat ylempät korkeakoulututkinnot ovat viimeiset kolme vuotta opintopistemääriltään olleet taiteiden tiedekunnassa ja suppeimmat oikeustieteiden tiedekunnassa.

Taulukko 39. Ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräinen laajuus (op) 2007-2009

Tiedekunta	2009	2008	2007
<i>Kasvatustieteiden tdk.</i>	135	130	151
<i>Oikeustieteiden tdk.</i>	121	121	121
<i>Yhteiskuntatieteiden tdk.</i>	135	140	127
<i>Matkailun ja liiketoiminnan tdk.</i>	135	130	126
<i>Taiteiden tdk.</i>	146	153	165
Yhteensä koko yliopisto	135	135	138

Vanhan tutkintoasetuksen mukaisten ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräinen suoritus aika (mediaani) on ollut vuosien 2003-2008 ajan yliopistotasolla 5,5 - 6 vuotta, eli tunnusluvussa hajonta on ollut pientä. Koulutusaloittain tarkasteltuna keskimäärin lyhimät tutkintojen suoritusajat on ollut kasvatustieteellisellä koulutus alalla ja pisimmät taide teollisella koulutus alalla. Vielä vuonna 2008 ei ollut tarkoituksenmukaista tilastoida uuden tutkintoasetuksen mukaisia suoritus aikoja tutkintomäärien vähäisyyden vuoksi, sillä vain 18 % tutkinnoista oli uuden asetuksen mukaisia.

Kertomusvuodesta 2009 lukien vanha tutkintoasetus ei ole enää voimassa. Tämä vaikeuttaa korkeakoulututkintojen keskimääräisten suoritus aikojen vertailua. Muutos on otettava huomioon seuraavan taulukon tarkastelussa. Tutkinnon ottaneiden maistereiden joukossa on sekä uuden että vanhan tutkintoasetuksen mukaan opiskelleita, joten tutkintojen suoritamisajoissa on hyvinkin suuria eroja. Pitkät valmistumisajat viittaavat vanhaan tutkintoasetukseen (alempi + ylempi tutkinto) ja lyhyet uuteen tutkintoasetukseen (vain ylempi tutkinto). Opintosuoritusjärjestelmässä ei vanhan ja uuden tutkintoasetuksen mukaan opiskelleita voi enää erottaa, sillä kaikki tutkinnot otetaan ulos uuden tutkintoasetuksen mukaan. Näin ollen taulukon 40 tunnusluku, ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräinen suoritus aika (mediaani), ei anna oikeaa kuvaa tilanteesta toimintakertomusvuodelta eikä ehkä parilta seuraavalta vuodelta. Siinä vaiheessa kun opiskelijat, suoritettuaan alemman korkeakoulututkinnon vaatimat opinnot, ottavat tutkinnon ulos ja jatkavat opintoja ylempään, voidaan jälleen laskea vertailukelpoisia tutkintojen (erikseen alemmien ja ylempien) keskimääräisiä suorittamisaikoja.

Alla oleva taulukko kertoo, että kasvatustieteellisellä koulutus alalla ylempien korkeakoulututkintojen mediaani vuonna 2009 oli 3 vuotta. Tiedekunnassa suoritettiin yhteensä 53 ylempää kk-tutkintoa, joista 21 eli lähes 40 % oli pelkästään ns. yhden vuoden tutkintoja, eli alempi ja ylempi tutkinto oli otettu ulos kenties samana päivänä, tai kuitenkin lyhyen ajanjakson sisällä. Pisimmät tutkinnon suoritusajat kasvatustieteellisellä koulutus alalla olivat 7 – 8 vuotta. Oikeustieteellisellä koulutus alalla noin 20 % suoritetuista tutkinnoista oli 1-2 vuoden tutkintoja, mutta koulutus alalla oli muutamia tutkinnon suorittaneita, joiden kohdalla voidaan puhua ylipitkästä tutkinnon suoritusajasta. Tästä johtuen koulutus alan tunnusluku ei juuri poikkea koulutus alan ylempien korkeakoulututkinnon suoritus aikatarendistä. Yhteiskuntatieteellisellä koulutus alalla tunnusluku putoaa 1,5 - 2 vuotta alan tavanomaisesta. Koulutus alan 95:stä ylempien korkeakoulututkinnon suorittaneesta 30,5 % oli 1- 2 vuoden maistereita, mikä selittää vuoden 2009 keskimääräisen suoritus ajan laskun. Taideteollisella koulutus alalla lähes neljännes on opiskelijoita, jotka hyvin lyhyen ajan kuluessa ovat ottaneet sekä alemman että ylempien tutkinnon ulos, jolloin ylempien tutkin-

non keskimääräinen suoritus aika lyhenee tavanomaisesta. Todettava kuitenkin vielä on, että vuoden 2009 tunnusluvut eivät ole vertailukelpoisia edellisten vuosien arvoihin.

Taulukko 40. Ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräinen suoritus aika 2003-2009 (mediaani)

Koulutusala	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>							
Lay	3,0	5,0	5,00	4,5	5,0	4,5	4,5
Koulutusala yht		6,0	5,25	5,0	5,0	5,0	5,0
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>							
Lay	5,0	6,0	6,0	5,5	5,0	6,0	5,5
Koulutusala yht.		6,0	6,5	6,5	6,0	6,0	6,0
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>							
Lay	4,0	6,0	6,0	6,0	5,5	5,5	5,5
Koulutusala yht.		7,0	6,0	6,0	6,5	6,0	6,0
<u>Taideteollinen ka.</u>							
Lay	5,0	7,0	7,0	6,5	6,0	6,5	6,0
TaiK		7,0	5,5	6,0	6,0	5,0	6,0
<u>Yhteensä</u>							
Lay	4,5	6,0	6,0	5,75	5,5	5,5	5,5
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)		6,5	6,0	6,00	6,0	6,0	6,0

Kansainvälistyminen

Perustutkinto-opiskelijoiden kansainvälinen opiskelijavaihdon tavoite: lähtevät: 140 opiskelija, vaihdon kesto yli 3 kk.

Perustutkinto-opiskelijoiden kansainvälinen opiskelijavaihdon tavoite saapuvat : 220 opiskelijaa, vaihdon kesto yli 3 kk.

Ulkomaalaisten perustutkinto-opiskelijoiden määrä vuonna 2009 on 100 opiskelijaa ja ulkomaalaisten jatko-opiskelijoiden määrä on 50 opiskelijaa.

Yliopisto lisää englanninkielistä opetustarjontaansa erityisesti vahvuusaloillaan.

Kansainvälinen opiskelijaliikkuvuus

Lapin yliopiston perustutkinto-opiskelijoista 177 opiskelijaa suoritti vuoden 2009 aikana opinnoistaan ulkomailla yli 3 kuukauden pituisen jakson. Vaihto-ohjelmittain pääosa kansainvälisestä liikkuvuudesta tapahtui Erasmus, Bilateraali ja Nordplus ohjelmien puitteissa. Tavoite 140 lähtevää opiskelijaa toteutui ja jopa ylittyi reilusti (126 %) Näiden edellä mainittujen lisäksi 97 opiskelijaa suoritti tutkintoon kuuluvan lyhyen jakson, kurssin tai näyttelyn ulkomailla. Tutkintoon kuuluvan harjoittelun suoritti ulkomailla 17 opiskelijaa. Ulkomaille lähteneiden vaihto-opiskelijoiden suosituimmat kohdemaat olivat Ruotsi, Iso-Britannia, Espanja, Kanada ja Venäjä.

Taulukko 41. Lähteneet vaihto-opiskelijat tiedekunnittain 2005-2009

Tiedekunta	2009	2008	2007	2006	2005
Kasvatustieteiden tdk.	11	21	7	18	9
Oikeustieteiden tdk	51	42	36	44	40
Yhteiskuntatieteiden tdk	41	23	34	41	46
Matkailun ja liiketoiminnan tdk.	29	17	17	9	9
Taiteiden tdk..	45	34	29	39	39
Yhteensä kaikki tdk:t	177	137	123	148	143

(Lähde: Kansainvälisen henkilövaihdon keskus, CIMO)

Taulukko 42. Lähteneiden vaihto-opiskelijoiden suosituimmat kohdemaat 2009

- Ruotsi
- Iso-Britannia
- Espanja
- Kanada
- Venäjä
- Itävalta
- Ranska
- Yhdysvallat

Kansainvälinen opiskelijaliikkuvuus ulkomailta Lapin yliopistoon päin oli vilkkaampaa kuin Lapin yliopistosta ulkomaille myös kuluneena vuonna, kuten on ollut vuodesta 2002 lukien. Mielenkiintoista on todeta, että saapuneiden vaihto-opiskelijoiden määrä on vuodesta 1997 lukien ollut kasvava, tuolloin saapuneita vaihto-opiskelijoita oli vain n. 25 % vuoden 2009 saapuneiden määrästä, joten Lapin yliopisto on hyvin kasvattanut suosiotaan kansainvälisten opiskelijoiden keskuudessa. Viime vuonna Lapin yliopistoon kirjattiin saapuneeksi kaiken kaikkiaan 227 vaihto-opiskelijaa, joten tavoite 220 opiskelijaa ylittyi. Yli puolet vaihto-opiskelijaa toteutui Erasmus –ohjelman puitteissa. Lisäksi Lapin yliopistossa kävi 102 vaihto-opiskelijaa alle kolmen kuukauden vierailulla. Edellä mainittujen lisäksi Lapin yliopistossa kävi suorittamassa harjoittelun 5 ulkomaista opiskelijaa.

Tiedekunnittain molempiin suuntiin laskettu kansainvälinen opiskelijaliikkuvuus oli runsainta oikeustieteiden tiedekunnassa, mutta myös yhteiskuntatieteiden ja taiteiden tiedekunnissa kansainvälinen opiskelijaliikkuvuus oli runsasta. Kasvatustieteiden tiedekunnassa oli vähiten sekä lähteviä että saapuvia vaihto-opiskelijoita.

Taulukko 43. Saapuneet vaihto-opiskelijat tiedekunnittain 2006-2009

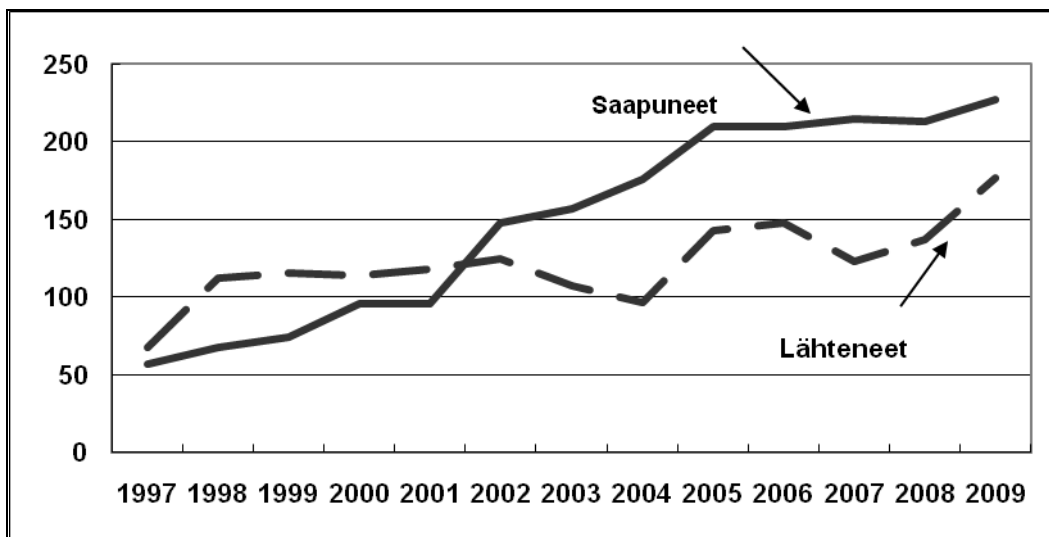
Tiedekunta	2009	2008	2007	2006
Kasvatustieteiden tdk.	30	32	33	27
Oikeustieteiden tdk.	54	60	54	53
Yhteiskuntatieteiden tdk.	53	39	24	53
Matkailun ja liiketoiminnan tdk.	39	35	46	16
Taiteiden tdk.	51	44	51	49
Muut	-	3	7	12
Yhteensä	227	213	215	210

(Lähde: Kansainvälisen henkilövaihdon keskus, CIMO)

Taulukko 44. Saapuneiden vaihto-opiskelijoiden kansalaisuus

- Tsekinmaa
- Venäjä
- Puola
- Iso-Britannia
- Itävalta
- Saksa

Kuva 6. Lähteneet ja saapuneet vaihto-opiskelijat 1997-2009

Ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat

Ulkomaalaisia alempaa tai ylempää korkeakoulututkintoa opiskelevia oli viime vuonna Lapin yliopistossa läsnä tai poissaoleviksi kirjoittautuneina yhteensä 45 opiskelijaa (20.9.2009 tilanne). Ulkomaalaisia jatkotutkinto-opiskelijoita oli 21. Yhteiskuntatieteellinen ja taideteollinen koulutusala ovat suosituimmat koulutusalat ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden keskuudessa.

Vuonna 2009 Lapin yliopistosta valmistui seitsemän ulkomaalaista perustutkinto-opiskelijaa, heistä kuusi yhteiskuntatieteelliseltä ja yksi taideteolliselta koulutusosalta. Jatkotutkinnon suorittaneiden joukossa ei ollut ulkomaalaisia.

Taulukko 45. Ulkomaiset tutkinto-opiskelijat koulutusaloittain 2007-2009 (läsnä ja poissaolevat)

Koulutusala	2009	%	2008	%	2007	%
Kasvatustieteellinen ka.	5	8	8	12,3	15	8,7
Oikeustieteellinen ka.	4	6	5	7,7	17	9,8
Yhteiskuntatieteellinen ka.	37	56	28	43	14	8,1
Taideteollinen ka.	20	30	24	37	43	24,9
Yhteensä	66	100	65	100	173	100

Taulukko 46. Ulkomaiset tutkinto-opiskelijat kansalaisuuksittain (yleisimmät)

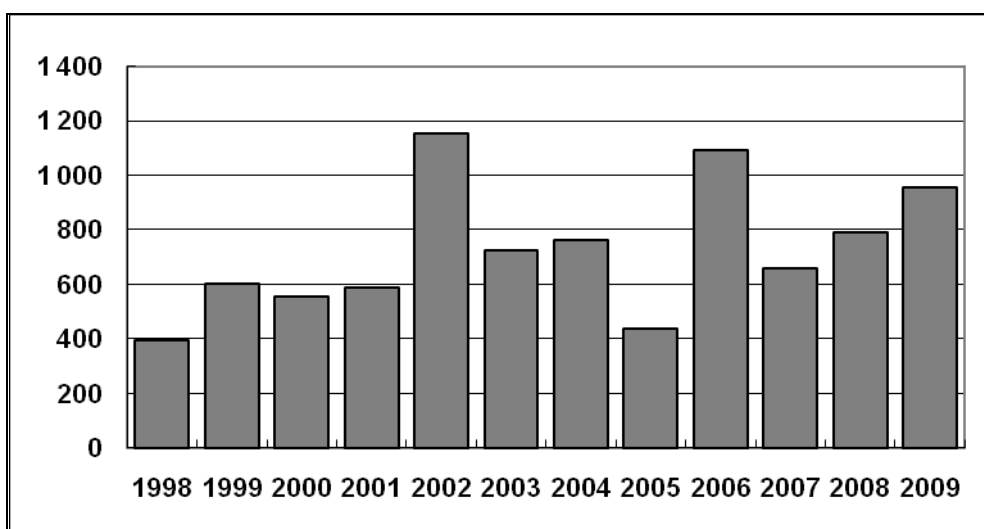
- Venäjä
- Liettua
- Saksa
- Ranska
- Japani
- USA

Tilastoidun tarjotun vieraskielisen perustutkinto-opetuksen määrä (Kuva 6) on viimeisten vuosien aikana vaihdellut huomattavasti selittyen osaksi vieraskielisen tutkinto-opetuksen tilastoinnissa olleista määrittelyepäselvyyksistä. Opetusministeriön asetuksen yliopistojen perusrahoituksen laskentakriteereistä (771/2009) 3 §:ssä määritellään, että vieraskielisessä opetuksessa suoritetuiksi opintosuorituksiksi lasketaan opintopistesuoritukset, jos myös suomea, ruotsia tai saamea taitamaton olisi voinut suorittaa ne samalla tavalla. Lapin yliopistossa tarjottu vieraskielinen perustutkinto-opetus vuonna 2009 määrittelytarkennus huomioiden oli kutakuinkin samaa tasoa edelliseen vuoteen verrattuna.

Tiedekuntien ja Arktisen keskuksen toimesta tarjottiin yhteistä vieraskielistä opetusta: Arctic Studies Program, ASP on ollut osa yliopistossa annettavaa vieraskielistä opetusta jo vuodesta 1992. Tähän tiiviisti liittyvä University of Arcticin kanssa toteutettava Circumpolar Studies Program BCS oli myös vaihtoehtona. Näiden lisäksi ohjelmista jatkoivat Russian Studies Program RSP ja Intercultural Communication Program ICP. Lisäksi kevätlukukaudella tarjottiin 25 op:n Cultural Industries kokonaisuus.

Vuoden 2009 aikana taiteiden tiedekunta yhteistyössä yhteiskuntatieteiden tiedekunnan kanssa suunnitteli kansainvälisen *EMACIM European Master in Art, Culture and Management* –maisteriohjelman. Opiskelijahaku maisteriohjelmaan on meneillään ja se päättyy maaliskuun loppuun. Maisteriohjelma aloitetaan syksyllä 2010.

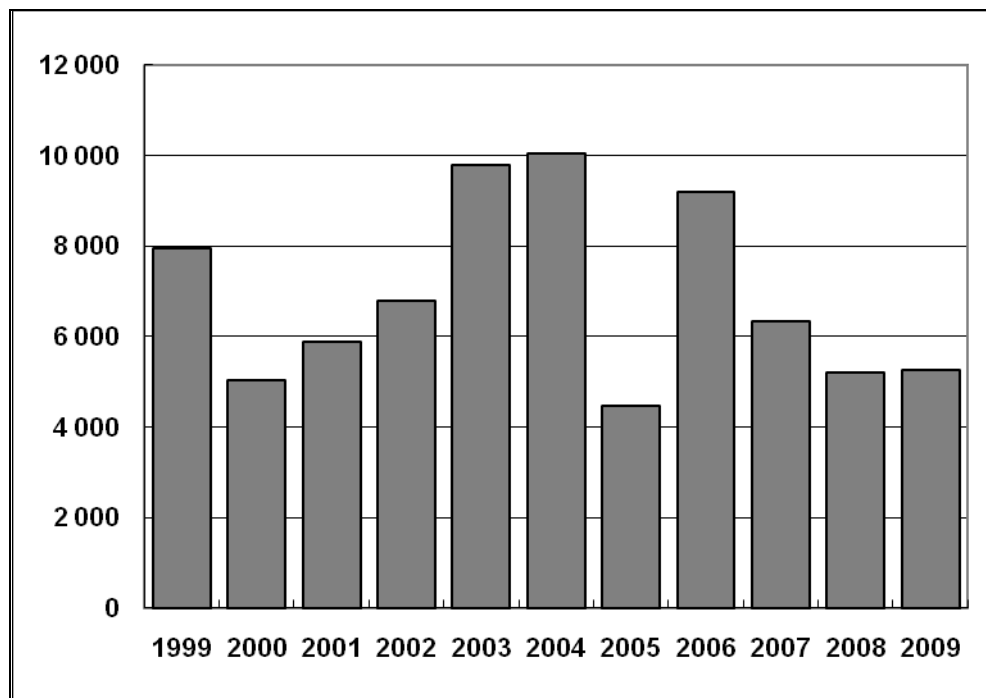
Kuva 7. Vieraskielinen perustutkinto-opetus, tarjotut opintopisteet 1998-2009

Opetusministeriön vieraskieliseen perustutkinto-opetuksen tilastointiin antamaa määritystarkennusta noudattaen Lapin yliopistossa annettun vieraskielisen perustutkinto-opetuksen tarjonta oli jonkin verran edellisvuotta runsaampaa. Opintopistesuorituksia vieraskielisessä

perustutkinto-opetuksessa oli vuonna 2009 edellistä vuotta hiukan enemmän. Näin ollen voidaan todeta, että Lapin yliopistossa tehdyt vieraskielisen opetuksen tilastoinnin tarkistukset, jotka tehtiin vuodelta 2007 lukien, olivat pääosiltaan linjassa ministeriön antamien vieraskielisen opetuksen määrittystarkennusten kanssa. Kuvista 7 ja 8 ilmenee, että vieraskielisen tutkinto-opetuksen tilastoidussa tarjonnassa ja opintosuoritusmäärissä on vuoteen 2007 asti ollut todella suurta hajontaa johtuen suureksi osaksi tilastollisista epäselvyyksistä.

Kuva 8. Vieraskielinen perustutkinto-opetus, suoritettut opintopisteet 1999-2009

Opettaja- ja tutkijavierailut

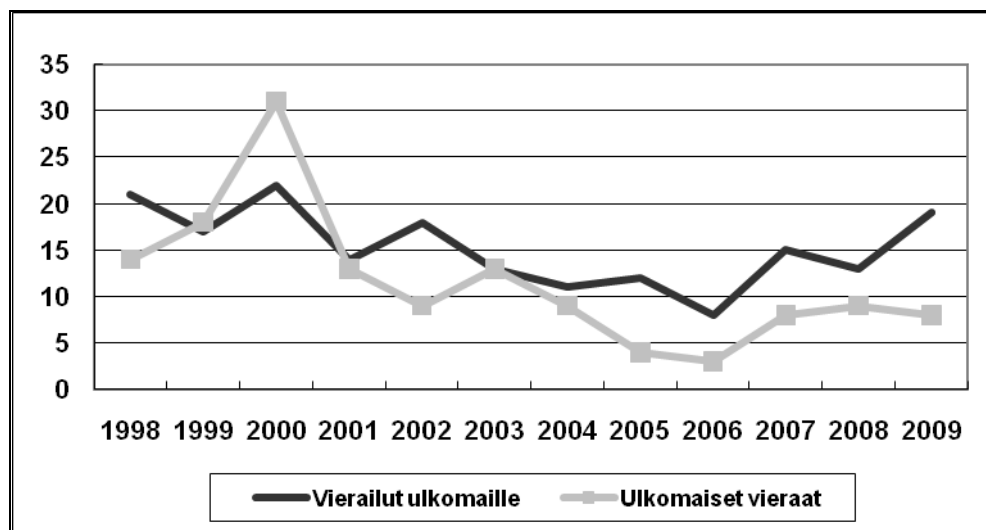
Lapin yliopiston opetus- ja tutkimushenkilökuntaan kuuluvista teki vuoden 2009 aikana 56 kansainvälistä opettaja- ja tutkijavierailua, joista valtaosa, eli 27 vierailua Erasmus -ohjelman puitteissa. Muut opettajavaihdot tehtiin mm First Lapland –network ja Nordplus -ohjelman puitteissa. Opettajavaihdot suuntautuivat 20 eri maahan. Suosituimpia kohteita olivat Venäjä, Iso-Britannia ja Romania. Tiedekunnista eniten vierailuja tehtiin oikeustieteistä ja yhteiskuntatieteistä, 11 vierailua molemmista, vähiten opettaja- ja tutkijavierailuja tehtiin matkailun ja liiketoiminnan tiedekunnasta. Vierailijoista likimäärin puolet oli naisia, puolet miehiä. Opetus- ja tutkimushenkilökunnan lisäksi neljä muuhun henkilökuntaan kuuluvaa kävi henkilökuntavaihdossa ulkomailla.

Lapin yliopistoon saapui ulkomailta yhteensä 21 kansainvälistä opettaja- tai tutkijavierailijaa. Eniten kansainvälisiä opettaja- ja tutkijavierailijoita kävi yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa. Vierailijoita oli mm. Venäjältä, Puolasta ja Iso-Britanniasta, kaksi kolmasosaa vierailijoista oli naisia, yksi kolmasosa miehiä. Vierailuista valtaosa tehtiin Erasmus- ja First Lapland -ohjelmien puitteissa.

Opetusministeriön KOTA -tietokantaan ilmoitetaan kansainvälisestä opettaja- ja tutkijavaihdosta vain vähintään kahden viikon pituiset vierailut, joten KOTA -tilastoinnin antama kuva yliopiston kansainvälisestä opetus- ja tutkimusyhteistyöstä jää jälleen melko vaatimattomaksi, sillä useimmat vierailut ovat kahta viikkoa lyhyempiä. Vuoden 2009 aikana Lapin yliopiston opetus- ja tutkimushenkilökuntaan kuuluvista 19 henkilöä teki vähintään

kahden viikon pituisen opetus- tai tutkimusvierailun ulkomaisiin yliopistoihin tai tutkimuslaitoksiin. Vastaavasti ulkomailta Lapin yliopistoon tehtiin 8 vähintään kahden viikon pituista opetus- tai tutkimusvierailua. Vuodesta 2010 lähtien KOTA –tilastoinnissa vierailujen minimaikaraja muuttuu yhdeksi viikoksi tarkoittaen normaalin työviikon pituutta.

Kuva 9. Opettaja- ja tutkijavierailut, lähteneet ja saapuneet 1998-2009

Tieteen tunnetuksi tekeminen

Lapin yliopiston kirjasto

Kirjastojen tehtävä on sivistyksen edistäminen, yliopistokirjastot osana yliopistomaailmaa edistävät tiedettä ja tekevät sitä tunnetuksi. Lapin yliopiston kirjaston kohdalla erityispiirteenä on luonnollisesti myös taide ja sen tunnetuksi tekeminen. Kirjaston perustan muodostavat yliopiston tarpeiden pohjalta vuosien varrella koottu kokoelma, sekä painettu että elektroninen, joka ei pysy staattisena, vaan elää muutoksessa yliopiston tieteen- ja taiteenalojen mukana.

Lapin yliopiston henkilökunnan tuottamat tieteelliset julkaisut on luetteloitu vuodesta 2006 alkaen Hilla-tietokantaan, josta voidaan tuottaa tilastot Kota-tietokantaan. Artikkeliaineisto voidaan siirtää haettavaksi myös kansalliseen Arto-tietokantaan. Kirjaston kokoelmissa olevat kirjat tulevat näkyviin myös yliopistokirjastojen yhteiseen Linda-tietokantaan. Kaikista Lapin yliopistossa tuotetuista tieteellisistä ja taiteellisista teoksista lähetetään kappaleet kahden merkittävän kirjaston kokoelmiin: British Libraryyn ja Yhdysvaltojen Kongressin kirjastoon. Sen jälkeen ne ovat kenen tahansa löydettävissä kahdessa maailman suurimpiin kuuluvassa kirjastotietokannassa. Lisäksi Acta-sarjasta lähetetään vaihtokappaleet kahteenkymmeneen kotimaiseen vaihtokirjastoon.

Lapin yliopistokustannus-Lapland University Press, LUP, julkaisee etenkin yliopiston omaa tuotantoa, mutta myös muuta mielenkiintoista tiedekustantajan profiiliin sopivaa. Näitä teoksia voi tilata suoraan netistä tai verkkokirjakauppa Granumin kautta sekä ostaa tiede- ja taidekirjakauppa Tilasta sekä hyvin varustetuista kirjakaupoista. LUPin kustantamia julkaisuja esitellään myös kirjamesseilla. Vuonna 2009 LUP kustansi 30 kirjaa ja verkkojulkaisujen määrä oli kahdeksan.

Yliopistokirjasto edistää yhtäläillä muualla tuotetun tieteen välittämistä Lapin yliopistolaisille kuin tekee tunnetuksi oman yliopiston piirissä tuotettua tiedettä maailmalle. Yksi tehokas

keino on informaatiolukutaidon opetus, jota kirjasto kohdistaa järjestelmällisesti eri asiakasryhmiin uusista opiskelijoista alkaen tutkijoihin asti sekä lähi- että verkko-opetuksena. Lisäksi tarjolla olevien e-aineistojen koekäytöistä sekä uusista e-aineistoista tiedotetaan erikseen.

Kongressitoiminta

Konferenssit ovat kiinteä osa yliopiston tieteenalojen perustoimintaa. Yliopiston henkilökunnan, tutkijoiden ja opettajien rooli konferensseissa vaihtelee oman suullisen tai posteriesityksen pitämisestä, session puheenjohtajuudesta tai tieteellisen arvioijan roolista aina koko tapahtuman järjestämisvastuun kantamiseen. Kotimaisiin ja kansainvälisiin konferensseihin osallistuminen on osa tieteellistä traditiota. Se on tehokas keino pysyä ajan tasalla oman alan viimeisimmistä tutkimustuloksista, saada omia tutkimustuloksia julkaisuksi ja alan tietoisuuteen ja verkostoitua maailmanlaajuisesti oman alan tutkijoiden kanssa. Nykyään puhtaasti tieteellisen tekstin ja ajatusten siirto paikasta toiseen on tehty niin helpoksi, että sen takia kokoontuminen ei ole tarpeen - konferensseissa korostuvatkin henkilökohtaiset kontaktit.

Konferenssin koko järjestämisvastuun ottaminen tuo mukaan paljon työtä, mutta se on myös monin tavoin palkitsevaa kaikille järjestelyissä mukana oleville. Se tarjoaa erinomaisen ja tehokkaan keinon tehdä tunnetuksi omaa yliopistoamme ja järjestävää laitosta. Onnistunut konferenssi muistetaan ja sitä muistellaan vielä vuosia tapahtuman jälkeen. Konferenssit ovat sekä kansallista että kansainvälistä profiilinnostoa. Konferenssin saaminen omaan yliopistoon riippuu tutkijoiden aktiivisuudesta, kiinnostuneisuudesta ja henkilökohtaisista suhteista. Monet konferenssit ovat kotimaisten ja kansainvälisten tieteellisten järjestöjen järjestämiä, joten aktiivisuudella oman alan järjestöissä on merkittävä rooli.

Lapin yliopistossa järjestetään vuosittain lukuisia sekä kotimaisia että kansainvälisiä seminaareja ja konferensseja. Tapahtumista ei ole keskitettyä tilastointia, mutta sellainen on suunnitteilla v. 2010. Osallistujamäärältään pienempiä tapahtumia laitokset järjestävät omin voimin. Suurempien tapahtumien osalta järjestelyt hoidetaan yhdessä yliopiston kongressipalvelun kanssa. Kongressipalvelu hoitaa yleensä silloin kaikki tapahtuman käytännön järjestelyt ja järjestäjä voi keskittyä erityisesti tieteellisen sisällön työstämiseen.

Vuoden 2009 aikana yliopistolla järjestettiin kaksi isompaa kansainvälistä konferenssia:

- ISATT 2009 Conference, Navigating in Educational Contexts: Identities and Cultures in Dialogue, 1.-4.7.2009 (210 osallistujaa 34 maasta), järjestäjä kasvatustieteiden tiedekunta
- Boreas Final Conferences, 26.-31.10.2009 (117 osallistujaa 27 maasta), järjestäjä Arktinen keskus

Avoim yliopisto-opetus

Avoimen yliopisto-opetuksen väylän kautta tutkinto-opiskeluun siirtyvien tavoite on vuosittain 50 opiskelijaa.

Avoimen yliopisto-opetuksen tavoite on vuosittain 1000 laskennallista kokovuotista opiskelijapaikkaa.

Avoim yliopisto on vuonna 2009 järjestänyt erityisesti Lapin seutukuntien osaamistavoitteita seuraavia ja tukevia opintoja: aluekehityksen opintokokonaisuuden, arvioinnin opintojaksoja, animaatio- ja pelituotannon opintokokonaisuuden sekä matkailualan liiketoimintapainotteisen alueelliset kandidaatti- ja maisteritutkintokoulutukset. Avoimen yliopiston koulutus- tarjonta on ollut myös alueellisesti kattavaa, sillä seutukunnissa järjestettävää opetusta on voitu toteuttaa alueellisten aikuiskoulutusorganisaatioiden kanssa yhteistyössä.

Lapin yliopiston avoimen yliopiston alueellinen yhteistyö on tapahtunut Lapin maakunta- korkeakoulutoiminnan yhteistyöverkoston kautta. Tärkeimpänä yhteistyömuotona ovat olleet seutukunnalliset yhteistyöelimet. Maakuntakorkeakoulun yhteistyöelimissä kartoitetaan kunkin seutukunnan koulutus, kehittämis- ja innovaatiotarpeita ja avoim yliopisto on toteuttanut tarvelähtöisiä koulutuspalveluita järjestämällä avoimia yliopisto-opintoja seutukuntien aikuiskoulutusorganisaatioiden kautta. Opintoja avoim yliopisto tarjoaa yhdessä yliopiston tiedekuntien ja opetusta antavien yksiköiden kanssa.

Opetuksen saatavuutta on voitu lisätä kattavan yhteistyöverkoston avulla kuten myös laajalla verkko-opetuksen tarjonnalla. Vuoden 2009 aikana verkko-opintoina on järjestetty erityispedagogiikan, kasvatustieteiden, kuntoutustieteen, laskentatoimen, markkinoinnin ja yrittäjyyden perus- ja aineopintoja. Verkko-opetuksessa on hyödynnetty Lapin etäopetuksen tukipalvelut –hanketta ja LearnLinc etäopetusjärjestelmää.

Lapin ja Oulun yliopiston avoimet yliopistot ovat yhteistyössä kartoittaen avoimien yliopisto-opintojen järjestämistarpeita koko Pohjois-Suomen alueella. Lapin yliopiston avoim yliopisto on myös toiminut Avoimien yliopistojen valtakunnallisessa yhteistyöverkostossa, jossa on tarkasteltu valtakunnallisia aikuiskoulutuspoliittisia kehittämiskohteita.

Koko Pohjois-Suomen alueella avoim yliopisto on vastannut yhteistyöoppilaitosten kanssa hallintotieteen ja sosiaalityön avoimien yliopisto-opintojen järjestämisestä. Vuonna 2009 Avoim yliopisto pystyi tarjoamaan myös Lapin yliopiston tutkinto-opiskelijoille sivuaineopintoina Oulun yliopiston maantieteen ja historian perusopintoja.

Avoimen yliopiston tarjontaan on vuoden 2009 aikana otettu Finnish For Foreigners – opintopaketti, koska on haluttu laajentaa avoimiin yliopisto-opintoihin osallistumismahdollisuutta myös maahanmuuttajille.

Vuonna 2009 avoimen väylän kautta tutkinto-opiskelijaksi siirtyi 28 opiskelijaa, joten tavoitteesta (50) jäätin kuten aikaisempinakin vuosina. Parhaiten avoimen yliopiston väylä toteutui vuoden 2009 aikana kasvatustieteiden tiedekunnassa, jossa 16 opiskelijaa siirtyi tätä kautta tutkinto-opiskelijaksi. Vähäistä väylähakijamäärää selittää ainakin osittain se, että avoimia yliopisto-opintoja suorittaneiden opiskelijoiden valintakriteerit laaditaan tiedekunnissa ja joissakin pääaineissa on asetettu kiintiöt, jotka rajaavat sisäänottojen määrää. Avoimen yliopiston opiskelijoista on myös vähemmän suorittanut aineopintotasoisia opintoja, joten hakeutuminen väylän kautta ei ole ollut mahdollista. Osaltaan taas avoimen väylän

län kautta tulevia opiskelijoita on ohjautunut suoraan alueellisiin kandidaatti- ja maisteritutkintokoulutuksiin, mikä on vähentänyt avoimen väylän kautta tutkinto-opiskelijoiksi siirtymistä.

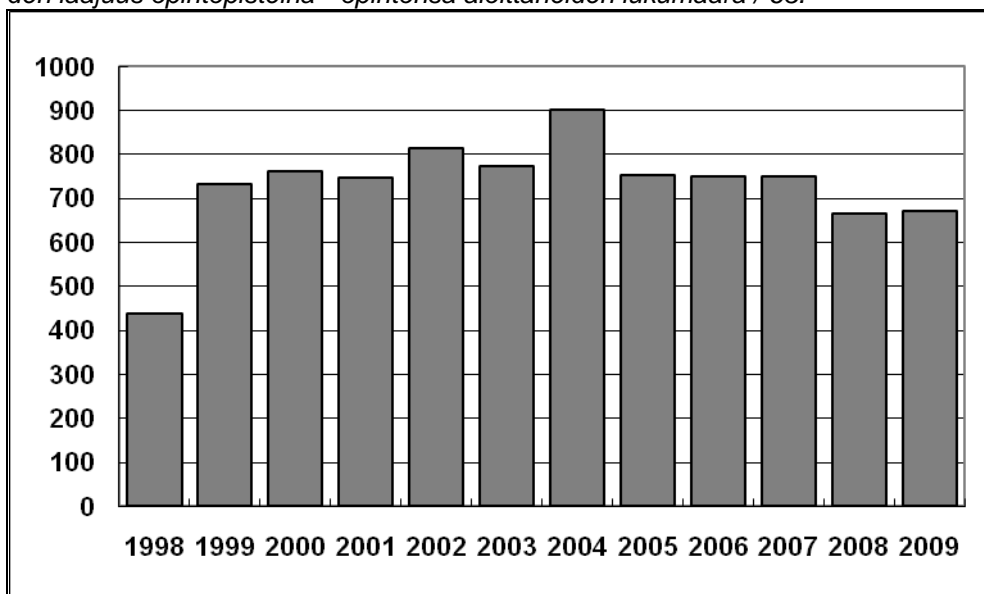
Taulukko 47. Avoimen yliopiston kautta tutkinto-opiskelijoiksi siirtyneet 2004–2009

Tiedekunta	2009	2008	2007	2006	2005	2004
Kasvatustieteet	16	10	14	11	22	25
Yhteiskuntatieteet	11	13	6	19	13	16
Matkailu ja liiketoiminta	-	-	4	4	2	4
Taiteet	1	-	2	1	-	1
Yhteensä	28	23	26	35	37	46

Vuoden 2009 osalta avoimen yliopisto-opetuksen opiskelijamäärä ja laskennalliset kokovuotiset opiskelijapaikat vastaavat edellisen vuoden tasoa. Laskennallisten kokovuotisten opiskelijapaikkojen määrä oli 672 (tavoite 1000), kun se edellisenä vuonna oli 666, eli vielä on matkaa tavoitteeseen. Avoimien yliopisto-opintoihin osallistuneiden opiskelijoiden määrä on valtakunnallisesti ollut laskeva 2000-luvun puolivälistä lähtien. Lapin yliopiston osalta opiskelijamäärä on vähentynyt myös siitä syystä, että yhteistyöoppilaitosten, erityisesti kansalaisopistojen, määrä ja heidän tarjoama avoin yliopisto-opetus on vähentynyt.

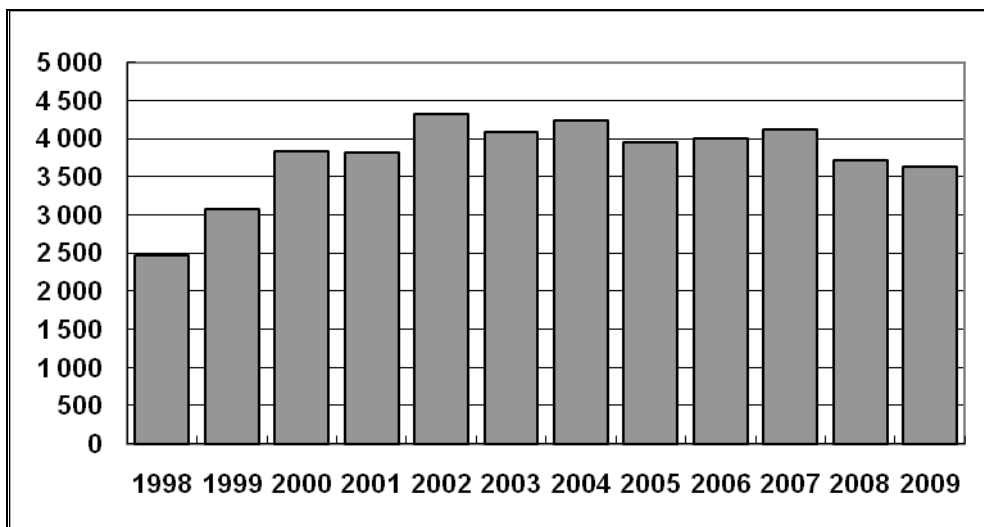
Kuva 10. Avoimen yliopiston laskennalliset kokopäiväiset *opiskelijapaikat 1998–2009

*) Laskennallisten kokovuotisten opiskelijapaikkojen laskukaava 2005-: $\text{opintojakson tai opintokokonaisuuden laajuus opintopisteinä} \times \text{opintonsa aloittaneiden lukumäärä} / 63$.

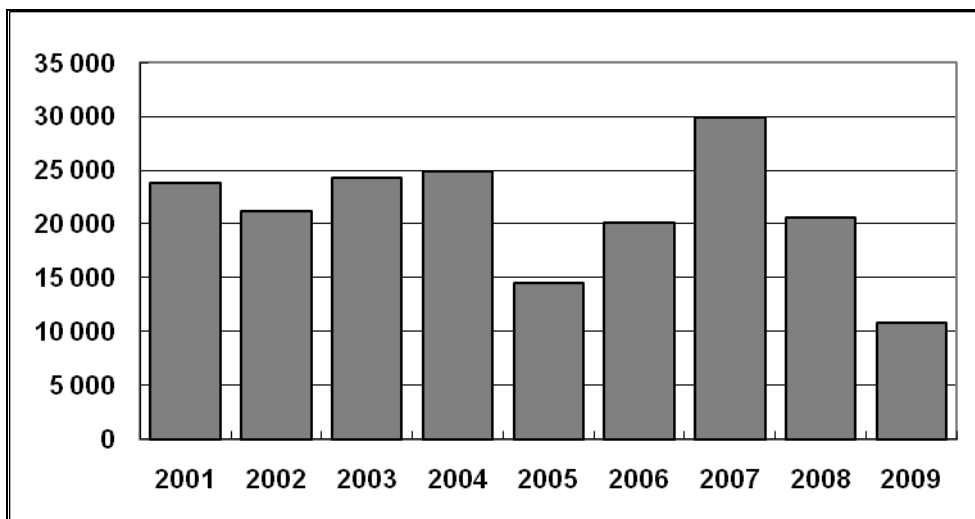
Kuva 11. Avoimeen yliopisto-opetukseen *osallistuneet 1998-2009

**) Avoimeen yliopisto-opetukseen osallistuneiden henkilöiden nettolukumäärä kalenterivuoden aikana. Nettoluku tarkoittaa, että opiskelija voi esiintyä luvussa vain yhden kerran.*

Vuoden 2009 opintopistemäärän kirjaaminen on muuttunut siten, että opintopistemääräksi voidaan kirjata vain avoimen yliopiston opiskelijoiden suorittamat opintopisteet, kokonaispistemäärään ei siis lasketa oman yliopiston tutkinto-opiskelijoiden Avoimessa yliopistossa suorittamia opintopisteitä. Tästä syystä Avoimessa yliopistossa suoritettujen opintopisteiden määrä laski vuonna 2009 edellisestä vuodesta. Avoimen yliopiston opintosuorituksia kertyi vuoden 2009 aikana yhteensä 10 801 opintopistettä, mikä on 9 739 opintopistettä (47,4 %) vähemmän kuin edellisenä vuonna. Opintopistesuoritusten tuntuva lasku johtuu pääosin edellä mainitusta Opetusministeriön määrittelemästä tarkennuksesta avoimen yliopisto-opetuksen opintopistesuoritusten keruussa.

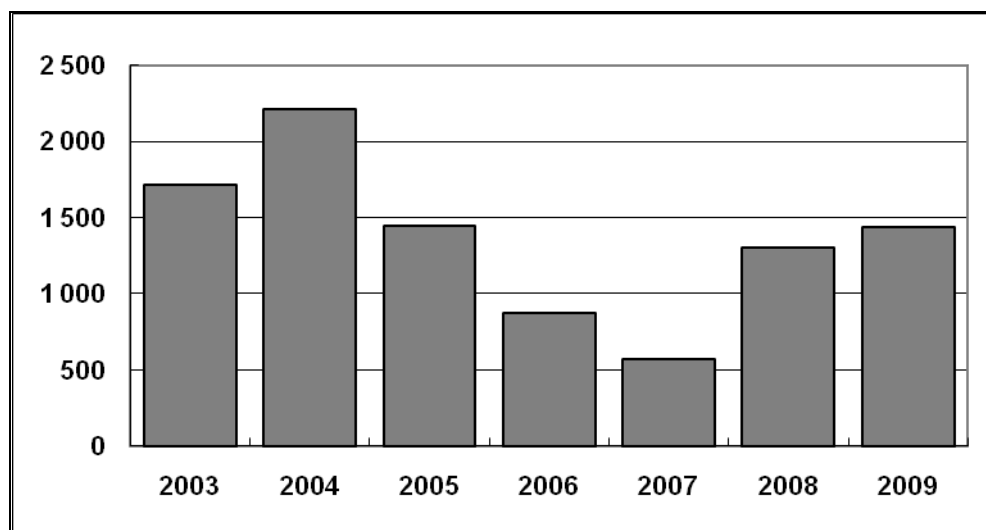
Kuva 12. Avoimessa yliopistossa suoritettut opintopisteet 2001-2009

Suurten ikäluokkien eläkkeelle siirtyminen näkyi Lapin yliopiston ikääntyvien yliopiston opiskelijamäärässä. Ikääntyvien yliopiston opiskelijamäärä kasvoi edelliseen vuoteen nähden 135 henkilöllä (n. 10 %), yhteensä 1 437 ikäihmistä opiskeli vuoden 2009 aikana, heistä reilut 76 % oli naisia.

Lapin yliopiston ikääntyvien yliopistotoiminta vietti 20-vuotisjuhliansa kuluneen vuoden aikana. Ikääntyvien yliopistotoiminta sisältää luentosarjoja ja opintopiirejä. Toiminnalla pyritään tukemaan ikääntyvän väestön mahdollisuuksia osallistua tieteellisen tiedon hankkimiseen ja ajankohtaisia tutkimusaiheita käsitteleviin luentoihin.

Kuva 13. Ikäihmisten yliopistoon osallistuneet 2003-2009

Täydennyskoulutus

Täydennyskoulutusta järjestetään Lapin yliopistolla koulutus- ja kehittämisspalvelut – yksikön lisäksi myös tiedekuntien toimesta. Erityisesti kasvatustieteiden tiedekunnan opetus- ja kasvatustieteiden täydennyskoulutusyksikkö järjestää runsaasti täydennyskoulutusta, mutta tilastoituja täydennyskoulutustilaisuuksia oli myös oikeustieteiden tiedekunnassa vuonna 2009.

Lapin yliopiston *koulutus- ja kehittämisspalvelut –yksikön* järjestämä täydennyskoulutus painottui vuoden 2009 aikana sosiaali- ja terveysalalle, yritys- ja matkailualalle ja opetus- ja kasvatustieteiden sekä julkishallintoon. Sosiaali- ja terveysalalla täydennyskoulutuksen painopiste on ollut johtamis- ja terapiakoulutuksissa. Yritys- ja matkailualalla painopistealueina ovat olleet laadunhallinta-, turvallisuus- ja johtamiskoulutukset. Opetus- ja kasvatustieteiden koulutuksissa on ollut vahvasti mukana mm. monikulttuurisuuteen liittyvät teemat. Julkishallinnon alueelle sijoittuvassa koulutuksessa ovat painopistealueina olleet johtaminen ja toiminnan arviointi.

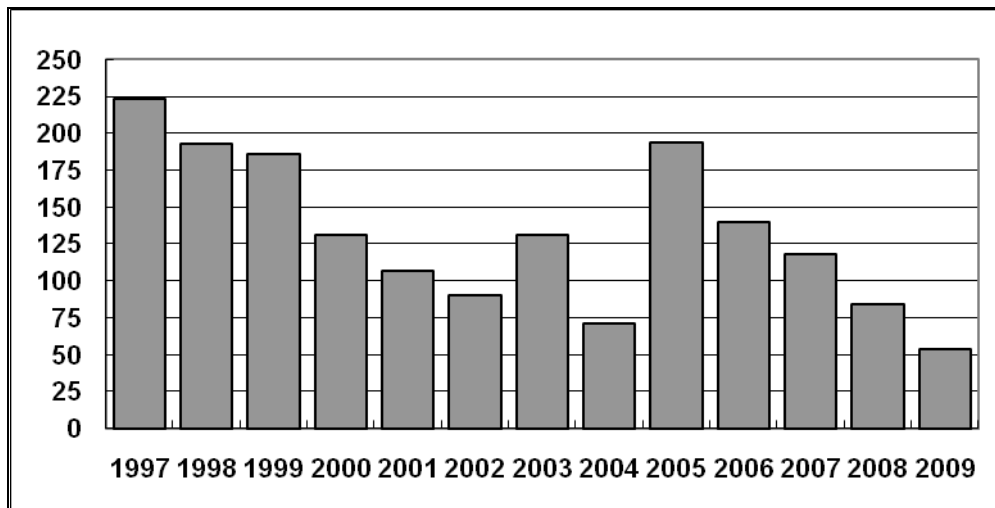
Oheinen täydennyskoulutuksen tilastointi sisältää sekä tiedekuntien että koulutus- ja kehittämisspalvelut -yksikön yhteenlasketun, vuoden 2009 aikana järjestetyn täydennyskoulutuksen (KOTA –tilastointi).

Lapin yliopiston järjestämään täydennyskoulutukseen osallistui toimintakertomusvuonna yhteensä 1 888 opiskelijaa, mikä on reilut 13 % enemmän kuin edellisellä vuonna, jolloin opiskelijoita oli yhteensä 1 667. Valtaosa, eli lähes 80 %, täydennyskoulutukseen osallistuneista oli naisia. Vaikka täydennyskoulutukseen osallistuneiden määrä kasvoi edellisvuoteen verrattuna, niin järjestettyjen koulutustilaisuuksien määrä kuitenkin väheni vuoteen 2008 verrattuna. Koulutustilaisuuksia järjestettiin yhteensä 54, eli 36 % vähemmän kuin aikaisemmin, edellisvuonna koulutustilaisuuksia oli 84. Yhtä täydennyskoulutustilaisuutta

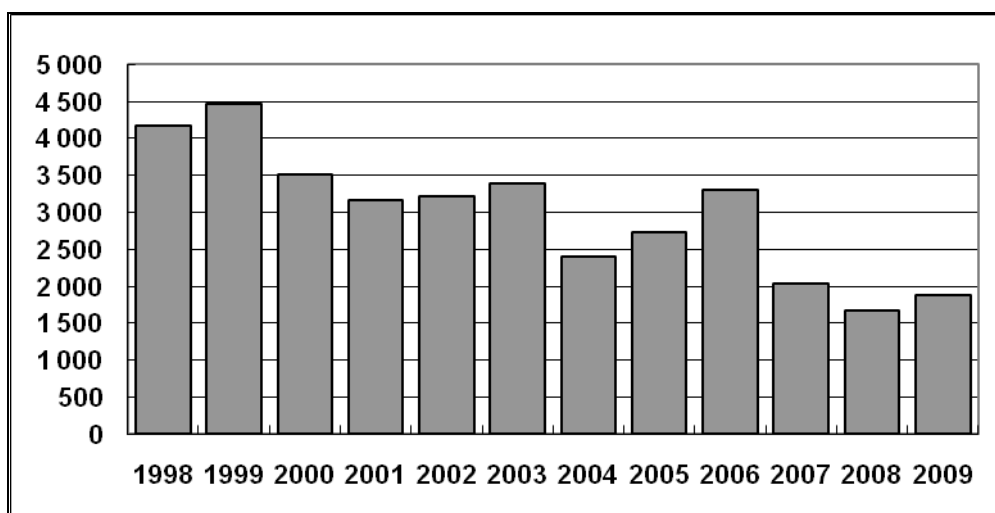
kohden opiskelijoita oli vuonna 2009 keskimäärin 35 opiskelijaa, kun edellisenä vuonna opiskelijoita koulutustilaisuutta kohden oli keskimäärin 20, joten tilastojen mukaan täydenniskoulutuksen tarjonnan osuvuus toimintakertomusvuonna oli onnistuneempaa kuin edellisinä vuosina ja tieto koulutustarjonnasta saavutti edellisvuosia tehokkaammin potentiaaliset opiskelijat.

Täydenniskoulutuksena annetuista opetustunneista 53 % oli erikoistumisohjelmia, eli vähintään 30 opintopisteen laajuisia täydenniskoulutusohjelmia, asiantuntija-ohjelmia eli alle 30 opintopisteen laajuisia täydenniskoulutuskursseja tai – ohjelmia oli 40 % ja loput 7 % oli seminaareja ja ajankohtaiskursseja eli korkeintaan viisi päivää kestäneitä koulutuksia.

Kuva 14. Täydenniskoulutusten määrät 1997-2009

Kuva 15. Täydenniskoulutukseen osallistuneet 1998-2009

Alla olevasta taulukosta ilmenee, että täydenniskoulutuksen opetustuntien määrä on laskenut viimeisen viiden vuoden ajan. Yhtenä selittävästä tekijänä on se, että koulutus- ja kehittämisspalvelu –yksikön järjestämän täydenniskoulutuksen toiminnan painopiste on siirtynyt jossakin määrin enemmän EU- hankepuolelle, jossa tilastoitavan täydenniskoulu-

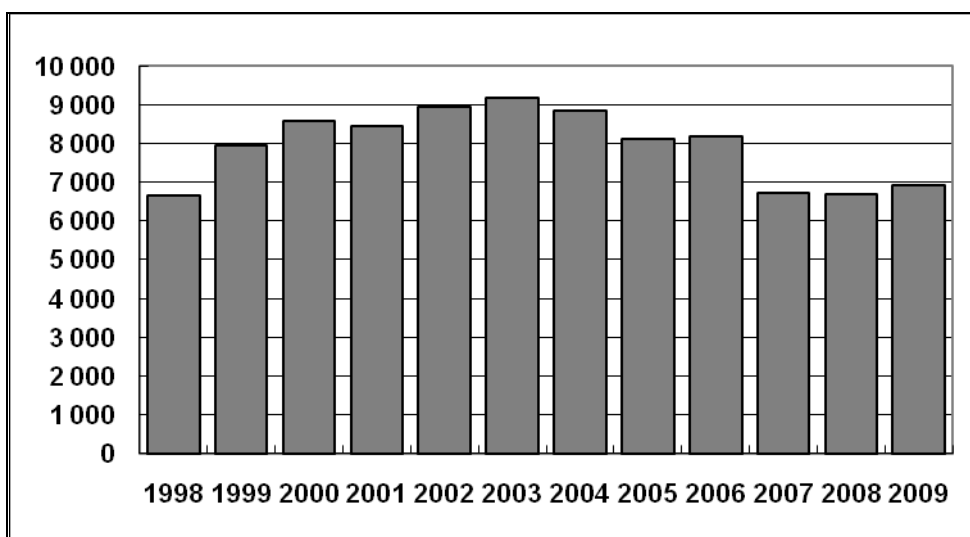
tuksen määrä on usein suhteessa pienempi kuin muun, tilastoinnin ulkopuolelle jäävän, kehittämistoiminnan.

Taulukko 48. Täydennyskoulutuksen opetustunnit 2004-2009

Vuosi	Seminaarit	Asiantuntijaohj.	Erik.opinnot	Yht.
2004	207 (2%)	6 903 (65%)	3 453 (33%)	10 563
2005	379 (2%)	14 245 (86%)	1 882 (11%)	16 506
2006	321 (4%)	7 402 (84%)	1 060 (12%)	8 783
2007	1064 (11%)	7686 (78%)	1048 (11%)	9798
2008	318 (6%)	3841 (68%)	1465 (26%)	5624
2009	284 (7%)	1644 (40%)	2165 (53%)	4093

Yliopiston järjestämään **aikuiskoulutukseen** osallistui kaikkiaan 6 961 opiskelijaa vuonna 2009, eli 280 opiskelijaa (n. 4,2 %) edellisvuotta enemmän. Avoimeen yliopisto-opetukseen heistä osallistui 3 636, täydennyskoulutukseen 1 888 ja ikäihmisten yliopisto-opetukseen 1 437 opiskelijaa. Avoimen yliopisto-opetuksen osallistujamäärä laski edellisvuodesta hieman, eli n. 2 %, täydennyskoulutuksen osallistujamäärä sitä vastoin nousi 221 opiskelijalla, eli noin 13 %. Lisäksi ikäihmiset osallistuivat aikuiskoulutukseen edellisvuotta, noin 10 %, runsaammin.

Kuva 16. Aikuiskoulutukseen osallistuneet opiskelijat 1998-2009

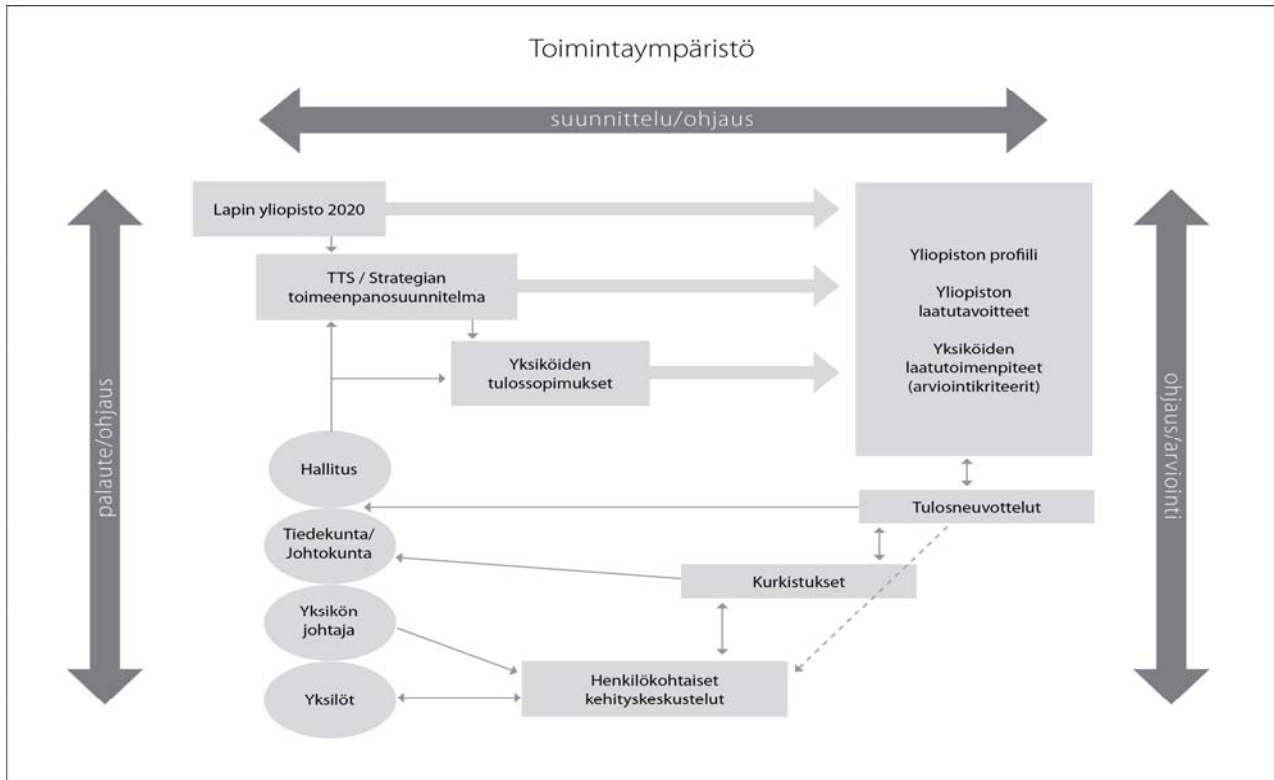

Lapin yliopiston laadunvarmistusjärjestelmän kuvaus

Lapin yliopiston laadunvarmistusjärjestelmä (laadunhallinta ja laadun kehittäminen) on kaikilla yliopiston toiminnan tasoilla (suunnittelu, toiminta, seuranta, arviointi ja kehittäminen) yliopiston strategisen johtamisen ja toiminnanohjauksen väline. Laadun varmistaminen tarkoittaa yliopistotasosten strategioiden ja laatutavoitteiden konkretisoitumista laatua varmistaviksi toimenpiteiksi tiedekuntien ja yksiköiden toiminta- ja taloussuunnitelmissa ja tulossopimuksissa (kuva 17).

Laadunvarmistaminen on jokaisen yliopistoyhteisöön kuuluvan jäsenen määrätietoista työskentelyä tavoitteiden saavuttamiseksi luotettavasti ja korkealaatuisesti. Laatu syntyy yliopistoyhteisön jäsenten asiantuntevasta, vastuullisesta ja eettisestä jokapäiväisestä työstä kaikissa yliopiston tehtävissä.

Kuva 17. Lapin yliopiston toiminnanohjaus- ja laadunvarmistusjärjestelmä

Laadunvarmistusjärjestelmän perusta on yliopiston kokonaisstrategia Lapin yliopisto 2020 ja siihen liittyvä strategian toimeenpanosuunnitelma. Laatujärjestelmä tukee yliopiston ydintoimintoja opetusta, tutkimusta, taiteellista toimintaa sekä yhteiskunnallista palvelutoimintaa. Laadunhallinta ja kehittäminen tukevat sekä varmistavat yliopiston vision ja strategisten tavoitteiden toteutumista. Laatujärjestelmä tekee toiminnan keskeiset periaatteet ja korkeatasoisen laadun näkyväksi. Laadunhallinta kytkeytyy tiiviisti johtamiseen, suunnitteluun ja seurantaan. Järjestelmä tuottaa toimintaa kehittävää seuranta- ja arviointitietoa. Itsearviointien ohella yliopisto osallistuu aktiivisesti myös ulkoisiin arviointeihin.

Laadunvarmistuksen kokonaisuus kattaa tutkimuksen ja taiteellisen toiminnan, opetuksen, yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen, johtamisen sekä hallinto- ja tukipalvelut. Jokaiselle osa-alueelle yliopiston strategia määrittelee tavoitteet, joiden pohjalta hyväksytään yhteinen strategian toimeenpanosuunnitelma, joka konkretisoi yliopiston ja kunkin osa-alueen laatua varmistavat toimenpiteet kolmevuotiselle tulossopimuskaudelle. OPM:n kanssa käytäviin tulosneuvotteluihin valmistellaan esitykset yliopiston määrällisistä ja tunnuslukutavoitteista. Toiminnan tulosindikaattoreina on OPM:n mittareiden ohella yliopiston sisäisiä laadullisia ja määrällisiä arviointi-indikaattoreita. Prosessikuvausten avulla tehdään näkyväksi toimintojen menettelytavat.

Keskeisiä toiminnanohjauksen seuranta- ja palautemekanismeja ovat vakiintuneet yliopistotasoiset menettelytavat: rehtorin kurkistukset tiedekunnissa ja yksiköissä sekä yliopiston toimintakertomuskäsittely johdon katsauksineen hallituksessa ja hallituksen iltakoulussa. Toimintakertomus muodostuu tärkeimmistä yliopiston vaikuttavuuden, tehokkuuden, tuotosten ja laadunhallinnan sekä henkisten voimavarojen hallinnan ja kehittämisen analyysistä. Dekaanit käsittelevät toimintakertomusaineiston tiedekunnissaan. Tiedekunta- ja yksikötason johto vie laatujärjestelmään liittyvät kysymykset työntekijätasolle kehityskeskusteluissa ja kokonaistyöaikasuunnitelmissa.

Harjoittelukoulut

Harjoittelukoulun tavoitteena on opettajakoulutusta palvelevan toiminnan korkea taso ja läheinen vuorovaikutus yliopiston kanssa. Harjoittelukoulu kehittää monipuolista ohjattua harjoittelua yhteistyössä sijaintikunnan koulutoimen ja muiden alan toimijoiden kanssa.

Toimenpiteet opetuksen ja ohjauksen kehittämisessä

Opetusharjoittelun kehittäminen ja monipuolistaminen sekä tiedekuntien kanssa tehtävä yhteistyö ovat Lapin yliopiston harjoittelukoulun keskeisiä toiminta-alueita. Opetusharjoittelujen kehittäminen profiloinnin ja jatkuvuuden suhteen etenee sekä koulun sisäisenä kehittämistyönä että kasvatustieteiden tiedekunnan didaktikkojen kanssa tehtävänä yhteistyönä. Vuoden 2009 erityisenä haasteena on ollut uuden opetussuunnitelman mukainen orientoiva harjoittelu ja samanaikaisesti vanhamuotoisen ainedidaktisen 2 harjoittelun toteutus viimeisen kerran, mikä aiheutti opintopisteiden osalta vajausta. Jokaisesta opetusharjoittelusta on kerätty palaute yhteistyössä didaktikkojen ja harjoittelukoulun lehtoreiden kanssa. Syventävistä harjoittelusta on kerätty myös valtakunnallinen sähköinen palaute, joka on myös käsitelty lehtoreiden ja opiskelijoiden paneelikeskustelussa syventävien harjoittelujen päätösvaiheessa.

Luokanopettajaopiskelijoiden lisäksi koululla suoritti opetusharjoittelujaan vuoden 2009 aikana 7 kansainvälistä opiskelijaa. Opiskelijoiden opinnot koostuivat oppituntien seurannasta (minimi 20 oppituntia), opetusharjoittelusta (4, 8 tai 12 oppitunnin kokonaisuus) ja reflektiivisestä loppuraportista.

Yhteistoiminta muiden alan toimijoiden kanssa

Harjoittelukoulu on vuoden 2009 aikana toiminut yhteistyössä Rovaniemen kaupungin kanssa mm seuraavasti:

- Rovaniemen kaupunki vastaa harjoittelukoulun liikuntavammaisten oppilaidenhenkilökohtaisten koulunkäyntiavustajien kokonaispalkkauskustannuksista
- Kaupungin peruskoulun erityisopetuksen pienryhmä, jossa 10 oppilasta, on sijoitettu harjoittelukoululle lukuvuosisiksi 2008 -2010, kaupunki vastaa kustannuksista
- Harjoittelukoulu järjestää yhteistyössä Rovaniemen kaupungin koulutoimen kanssa A2-kielen opetusta

Taulukko 49. Harjoittelukoulun oppilasmäärä, htv:t ja opetusharjoittelun vuosiviikkotunnit 2001-2009

	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002
<i>Oppilaat</i>	351	355	363	370	366	358	322	360
<i>Henkilötyövuodet</i>	33	33	33	33	33	33	34	36
<i>Opetusharjoittelu (h)</i>	68	90	99	103	105	101	99	87

Yliopiston tilat

Lapin yliopiston strategian mukaan yliopiston toimitilojen ja niiden hallinnan tulee tukea laadultaan, määrältään ja viihtyisyydeltään kustannustehokkaalla tavalla yliopiston strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista. Henkilökunnan ja opiskelijoiden toiminta tulee olla turvallista ja häiriötöntä. Toimitiloihin liittyvät tilapalvelut tuotetaan mahdollisimman edullisesti, laadukkaasti ja pitkäjänteisesti. Yliopiston toimitilat palvelevat kaikkien ydintoimintojen toteuttamista ja ovat opetustilojen osalta yhteiskäyttöisiä eri toimintayksiköiden kanssa. Tavoitteena ovat toiminnan edellyttämät viihtyisät, esteettömät, terveelliset ja kestäväen kehityksen mukaiset tilat. Tilat jaetaan tasapuolisesti eri yksiköiden tarpeiden mukaan.

Vuonna 2009 Lapin yliopistolla on tiloja Rovaniemen alueella kuudessa kohteessa, Kemissä yhdessä kohteessa ja Pyhätunturilla. Vuokranantajia ovat Senaattikiinteistöt 92,4 % vuokratilojen neliömäärästä. Muita vuokranantajia ovat Rovaniemen Koulutuskuntayhtymä (2,5 %), Rovaniemen markkinakiinteistöt Oy / KOy Arktinen instituutti Oy (5,2 %), Kemin kaupunki (0,3 %) sekä Metsähallitus (0,6 %). Yliopisto luopui kuluneen vuoden aikana Lapin yliopistosäätiön tiloista ns. Vilhontalossa sekä PSOAS tiloista Kemissä.

Tilojen peruskorjauksia tehtiin, samoin tarvittavia kaluste uudistuksia toteutettiin. Rovaniemen koulutuskuntayhtymältä vuokrattiin ns. Viirinkankaan kampuksen tilat, jotka remontoitiin ja sisustettiin Lapin korkeakoulukonsernin kärkihankkeen, Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutin tarpeisiin sopiviksi. Lapin yliopiston matkailututkimuksen henkilöstö siirtyi Viirinkankaan kampukselle 1.10.2009. Viirinkankaan kampuksella on toimisto- ja koulutustiloja sekä mm. korkeakoulukonsernin yhteinen MTI-kirjasto. Matkailututkimuksen henkilöstöltä vapautuneisiin tiloihin yhteiskuntatieteiden tiedekuntaan siirtyi tiedekuntaan jo aiemmin liitetyn Menetelmätieteiden laitoksen henkilökunta. Myös muita tehtäväkokonaisuuksien toiminnallisuuden kannalta tarpeellisia muutoksia toteutettiin vuoden aikana.

Lapin yliopiston siirtyi puhelinliikenteessä lankapuhelinverkosta mobiiliverkkoon vaiheittain vuoden 2009 aikana. Tekniikan uusiminen oli tarpeellinen mm. Lapin korkeakoulukonsernia ajatellen, toisaalta valtion virastoja on neuvottu suuntaamaan puhelinliikenne ratkaisujen tekniikkaa mobiiliverkkoihin ja niiden palveluihin. Puhelinuudistus aloitettiin oikeustieteiden tiedekunnasta, jonka jälkeen lankapuhelimet poistuivat yhteiskuntatieteiden tiedekunnasta ja Arktisesta keskukselta. Kesän 2009 aikana puhelinliikenneuudistustyö jatkui ja loppuvuodesta tehtiin yliopiston vaihdeverkon päivitys täysin mobiiliin välitysympäristöön (Merex), joka otettiin tuotantokäyttöön vuoden vaihteessa. Langattoman verkon palveluita on koko ajan tarkoitus lisätä ja kehittää, mm. älypuhelimien etähallinta on jo mahdollista.

Luentosalien tekniikkaa ja varustelua uusittiin vuoden 2009 aikana, merkittävimpiä uudistuksia olivat Fellman-salin uusittu logiikkaohjausjärjestelmä ja videoprojektorit, myös useiden luentosalien opetusteknisiä laitteita uusittiin.

Hankinta- ja tilapalvelut toteutti vuosittaisen tyytyväisyyskyselyn henkilökunnalle siivous ja puhelinvaihteen palveluista, kiinteistöpalveluista sekä toimistotarvikkeiden hankinnasta. Yliopiston henkilökunnalta tullut palaute hankinta- ja tilapalveluiden toiminnasta on ollut positiivista.

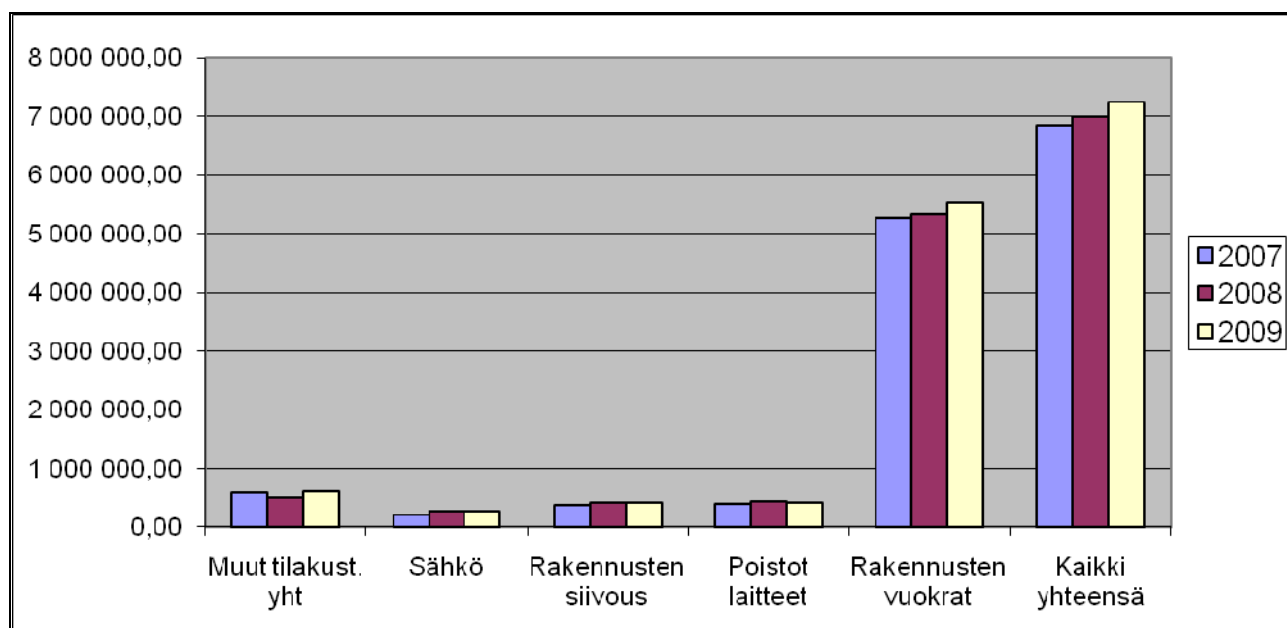
Vuoden 2010 alussa voimaan tullut yliopistouudistus merkitsi myös yliopistojen käytössä olevan kiinteistöomaisuuden yhtiöittämistä. Valtioneuvoston päätöksellä Senaattikiinteistöjen hallinnassa olevat yliopistokiinteistöt siirtyivät kolmelle Senaattikiinteistöjen perustamalle yliopistokiinteistöyhtiölle. Lapin yliopiston Senaattikiinteistöjen hallinnassa

olevat kiinteistöt siirtyivät Suomen Yliopistokiinteistöt Oy:lle, johon kuuluu kymmenen pääkaupunkiseudun ulkopuolella olevaa yliopistoa.

Taulukko 50. Lapin yliopiston toimitilat 2007-2009

Tieto	neliömetriä		
Käytössä olevat tilat (huoneistoneliömetriä)	2007	2008	2009
Kasvatustieteellinen ka.	4 548	4 531	4 484
Oikeustieteellinen ka.	2 577	2 537	2 536
Yhteiskuntatieteellinen ka.	3 683	3 298	4 225
Taideteollinen ka.	11 258	10 296	10 379
Erittelemätön ka., yhteiset ja jakamattomat tilat	23 379	24 156	23 966
Harjoittelukoulu	5 641	5 641	5 641
Yhteensä	51 086	50 459	51 231
Käytössä oleva nettokäyttöala	2007	2008	2009
Kasvatustieteellinen ka.	1 858	1 858	1 846
Oikeustieteellinen ka.	783	768	767
Yhteiskuntatieteellinen ka.	1 328	1 100	1 727
Taideteollinen ka.	2 498	2 325	2 350
Erittelemätön ka., yhteiset ja jakamattomat tilat	21 792	21 965	22 113
Harjoittelukoulu	2 599	2 599	2 599
Yhteensä	30 858	30 615	31 402
Senaattikiinteistöjen osuus tiloista	92%	92 %	92,4 %
Vuokrakustannukset/kokonaisrahoitus	12,8%	12,8 %	12,4 %
Tilakustannukset/kokonaisrahoitus	14,8%	16,8 %	16,2 %
Henkilötyövuodet/huoneistoala	0,01	0,01	0,01
Henkilötyövuodet/nettokäyttöala	0,02	0,02	0,02
Opiskelijat/opetustilojen nettokäyttöala	1,85	2,11	1,75

Kuva 18. Tilakustannukset € ja niiden jakautuminen, vuodet 2007 – 2009

Lapin yliopiston opiskelupalvelut

Opiskelupalveluiden toimivuus on tärkeää opiskelijoiden opintojen etenemisen kannalta. Lapin yliopiston opiskelupalveluiden tavoitteena on kehittää ja koordinoida yliopiston opiskelijoille suunnattuja monipuolisia ja asiakaslähtöisiä palveluita sekä ylläpitää yhteistyötä keskeisiin yhteistyökumppaneihin ja sidosryhmiin. Opiskelupalvelut -yksikkö tuottaa erilaisia tilastoja, selvityksiä ja raportteja hallinnon, tutkimuksen ja opetuksen kehittämisen tarpeisiin sekä tarjoaa neuvontaa, ohjausta ja koulutusta sekä opetuksen kehittämisen tukea.

Opetushallitus on Opetusministeriön toimeksiannosta kehittänyt sähköisen hakujärjestelmän (YSHJ), joka otettiin ensimmäisen kerran käyttöön kevään 2009 opiskelijahaussa. Valssi-opiskelijavalintajärjestelmä on myös otettu käyttöön Lapin yliopistossa. Opinto hallinnon tietojärjestelmä Oodissa toiminta valtakunnallisella tasolla painottui vuonna 2009 keskeisesti konsortiorakenteen uudistamiseen, palvelutoiminnan kehittämiseen sekä selviytyksiin Raketti-yhteistyöhön kytkeytymisestä. Järjestelmän kehittämisprojekteissa keskityttiin pääasiassa mm. OpeOodin käyttöliittymän uudistukseen sekä palauteoodin toiminnallisuuksien kehittämiseen.

Opiskelijoiden hyvinvointi

Lapin yliopistolla ja Rovaniemen ammattikorkeakoululla on yhteiset opintopsykologin palvelut. Opintopsykologin keskeisenä tehtävänä on opiskelijoiden hyvinvoinnin ja opintojen etenemisen tukeminen. Opintopsykologin työ on jakautunut opiskelijoiden kanssa tapahtuvaan yksilö- tai ryhmäohjaukseen sekä ennaltaehkäisevään työskentelyyn yhteistyössä opetushenkilöstön ja opiskelijahyvinvoinnin edistäjien kanssa.

Opintopsykologi on osallistunut Lapin yliopiston ja Rovaniemen ammattikorkeakoulun yhteisen Hyvinvointityöryhmän työskentelyyn. Työryhmä on tehnyt aloitteita ja esityksiä yliopiston johdolle opiskelijoiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Jäsenenä työryhmässä on molempien korkeakoulujen edustajia, YTHS:n henkilöstöä ja opiskelijoita, lisäksi Kemi-Tornio ammattikorkeakoulun edustus kutsutaan kerran lukukaudessa mukaan työskentelyyn. Hyvinvointityöryhmän lisäksi yliopistossa toimii Terveystyöryhmä, jonka tavoitteena on opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Ylioppilaskunta järjestää terveystyöryhmän ohjauksessa vuosittaisen opiskelijoiden hyvinvointiviikon, jonka teemana kuluneena vuonna oli Perhe ja parisuhde korkeakouluopiskelijoiden voimavarana. Opintopsykologi on myös toiminut Esteetön opiskelu –hanketyöryhmässä, jonka tavoitteena on ollut kaikkien opiskelijoiden hyvinvointi ja erilaisten oppijoiden tasavertainen kohtelu opiskeluympäristössä.

Vuoden 2009 alusta lukien Lapin yliopisto ja Rovaniemen ammattikorkeakoulu ovat järjestäneet yhteiset Rovaniemen korkeakoululiikuntapalvelut, joiden tavoitteena on tukea opiskelijoiden hyvinvointia, lisätä liikunta-aktiivisuutta ja ylläpitää sekä edistää menestymistä opinnoissa. Opiskelijoille järjestetty viikottainen liikuntatarjonta on ollut kattavaa ja liikuntavuorojen käyttöaste korkea, tarjolla on ollut säännöllisiä, ohjattuja vuoroja useissa lajeissa. Käyttöasteiltaan suosituimmat lajit ovat olleet sulkapallo, salibandy ja kuntosaliliikunta. Syksyllä 2009 myyntiin tullut maksullinen lisäpalvelu sporttipassi sai suuren suosion opiskelijoiden keskuudessa.

1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Lapin yliopisto 2020 –kokonaisstrategia määrittelee yliopiston henkilöstöstrategian päälinjaukset ja yliopistoyhteisön kehittämisen tavoitteet. Strategian 2020 toimeenpanosuunnitelma konkretisoi strategiset tavoitteet toiminnan tasolle.

Yliopisto on kilpailukykyinen työnantaja. Yliopistoyhteisö muodostuu lahjakkaista, luovista ja motivoituneista henkilöistä, joiden osaaminen ja mielenkiinto suuntautuvat yliopiston profiilialueille. Yliopisto toteuttaa yliopiston hallituksen hyväksymiä rekrytointipolitiikan periaatteita ja noudattaa seuraavia henkilöstöpoliittisia linjauksia:

- Yliopisto toteuttaa koko yliopiston kattavaa henkilöstösuunnitelmaa, joka sisältää yksiköiden suunnitelmat.
- Avoimena olevien tehtävien täytöstä ja osaamisrakenteen kehittämisestä sovitaan tulossopimus- ja kurkistusneuvotteluissa. Osaamisrakenteen kehittämisessä otetaan huomioon vakinaistamispolkujärjestelmä siinä määrin kuin se on tarkoituksenmukaista.
- Kelpoisuusvaatimuksissa ja täyttömenettelyssä noudatetaan hallintojohtosäännön linjauksia.
- Tukipalveluhenkilöstön osaamisen kehittämistä tuetaan ja mahdollistetaan siirtyminen toisiin tehtäviin.

Tutkimukseen ja ammattiin liittyviin eettisiin kysymyksiin kiinnitetään erityistä huomiota:

- Varmistetaan, että jokainen yliopiston opetus- ja tutkimushenkilökuntaan kuuluva tuntee tutkimustyön eettiset periaatteet. Tutkijakoulu tarjoaa tutkimusetiikan koulutusta. Mahdollisiin ongelmiin puututaan välittömästi ja rikkeet sanktioidaan.

Yhteisöllisyys ja yksilöllisyys, kriittisyys ja emansipatorisuus, luovuus ja vaikuttavuus toteutuvat yliopistoyhteisössä. Yliopistoyhteisön kehittämistä tuetaan seuraavin toimenpitein:

- Henkilöstöä kannustetaan laaja-alaiseen yhteistyöhön eri yksiköiden sisällä ja niiden välillä.
- Työyhteisön toimintaa kehitetään siten, että työyhteisön jäsenet tietävät oikeutensa, velvollisuutensa ja tehtävänsä.
- Asioiden valmistelusta ja päätöksenteosta tiedotetaan avoimesti. Yliopistossa ja yksiköissä järjestetään sekä virallisia että vapaamuotoisia tapaamisia säännöllisesti.
- Työryhmien kokoonpanoissa otetaan huomioon niiden riittävä kattavuus.
- Yliopiston laatujärjestelmän avulla tuetaan yliopiston yhteisten käytäntöjen rakentamista.

Yliopisto tarjoaa riittävät voimavarat henkilöstön tutkimusedellytyksiin, osaamisen kehittämiseen, työssä onnistumiseen ja uralla etenemiseen. Yliopiston henkilökunnan osaamista kehitetään seuraavin tavoin:

- Yliopisto rekrytoi profiilia ja painoaloja vahvistavaa henkilöstöä avoimella ja tehtävän luonne huomioon ottaen kansallisella tai kansainvälisellä haulla.
- Vapautuvia voimavaroja pyritään siirtämään opetus- ja tutkimusresursseihin.
- Muutostilanteessa turvataan henkilöstön riittävä koulutus uusiin tai muuttuviin tehtäviin.

- Kehityskeskusteluja suunnataan nykyistä enemmän henkilöstön osaamisen kartoittamiseen ja sen kehittämiseen.
- Opetuksen, tutkimuksen/taiteellisen toiminnan yhteys otetaan huomioon kokonaistyöaikasuunnitelmissa. Suunnitelmiin sisällytetään myös täydentävän rahoituksen toimintaa henkilökunnan osaamisen uudistumisen turvaamiseksi. Opettajille turvataan myös pedagogisten opintojen suorittaminen osana kokonaistyöaikaa.
- Yliopisto järjestää strategiseen johtamiseen, viestintään ja talouteen liittyvää koulutusta.
- Tavoitteiden toteutumista seurataan kehityskeskusteluissa, osaamisen kartoitusten yhteydessä, yliopiston ja yksiköiden suunnitelmissa, henkilöstötilinpäätöksissä ja yksiköiden tulossopimus- ja kurkistusneuvotteluissa.
- Lisäksi toimenpiteiden vaikuttavuutta arvioidaan systemaattisesti osana työtyytyväisyyskyselyä.
- Kyselyn tulokset julkaistaan yleisellä tasolla ja yksikkökohtaiset tulokset käsitellään yksiköiden kehittämispäivillä.

Vuodenvaihte 2009 – 2010 oli merkittävä taitekohta yliopistomaailmassa. Uuteen yliopistoon valmistautuminen oli monella tavoin työlästä ja vaativaa. Henkilöstöhallinnon näkökulmasta katsottuna uuteen yliopistoon siirtymisen merkittävin muutos oli se, että henkilökunnan virkasuhteet muutettiin työsopimussuhteiksi 1.1.2010 lukien. Työsopimussuhteiseksi siirtyminen keskustelutti paljon henkilökuntaa, lukuisia tiedotustilaisuuksia ja koulutuksia järjestettiin. Uudet työsopimukset valmisteltiin ja työsopimusten allekirjoittamista varten järjestettiin usean päivän ajan erilliset tilaisuudet, joissa työsopimukset allekirjoitettiin. Järjestelmätoimittajan kanssa pidettiin useat neuvottelut henkilöstö- ja palkkausjärjestelmän muuttamiseksi vastaamaan uudenlaista toimintaa.

Lapin yliopistossa valmisteltiin ja otettiin käyttöön uusi opetus- ja tutkimushenkilökunnan virkarakennemalli vuoden 2009 aikana. Virkarakenteen uudistuksen lähtökohtana on opetus- ja tutkimushenkilökunnan mahdollisuus uralla etenemiseen. Virkarakenteeseen siirrytään suunnitelmallisesti yksiköiden tulossopimusneuvotteluissa sovittavan aikataulun mukaisesti, nimikkeiden muuttaminen edellyttää aina viran kelpoisuusehtojen täyttymistä. Uuden virkarakennemallin mukaisia nimikkeitä on otettu käyttöön lähinnä avautuvien tehtävien yhteydessä, mutta myös virassa olevien yliassistenttien tai lehtoreiden nimikkeitä on muutettu yliopistonlehtoreiksi asiantuntijalausuntojen perusteella. Vuoden 2009 aikana valmisteltuun yliopiston hallintojohtosääntöön kirjattiin yliopiston opetus- ja tutkimushenkilökunnan tehtävärakenne ja tehtävien kelpoisuusehdot uuden virkarakennemallin mukaisesti.

Henkilöstön määrä ja rakenne

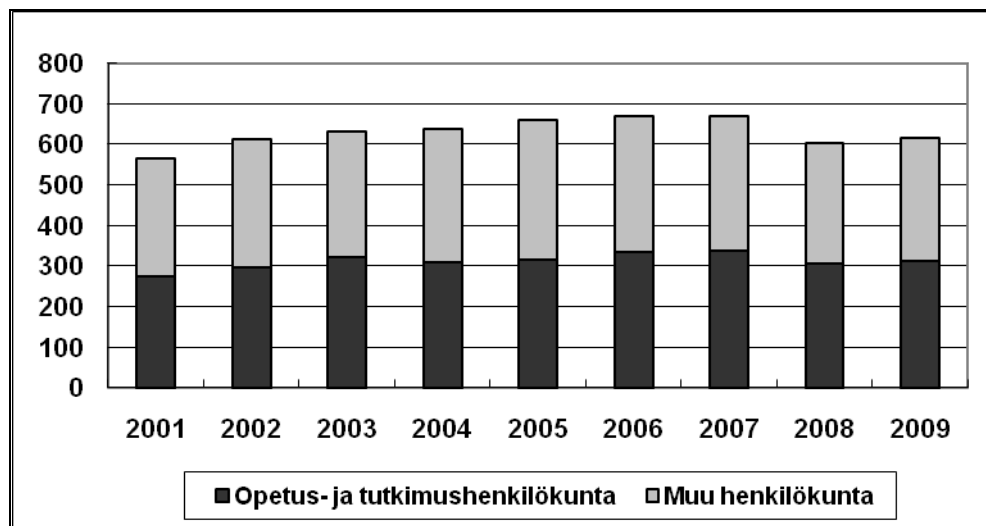
Lapin yliopistossa tehtiin vuonna 2009 yhteensä 617 henkilötyövuotta, laskennallinen sivutoiminen tuntiopetus on luettu mukaan summaan. Opetus- ja tutkimushenkilökunnan osuus henkilötyövuosista oli 50,6 % ja muun henkilökunnan 49,4 %. Henkilötyövuosien määrä kokonaisuudessaan kasvoi 2,3 % edelliseen vuoteen verrattuna eli 14 henkilötyövuoden verran. Budjettivaroin tehdyt opetushenkilökunnan henkilötyövuodet (+ 3 htv) kasvoivat vajaan prosentin verrattuna vuoteen 2008, budjettivaroin rahoitetun muun henkilökunnan henkilötyövuosimäärä sitä vastoin väheni 2,6 % (- 6 htv). Suomen Akatemian rahoituksen turvin tehdyt henkilötyövuodet vähenivät kuusi henkilötyövuotta, prosentuaalisesti 37,5 %,.. Vuonna 2008 SA:n rahoituksella tehtiin 16 henkilötyövuotta ja vastaava luku vuonna 2009 oli 10. Muulla rahoituksella kustannetut henkilötyövuodet lisääntyivät kolmanneksen, Vuonna 2008 muulla rahoituksella Lapin yliopistossa tehtiin 93 henkilötyövuotta, vuonna 2009 henkilötyövuosimäärä nousi 124:än. Kokonaisuudessaan vuoden 2009 henkilötyö-

vuosista 78,3 % tehtiin budjettirahoituksella, 20,1 % muilla rahoituslähteillä ja 1,6 % Suomen Akatemian rahoituksella.

Taulukko 51. Henkilötyövuodet rahoituslähteittäin (%) 2005-2009

Rahoituslähde	2009	2008	2007	2006	2005
Budjettivarat	78,3	81,9	72,7	77	77
Suomen Akatemia	1,6	2,7	3,4	3	3
Muut rahoituslähteet	20,1	15,4	23,9	20	20

Kuva 19. Henkilötyövuodet Lapin yliopistossa 2001-2009

Henkilöstön ikärakenne

Lapin yliopiston henkilöstön keski-ikä vuonna 2009 oli 44,3 vuotta, edellisenä vuonna se oli 44,4 vuotta. Miesten keski-ikä oli 45,5 vuotta ja naisten 43,6 vuotta. Yli 44-vuotiaiden osuus henkilökunnasta oli 51 %. Henkilöstön ikärakenteessa ei ole tapahtunut suuria muutoksia viimeisten vuosien aikana.

Taulukko 52. Henkilöstö ikäluokittain (%) 2005-2009

Ikäluokka	2009	2008	2007	2006	2005
- 24	1	1	1	1	1
25-29	9	8	10	11	11
30-34	12	13	14	15	14
35-39	13	11	13	13	15
40-44	14	16	14	16	16
45-49	16	17	18	16	15
50-54	16	14	14	16	14
55-59	11	13	9	8	9
60-	7	8	7	5	5

Henkilöstön koulutus rakenne

Lapin yliopiston henkilöstön koulutustaso oli koulutustasoindeksin mukaan 6,47 vuonna 2009, miesten koulutustasoindeksi oli 6,62 ja naisten 6,38. Opetus- ja tutkimushenkilöstön

koulutustasoindeksi oli 7,27 ja muun henkilöstön 5,72. Koulutustasoindeksi lasketaan painotettuna keskiarvona. Keskiarvon laskennassa koulutustasojen arvot ovat:

- alempi ja ylempi keskiaste 1,5
- keskiaste 3,5
- alin korkea-aste 5
- alempi korkeakouluaste 6
- ylempi korkeakouluaste 7
- tutkijakoulutusaste (lisensiaatti tai tohtori) 8

Taulukko 53. Henkilökuntaryhmien koulutustasoindeksit 2005–2009

Henkilökuntaryhmä	2009	2008	2007	2006	2005
<u>Opetus- ja tutkimushenkilöstö</u>					
Professorit	7,89	7,89	7,90	7,88	7,90
Yliassistentit ja assistentit	7,28	7,33	7,36	7,28	7,39
Lehtorit	7,31	7,26	7,29	7,07	7,14
Tutkijat	7,07	6,96	6,76	6,68	6,61
Pt. tuntiopettajat	6,81	6,80	6,42	6,33	6,34
Yhteensä	7,27	7,28	7,19	7,09	7,13
<u>Muu henkilöstö</u>					
Aikuiskoulutus	6,29	6,16	6,20	6,14	5,96
Projekti	6,69	6,40	6,35	5,98	6,01
Näyttelyhenkilöstö	5,50	5,93	5,39	5,79	5,25
Hallinto ja toimisto	5,64	5,54	5,47	5,47	5,54
Atk	5,69	5,57	5,40	5,43	5,36
Kirjasto ja tietopalvelu	5,29	5,42	5,58	5,33	5,40
Tutkimuksen apu	4,13	3,88	4,91	4,95	4,71
Huolto	3,12	3,47	3,48	3,39	3,39
Yhteensä	5,72	5,63	5,60	5,53	5,53

Taulukko 54. Henkilöstö koulutustasoittain (%) 2005–2009

Koulutustaso: Opetus- ja tutkimushenkilöstö

	2009	2008	2007	2006	2005
Tutkijakoulutus	42,6	43,7	40,2	37,5	37,7
Ylempi korkeakouluaste	50,2	49,0	50,9	51,2	51,9
Alempi korkeakouluaste	3,3	3,6	3,4	3,8	3,8
Alin korkea-aste	0,7	0,7	0,9	1,4	1,4
Keskiaste	3,3	3,0	4,6	6,1	5,2
Perusaste	-	-	-	-	-

Koulutustaso: Muu henkilöstö

	2009	2008	2007	2006	2005
Tutkijakoulutus	4,6	4,2	4,2	3,9	4,4
Ylempi korkeakouluaste	38,5	39,5	34,7	34,0	32,8
Alempi korkeakouluaste	12,3	12,5	12,0	11,6	12,5
Alin korkea-aste	27,4	28,5	29,3	29,3	28,4
Keskiaste	14,5	16,0	17,4	18,2	19,4
Perusaste	2,8	2,9	2,4	3,0	2,6

Henkilöstön sukupuolirakenne

Lapin yliopistossa tehdyistä henkilötyövuosista naiset tekivät 62,7 % ja miehet 37,3 % vuonna 2009. Opetus- ja tutkimushenkilöstön henkilötyövuosista naiset tekivät 58,5 % ja miehet 41,5 %. Muun henkilökunnan henkilötyövuosista naiset tekivät 66,7% ja miehet 33,3 %. Kokonaisuudessaan naisten ja miesten prosentuaaliset henkilötyövuosiosuudet pysyivät lähes ennallaan edelliseen vuoteen nähden.

Opetus- ja tutkimushenkilöstöstä ainoastaan professorihenkilökunta oli miesvaltainen (52,8 %). Muissa ryhmissä naiset tekivät henkilötyövuosista suuremman osan. Yliassistenttien ja assistenttien henkilötyövuosista naiset osuus kasvoi 7,5 % edellisvuodesta ollen 75,2 %, naistutkijoiden osuus oli lähes 67 %, naislehtoreiden lähes 56 % ja naisten osuus päätömisestä tuntiopetuksesta oli 52,5 %.

Muun henkilökunnan henkilötyövuosista miesten osuus oli naisia suurempi ainoastaan huolto- ja atk-henkilöstössä. Muissa henkilöstöryhmissä naiset tekivät henkilötyövuosista miehiä suuremman osan. Esimerkkinä hallintohenkilöstö, jossa henkilötyövuosista naisten osuus oli reilut 83 %

Taulukko 55. Henkilöstön sukupuolirakenne henkilöstöryhmittäin 2009

<u>Henkilöstöryhmä</u>	<u>Miehet (%)</u>	<u>Naiset (%)</u>
<u>Opetus- ja tutkimushenkilöstö</u>		
Professorit	52,7	47,3
Yliassistentit ja assistentit	32,8	67,2
Lehtorit	43,4	56,6
Pt. tuntiopettajat	46,4	53,6
Tutkijat	29,8	70,2
Yhteensä	41,5	58,5
<u>Muu henkilöstö</u>		
Hallinto	18,0	82,0
Huolto	79,6	20,4
Kirjasto	31,1	68,9
Atk	69,7	30,3
Aikuiskoulutus	25,0	75,0
Projektihenkilöstö	47,3	52,7
Tutkimuksen apuhenkilöstö	29,1	70,9
Yhteensä	33,3	66,7
Koko henkilöstö yhteensä	37,3	62,7

Vakinainen ja määräaikainen henkilöstö

Lapin yliopiston henkilöstöstä suurin osa on vakituisessa palvelusuhteessa, mutta myös vakituisen henkilökunnan liikkuvuus yliopiston sisällä on melko yleistä. Sijaisuuksia ja avoinna olevien tehtävien hoitoa on yliopistolla lähes jatkuvasti haettavana ja yliopiston vakituisessa palveluksessa olevaa henkilökuntaa myös hakeutuu näihin tehtäviin. Yliopiston henkilöstöön kuuluu myös ryhmiä, joissa palvelussuhteet ovat yliopistosektorille tyypillisesti määräaikaisia. Tällaisia ryhmiä ovat mm. yliassistentit, assistentit sekä osa päätömisistä opettajista ja tutkijoista. Aitoihin määräaikaisiin voidaan lukea henkilöt, jotka työskentelevät tehtävissä, joissa määräaikaisuudelle on perusteltu syy, eikä voida olettaakaan,

että tehtävä olisi vakinainen. Tällaisia tehtäviä ovat esimerkiksi sijaisuudet, yliopiston hanketoimintaan liittyvät tehtävät ja harjoittelijat.

Lapin yliopiston koko henkilökunnasta oli toimintakertomusvuoden lopussa vakituisessa tai viran luonteesta johtuvassa määräaikaisessa palvelussuhteessa 72,9 % (77,4 % vuonna 2008). Opetushenkilökunnan vastaava osuus oli 76,7 % (82,5 %) ja muun henkilökunnan 69,2 % (72,4 %).

Lahjoitus- ja kutsumismenettelyllä täytetyt professuurit

Lapin yliopistolla ei ollut vuonna 2009 yhtään lahjoitusvaroin rahoitettua professuuria.

Professorin virka voidaan täyttää kutsusta haettavaksi julistamatta silloin, kun virkaan voidaan kutsua erittäin ansioitunut, kiistatta virkaan kelpoinen henkilö. Lapin yliopistossa ei vuoden 2009 aikana täytetty yhtään professuuria kutsumismenettelyllä.

Työtyytyväisyys

Lapin yliopistossa on tehty työtyytyväisyyskyselyt vuosina 2002, 2004, 2007 ja viimeisin kysely tehtiin vuonna 2009. Kyselyyn vastasi 199 työntekijää, vastausprosentti oli 33. Kyselyyn vastanneista 57 % oli pysyvässä palvelussuhteessa yliopistoon. Kyselyn mukaan työtyytyväisyysindeksi oli 3,1 eli täsmälleen sama kuin edellisessä kyselyssä vuodelta 2007.

Sairauspoissaolot

Lapin yliopiston henkilökunnan sairauspoissaoloja (työpäiviä) henkilötyövuotta kohti oli keskimäärin 9,1 päivää kuluneena vuonna. Edellisenä vuonna vastaava määrä oli 8,5 päivää ja vuonna 2007 sairauspäiviä oli 8,3 päivää henkilötyövuotta kohden, joten mitään suurta muutosta ei vuosien välillä ole.

Taulukko 56. Sairauspoissaolojen keston jakauma (%) 2004-2009

Kesto	2009	2008	2007	2006	2005	2004
1 päivä	26,1	28,9	28,2	29,0	31,5	28,1
2 päivää	21,2	23,1	16,0	26,8	21,4	21,9
3 päivää	15,8	17,9	19,8	15,7	16,2	16,0
4-10 päivää	21,1	19,1	14,3	17,6	18,4	21,3
11-60 päivää	15,1	9,6	20,5	8,5	10,9	11,5
61-90 päivää	0,1	0,7	0,8	0,8	0,9	0,5
91-180 päivää	0,5	0,7	0,1	1,4	0,5	0,6
yli 180 päivää	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2

Työterveyshuollon kustannukset

Työterveyshuollon kustannuksissa erotellaan ennalta ehkäisevä hoito ja sairaanhoito. Sairaanhoitokuluissa ei ole ollut kovinkaan suurta vaihtelua vuosien 2005 ja 2008 välillä. Kertomusvuonna sairaanhoitokulut nousivat lähes 25 % edellisvuodesta (37 183 €), henkilötyövuotta kohden sairaanhoitokulut nousivat 47 € eli lähes 13 %.

Lapin yliopiston työterveyshuollon kokonaiskustannukset / henkilötyövuosi:

V. 2004	372 €
V. 2005	371 €
V. 2006	377 €
V. 2007	351 €
V. 2008	372 €
V. 2009	419 €

Ennaltaehkäisevän hoidon kustannukset vuonna 2005 olivat 38,2 % kokonaiskustannuksista, vuonna 2006 osuus oli 34,4 %, vuonna 2007 osuus oli 32,5 % ja vuonna 2008 ennaltaehkäisevän hoidon prosenttiosuus putosi 30 prosenttiin, kuluneena vuonna osuus laski 26,8 prosenttiin. Euromääräisesti vuoden 2009 ennaltaehkäisevä hoito oli 77 % vuoden 2005 vastaavasta.

Taulukko 57. Työterveyshuollon kokonaiskustannukset 2005-2009

Kustannuslaji	2009	2008	2007	2006	2005
<i>Ennalta ehkäisevä hoito</i>	69 392	64 904	73 305	83 689	90 483
<i>Sairaanhoido</i>	189 293	152 110	152 255	159 667	146 368
Yhteensä	258 685	217 014	225 560	243 356	236 852

Kansaneläkelaitoksen palautukset Lapin yliopistolle työterveyshuollon kustannuksista:

V. 2004	100 254 €
V. 2005	105 384 €
V. 2006	119 211 €
V. 2007	112 507 €
V. 2008	111 541 €

Henkilöstöstrategia ja kehittämistoimenpiteet

Henkilöstö- ja johtamiskoulutus

Lapin yliopisto on strategiassaan sitoutunut tukemaan johtamista. Valtiokonttorin Kaiku-ohjelmasta saatiin rahoitusta esimiespajaan – työhyvinvointia työyhteisöille ja esimiehille. Esimiespajan tavoitteena oli tukea esimiestyön hyviä käytäntöjä akateemisen asiantuntijatyön arjessa. Esimiespajoja kevätlukukauden aikana oli kaksi, joista toinen opetus- ja tutkimustyössä toimiville esimiehille, dekaaneille ja varadekaaneille ja toinen hallinto- ja opin-
topäälliköille. Esimiespajat kokoontuivat kerran kuukaudessa.

Esimiestehtävissä toimiville luotiin ulkopuolisen työnohjaajan vetämä yhteinen keskustelufoorumi. Se perehdytti ryhmätyönohjauksellisiin ja vertaistuen menetelmin ensisijaisesti niihin yliopistoarjen johtamiskysymyksiin, jotka osallistujat nostivat keskusteluun. Esimerkkien avaamisen kautta kollegatuki ja ryhmäkeskustelut muodostivat osallistujille uudenlaisen tavan arvioida esimiestyötä. Tarkoituksena oli, että esimiehet oppivat käsittelemään niitä tavoitevaateita, joita yliopisto työnantajana tänä päivänä asettaa, kuten tuottavuus, tuloksellisuus, tehokkuus, laatu ja rakenteellinen kehittäminen. Tavoitteeksi asetettiin myös, että jokainen löytäisi uudenlaisen tarkastelutavan kuormittaviksi ja problemaattisiksi koettuihin asioihin.

Ryhmätyönohjauksellisen esimiespajan anti arvioitiin erittäin myönteiseksi ja voimaa antavaksi. Esimiespajat kokoontuivat myös syyslukukaudella kahdessa ryhmässä, joista toisen muodostivat dekaanit ja varadekaanit ja toisen hallintopäälliköt.

Syksyllä valmisteltuun Kaiku-ohjelmaan liittyvään hankkeeseen Hyvinvoiva tiedekunta – Lapin yliopiston yhteiskuntatieteiden tiedekunta haastavassa muutostilanteessa Valtiokonttori myönsi määrärahan. Yhteiskuntatieteiden tiedekunta sekä matkailun ja liiketoiminnan tiedekunta yhdistyivät 1.1.2010. Hankkeen avulla pyritään osallistamaan henkilökuntaa uudistuvan tiedekunnan toiminnan kehittämiseen ja tukemaan henkilöstön työhyvinvointia muutostilanteessa.

Työkykyä ja työhyvinvointia ylläpitävä toiminta

Yliopistossa pidetään yliopistokohtaisia ja yksikkökohtaisia kehittämispäiviä, joihin sisältyy yleensä yhteisöllisyyttä tukevaa virkistystoimintaa. Yliopiston koko henkilökunnalle järjestetään myös informaatiotilaisuuksia, joissa kerrotaan muutoksen kohteena olevista asioista. Yliopiston yksiköissä järjestetään lisääntyvässä määrin säännöllisiä yksikön sisäisiä palaveriteita, joissa keskustellaan yksikön ajankohtaisista asioista..

Yhteistyössä Rovaniemen ammattikorkeakoulun kanssa on järjestetty useamman vuoden ajan esimiehille, suunnittelijoille, tutkijoille ja toimistohenkilökunnalle ryhmäkuntoutuksia Kelan rahoittamana. Vuonna 2008 ryhmäkuntoutus suuntautui esimiestehtävissä työskenteleville, kuntoutus jatkui vuonna 2009. Työterveyshuollon kanssa yhteistyössä on järjestetty pitkällä sairauslomalla oleville työntekijöille työkokeilun avulla mahdollisuus palata työelämään. Yliopiston henkilökunnan työkyvyn ylläpitämiseksi yliopisto on tarjonnut erilaisia liikuntamahdollisuuksia yhteistyössä opiskelijaliikunnan kanssa. Vuonna 2009 aloitettiin liikuntayhteistyö Rovaniemen ammattikorkeakoulun kanssa palkkaamalla yhteinen liikuntasuunnittelija. Yliopiston henkilökunnan työergonomiaa on parannettu useamman vuoden ajan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Riskikartoitustyötä on jatkettu yksiköihin tehtävällä riskienarvioinnilla yhteistyössä työterveyshuollon kanssa tehdyn suunnitelman mukaisesti siten, että riskiarviointi suoritetaan yksiköissä noin viiden vuoden välein. Riskiarviointiin on otettu käyttöön Sosiaali- ja terveysministeriön tekemä työkirja ja ohjelma.

Palkkausjärjestelmä

Yliopistossa on käytössä yliopistoille kehitetty valtion palkkausjärjestelmä, jota on sovellettu yliopistossa vuodesta 2006 lukien. Opetusministeriön laatimien tilastojen mukaan Lapin yliopiston henkilökunnan vaativuustasot ja henkilökohtaisen suoriutumisen osuudet ovat linjassa verrattuna yliopistosektorin keskiarvoihin, mutta hieman keskiarvoja korkeampia molemmissa henkilöryhmissä (opetus- ja tutkimushenkilökunta, muu henkilökunta). Yliopiston takuupalkkaisten henkilöstön määrä on alle keskiarvon, kuten se on ollut koko palkkausjärjestelmän ajan.

1.6 Tilinpäätösanalyysi

1.6.1 Rahoituksen rakenne

Tilikauden 2009 aikana Lapin yliopiston täydentävän rahoituksen osuus kasvoi suhteessa kokonaisrahoitukseen. Täydentävän rahoituksen käytön osuus kokonaisrahoituksen käytöstä nousi euromääräisesti lähes 1,4 miljoonaa euroa ja oli 22,8 %. Täydentävän rahoituksen osuus on ollut vuosina 2005 - 2007 noin 25 - 30 % kokonaisrahoituksesta. Vuonna 2009 budjettirahoitettujen menojen osuus kokonaismenoista oli 77,2 %. Euromääräisesti budjettirahoitettujen menojen kasvu oli 1,7 miljoonaa euroa. Budjettirahoitteiset menot kasvoivat prosentuaalisesti 3,0 %. Kokonaismenot ilman harjoittelukoulua¹ olivat 43,9 miljoonaa euroa ja menojen kasvua oli 5,6 %.

Taulukko 58. Kokonaisrahoitus (kokonaismenot) vuosina 2005-2009 (1 000 €)

	2005	2006	2007	2008	2009
Budjettirahoitus	30 898	31 928	30 016	32 717	33 704
Muutos-%	1,2 %	3,3 %	-6,0 %	9,0 %	3,0 %
Täydentävä rahoitus	10 552	11 226	13 497	8 841	10 233
Muutos-%	20,0 %	6,4 %	20,2 %	-34,5 %	15,7 %
Yhteensä	41 450	43 154	43 513	41 559	43 937
Kokonaismuutos-%	5,4 %	4,1 %	0,8 %	-4,5 %	5,7 %

Lapin yliopiston täydentävän rahoituksen käyttö vuonna 2009 oli 10,2 milj. € (Taulukko 59). Rahoituslähteen mukaan täydentävän rahoituksen käyttö jakautui siten, että Muulta kotimaiselta rahoittajalta tullut rahoitus vastasi 40,2 % edellä mainitusta summasta, rahoitusosuus väheni edelliseen vuoteen verrattuna 13,7 %. EU:lta tullut rahoitus täydentävästä rahoituksesta yli kaksinkertaistui edelliseen vuoteen verrattuna, mikä euroissa tarkoittaa yli 2,4 milj. euron lisäystä. Näin suuri muutos edelliseen vuoteen verrattuna johtuu vuoden 2008 rakennerahasto-ohjelmakauden vaihtumiseen liittyneestä hanketoiminnan väliaikaisesta vähyydestä. Kuluneena vuonna hanketoiminta elpyi huomattavasti ja elpymisen vaikutukset näkyvät positiivisesti täydentävän rahoituksen käytössä. Suomen Akatemialta tulleen rahoituksen käyttö laski vuoteen 2008 verrattuna 35 %, SA:n rahoittamissa hankkeissa henkilötyövuosimäärä väheni kuudella edelliseen vuoteen verrattuna. Tekes – rahoituksen käytön osuus koko täydentävän rahoituksen käytöstä kasvoi prosentuaalisesti peräti 75 %, euroissa kasvua edelliseen vuoteen nähden oli 198 800 €.

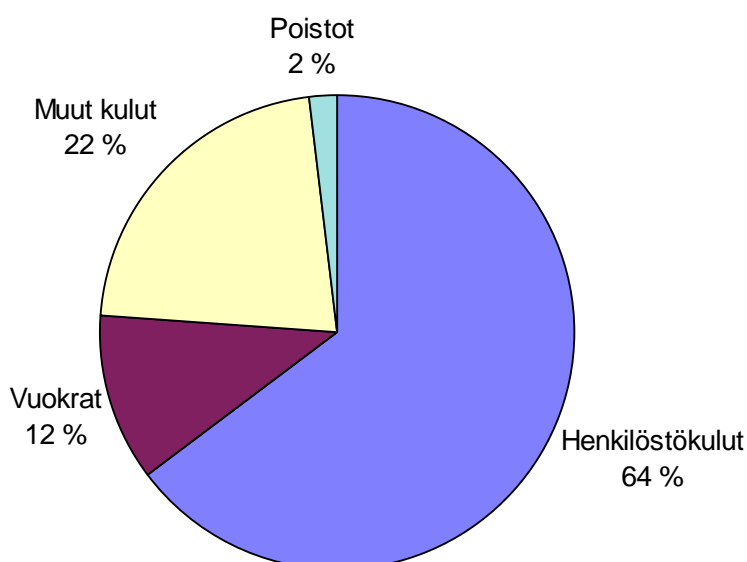
¹ Lapin yliopiston kokonaismenot olivat 47,7 miljoonaa euroa vuonna 2009. Harjoittelukoulun menot olivat tästä summasta 3 079 000 euroa, joita ei huomioida yliopiston toimintaa kuvaavissa laskelmissa, koska harjoittelukoulu käsitellään omana kokonaisuutenaan.

Taulukko 59. Täydentävän rahoituksen käyttö rahoituslähteen mukaisesti

Täydentävän rahoituksen käyttö rahoituslähteen mukaisesti			
Rahoittaja	€	%-osuus	Kasvu-% vuodesta 2008
1 Suomen Akatemia	766 727	7,5 %	-35 %
2 Tekes	463 800	4,5 %	75 %
3 Kotimainen yritys	113 006	1,1 %	-52 %
4 Muu kotimainen	4 113 621	40,2 %	-13 %
5 EU	4 514 344	44,1 %	113 %
7 Muu ulkomainen	262 125	2,6 %	-5 %
YHTEENSÄ	10 233 623	100,0 %	16 %

Lapin yliopiston vuoden 2009 kokonaismenojen eri kustannuslajien prosentuaaliset osuudet säilyivät lähes ennallaan edellisiin vuosiin verrattuna, ainoastaan henkilöstökulujen osuus kokonaismenoista väheni 3 %. Vastaavasti muiden kulujen osuus kasvoi 3 %. Yliopiston kokonaismenoista 64 % oli henkilöstökuluja ja 12 % vuokratuluja, jotka ovat osittain riippuvaisia henkilöstön määrästä. Kokonaismenoista 22 % muodostuu muista kuluista ja 2 % poistoista.

Kuva 20. Kokonaismenojen jakaantuminen menolajeittain vuonna 2009

1.6.2 Talousarvion toteutuminen

Lapin yliopiston vuotuiset talousarvion kautta saadut määrärahat olivat vuonna 2009 yhteensä 38,9 miljoonaa euroa (39,3 miljoonaa euroa vuonna 2008). Edellisiltä vuosilta siirteitä määrärahoja oli 7,4 miljoonaa euroa, joista osa oli sidottu vuoden 2009 menoihin. Kokonaisuudessaan määrärahoja oli vuonna 2009 käytettävissä 43,9 miljoonaa euroa. Määrärahoja käytettiin 37,4 miljoonaa euroa, joten vuodelle 2010 siirtyi 6,5 miljoonaa euroa.

1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma

Yliopiston toiminnan tuotot vuonna 2009 olivat 9,7 miljoonaa euroa. Kasvua edellisestä vuodesta oli 1,8 miljoonaa euroa ja selittävänä tekijänä tässä oli jo aiemmin mainittu täydentävän rahoituksen kasvaminen.

Toiminnan kuluja tarkasteltaessa kaikkien kustannuslajien euromäärät ovat kasvaneet. Kasvu selittyy suurimmalta osin yleisellä kustannustason nousulla. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden sekä palvelujen ostot nousivat kuitenkin selvästi yli inflaation. Näiden kustannuserien euromääräinen kasvu selittyy suurimmaksi osaksi täydentävän rahoituksen elpymisellä.

Tilikauden 2009 kulujäämä on noussut 1,8 miljoonaa euroa (+ 4,7 %) ollen 40,2 miljoonaa euroa.

1.6.4 Tase

Tilikauden 2009 taseen loppusumma on 5,9 miljoonaa euroa (+ 1,0 miljoonaa euroa). Tilikaudella 2008 tase pieneni 5,2 miljoonaa euroa (- 51,0 %) ja pienentyminen selittyi pääasiassa siirtosaamisten merkittävänä vähentymisenä (4,5 miljoonaa euroa, - 68,2 %), joka puolestaan johtui täydentävän rahoituksen hankevolyymin vähentymisestä. Vuoden 2009 taseessa siirtosaamiset kasvoivat 3,3 miljoonaa euroon. Siirtosaamisten kasvu edellisvuoteen verrattuna, 1,1 miljoonaa euroa, selittää vuoden 2009 taseen yhden miljoonan euron kasvua. Täydentävän rahoituksen hanketoiminnalle on ominaista, että hankkeista aiheutuvien kustannusten ja kustannuksia vastaavien tuloutusten välillä on pitkä viive. Tämä heijastuu kirjanpidon siirtosaamisten määrään.

Taseen vastattavaa puolella vieraan pääoman saadut ennakot kasvoivat 25 % (0,2 milj. €) ja ostovelat 63,2 % (0,6 milj. €), molemmat ennakot reagoivat siirtosaamisten tavoin hankevolyymin kasvuun.

1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Lapin yliopiston johto on valtion talousarviosta annetun lain 24 b §:n mukaisesti vastuussa viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on antaa kohtuullinen varmuus siitä, että viraston toiminta on tehokasta ja tarkoituksenmukaista, toimintaan liittyvä raportointi on luotettavaa ja toiminnassa noudatetaan lakeja ja säädöksiä.

Lapin yliopistossa sisäinen valvonta liittyy kiinteästi yliopiston suunnittelu- ja laadunvarmistusjärjestelmiin. Yliopiston yksiköiden toimintaa ohjataan ja arvioidaan tulos- ja kurkistusneuvottelujen avulla. Yksikkötasolla tavoitteet ja toiminta huomioidaan henkilökohtaisissa kehityskeskusteluissa. Sisäistä tarkastusta hoidetaan ja ohjeistetaan lisäksi osana päivittäistä hallintoa ja päätöksentekoa.

Lapin yliopiston sisäisen valvonnan tilaa on vuoden 2009 osalta jälkikäteen arvioitu. Arvion perusteella yliopiston sisäinen valvonta ja riskien hallinta täyttävät säädetyt vaatimukset. Yliopisto on kuluvalle tulosopimuskaudella ylittänyt tutkintotavoitteensa ja muiltakin osin saavuttanut toiminnalliset tavoitteensa valtakunnallisen tason mukaisesti. Ohjausjärjestelmässä aikaisemmin todetut puutteet on korjattu eikä toiminnassa tai varainkäytössä ole todettu merkittäviä virheitä.

Yliopisto on laajaan valmistelutyöhön perustuen hyväksynyt vuoteen 2020 ulottuvan strategiansa ja valmistellut strategian toimeenpanosuunnitelman. Yliopisto on vuonna 2009 läpäissyt auditoinnin. Laatujärjestelmä on kuvattu koko yliopiston ja sen eri yksiköiden laatukäsikirjoissa.

Strategiatyön tuloksena yliopiston tavoitteenasettelu on selkeä ja suunnittelu- ja johtojärjestelmä toimiva. Toiminnanohjaus ja laadunvarmistusjärjestelmä kytkeytyvät tiiviisti toisiinsa kaikilla yliopiston johtamisen tasoilla. Tiedonkulku toimii hyvin ja järjestelmä kurkistuksineen ja kehittämiskeskusteluineen mahdollistaa yliopiston koko henkilökunnan osallistumisen yliopiston kehittämiseen. Täydentävän rahoituksen osuus yliopiston menoista on 22,8 %. Suurimmat riskit liittyvät edelleen sen hallintoihin ja käyttöön. Hankerahoitus on arvaamatonta, pelisäännöt muuttuvat ja yritysrahoituksen hankkiminen on Lapin olosuhteissa haasteellista. Yliopisto on ongelman ratkaisemiseksi keskittämässä kyseisiä toimintoja yhdessä paikallisten ammattikorkeakoulujen kanssa alan palvelukeskukseen vuoden 2010 aikana ja on ottanut vuoden 2008 aikana käyttöön uuden projektinhallintajärjestelmän.

Yliopiston tulevat haasteet liittyvät vuonna 2010 toteutetun yliopistouudistuksen toimeenpanoon ja Lapin korkeakoulukonsernin toiminnan asteittaiseen käynnistämiseen. Uudistukset muuttavat henkilöstön asemaa ja tehtäviä ja edellyttävät uusien toimintatapojen omaksumista.

1.8 Arviointien tulokset

Auditointi

Korkeakoulujen arviointineuvoston nimeämä auditointiryhmä suoritti Lapin yliopiston laadunvarmistusjärjestelmän auditoinnin huhtikuussa 2009. Arviointineuvosto päätti kokouksessaan 24.9.2009 auditointiryhmän esitykseen ja auditointiraporttiin (KKA:n julkaisu 18:2009) perustuen, että Lapin yliopisto täyttää laadunvarmistusjärjestelmän kokonaisuudelle ja perustehtävien laadunvarmistukselle asetetut kriteerit ja että yliopisto läpäisee auditoinnin hyväksytysti. Auditointi on voimassa kuusi vuotta.

Auditointiraportissa tuodaan esiin Lapin yliopiston laadunvarmistusjärjestelmän vahvuudet ja hyvät käytänteet mutta myös kehittämiskohteet. Kehittämiskohteina mainitaan mm. laadudokumentoinnin yhtenäistäminen ja priorisointi asiakirjojen päivittämisen yhteydessä, tunnuslukujärjestelmän ja mittareiden kehittäminen erityisesti strategisen mutta myös ope-

ratiivisen johtamisen näkökulmasta, henkilöstön kehittäminen, yhteiskunnallisen vuorovai-
kutuksen laadunvarmistuksen kehittäminen sekä tutkintotavoitteisen koulutuksen tavoittei-
den konkretisointi, jotta niistä tulisi aidosti ja systemaattisesti toimintaa ohjaavia.

Taideoalojen tutkimuksen arviointi

Suomen Akatemia toteutti vuonna 2008 taideoalojen tutkimuksen kansainvälisen arvioinnin.

Taideyliopistoissa koulutettavien tohtoreiden määrän tarve olisi pikaisesti arvioitava ja suh-
teutettava se tohtoreiden todelliseen tarpeeseen. Suomalaisissa taideoalojen yliopistoissa
on niin ikään tarvetta tiivistää tutkimuksen ja opetuksen yhteyttä. Monilla aloilla suomalaiset
ovat olleet taiteen tutkimuksen edelläkävijöitä.

Näin todetaan suomalaista taideoalojen tutkimusta arvioineen kansainvälisen asiantuntija-
paneelin raportissa. Suomen Akatemian teettämä tutkimuksen arviointi julkistettiin
22.4.2009. Taideoalojen tutkimuksen arvioinnin kohteena oli tutkimus ja tutkijankoulutus
Kuvataideakatemiassa, Sibeliuksen Akatemiassa, Taideteollisessa korkeakoulussa ja Teatte-
rikorkeakoulussa – sekä Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnassa vuosina 2003–2007.

Arviointiraporttia käytetään tukemaan tieteenalan kehittämiseen tähtääviä hankkeita. Sitä
voidaan käyttää tukena arvioitavien yksiköiden kehittämisessä ja yleisessä tiedepoliittises-
sa keskustelussa.

Arviointipaneelin puheenjohtajana toimi professori Richard Buchanan (USA) ja jäseninä
varapuheenjohtaja, professori emerita Riitta Nikula (Suomi), professori Sven Ahlbäck
(Ruotsi), professori Omar Calabrese (Italia) ja professori Claudia Jeschke (Itävalta).

Sosiaalityön laitos yliopistokoulutuksen laatuysiköksi 2010 - 2012

Korkeakoulujen arviointineuvosto on valinnut Lapin yliopiston sosiaalityön laitoksen yliopis-
tokoulutuksen laatuysiköksi vuosille 2010–2012. Laatuysiköksi valinta merkitsee käytän-
nössä sitä, että yksikkö saa seuraavan kolmivuotisen tulossopimuskauden aikana tuloksel-
lisuusrahaa, jolla voidaan edelleen lisätä koulutuksen laatua ja pitkäjänteistä kehittämistyö-
tä.

Yksiköiden toiminnan laadukkuutta arviointiin seuraavien sisältöalueiden osalta: yksikön
perustehtävä, koulutuksen suunnittelu, koulutuksen toteutus, saavutetut tulokset ja koulu-
tuksen kehittäminen. Lisäksi arvioinnin kohteena olivat yksiköiden kansainvälinen vuoro-
vaikutus, yhteistyö yli yksikkö-, oppilaitos- ja tieteenalarajojen sekä verkostoituminen.

Lapin yliopiston sosiaalityön laitoksella opetus, tutkimus ja kehittäminen linkittyvät saumat-
tomaksi kokonaisuudeksi. Laadukkaan opetuksen takaamiseksi laitoksella tuetaan henki-
löstön pedagogista koulutusta ja laajoja toimenkuvia. Laitoksella on vahvat ja pitkäjänteiset
käytäntöyhteydet kuntiin, järjestöihin ja valtionhallintoon Pohjois-Suomessa sekä valtakun-
nallisesti. Erityisen merkittäväksi yhteistyökumppaniksi on muodostunut Pohjois-Suomen
sosiaalialan osaamiskeskus.

Sosiaalityön laitos koordinoi valtakunnallista sosiaalityön yliopistoverkostoa SOSNET:a,
joka tuottaa perus-, erikoistumis- ja tohtorikoulutusta, alan virtuaaliopetusta sekä linjaa
sosiaalityön koulutusta. Sosiaalityön laitoksen kansainvälinen toiminta on suuntautunut
erityisesti Venäjälle ja Baltiaan. Laitoksen timantti kansainvälisyyden saralla on jo kymme-

nen vuoden ajan toteutettu sosiaalityön kesäkoulu, johon saapuu opiskelijoita ja opettajia kaikilta mantereilta.

1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Ei väärinkäytöksiä.

Talousarvion toteutumaskelma		Toteutuma								
Osaston, momentin ja tilijaotteen numero ja nimi	Talousarvio 2009 (TA + LT.A:t)	Talousarvio 2009 (TA + LT.A:t)	%							
11. Verot ja veronluonteiset tulot	205 156	205 156	100,0							
11.04.01. Arvonlisävero	205 156	205 155,73	100,0							
12. Sekalaiset tulot	154 889,54	154 889,54	100,0							
12.35.99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut tulot	147 058,41	147 058,41	100,0							
12.35.99.3.1. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut tulot	147 058,41	147 058,41	100,0							
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	7 831	7 831,13	100,0							
Tuloarviot yhteensä	360 045	360 045,27	100,0							
Päätöksen, momentin ja tilijaotteen numero, nimi ja määrärahalaji	Talousarvio 2009 (TA + LT.A:t)	Talousarvion 2009 määrärahojen käyttö vuonna 2008	Talousarvion 2009 määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2009	Verrailu - Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2009	Käytetty vuonna 2009 (pl. peruutukset)	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot	Siirretty seuraavalle vuodelle
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	74302,46	74302,46	0,00	74302,46	0,00	17929,60	17929,60	17929,60	17929,60	0,00
24.01.29. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvionmääräraha)	809	808,70	0,00	808,70	0,00					
24.01.29.3. Lähialueyhteistyön arvonlisäveromenot (arvionmääräraha)	809	808,70	0,00	808,70	0,00					
24.20.66. Lähialueyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	73 494	73 493,76	0,00	73 493,76	0,00					
24.50.66. Lähialueyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	0	0,00	0,00	0,00	0,00					
29. Opetusministeriön hallinnonala	38837313,40	32310067,48	83,2	38837313,40	0,00	32310067,48	6527245,92	37381531,53	43908777,45	6527245,92
29.01.29. Opetusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvionmääräraha)	2 321 458	2 321 457,60	0,00	2 321 457,60	0,00					
29.50.01. Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	32116000,00	26602100,04	82,8	33028000,00	0,00	26602100,04	6425899,96	32802226,52	39228126,48	6425899,96
29.50.01.1. Yleiset toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	31541000,00	26557099,55	84,2	32982999,51	0,00	26557099,55	6425899,96	32456954,62	38882854,58	6425899,96
29.50.01.2. Täydennyskoulutuksen hintojen alentamiseen	75000,00	45000,00	60,0	45000,00	0,00	45000,00	0,00	87422,00	87422,00	0,00
29.50.01.4. Muun liiketaloudellisen maksullisen toiminnan tukeminen	500000,00	0	0,0	0,49	0,00	0,49	0,00	257849,90	257849,90	0,00
29.50.03. Harjoittelukoulujen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2999827,36	2908654,04	97,3	3010000,00	0,00	2908654,04	101345,96	314422,36	314422,36	101345,96
29.50.20. Yliopistolaitoksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	800000,00	0,00	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00	800000,00	800000,00	0,00
29.50.20.9. Yliopistolaitoksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	800000,00	0,00	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00	800000,00	800000,00	0,00
29.50.22. Yliopistolaitoksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	0,00	0,00	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00	9707,04	9707,04	0,00
29.50.22.1. Tutkimus-, kehittämis- ja julkaisu-toiminta	0,00	0,00	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00	9642,34	9642,34	0,00
29.50.22.6. Yliopistojen aikuiskoulutuksen kehittäminen	0,00	0,00	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00	64,70	64,70	0,00
29.60.50. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (siirtomääräraha 3 v)	1192730,00	477 856	40,0	477 856	0,00	477 856	0,00	726521,57	726521,57	0,00

29.60.50.1. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat	1192730,00	477 856	477855,80	0,00	477855,80	0,00	248665,77	726521,57	726521,57	0,00
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala										
32.01.29. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonsäveroimenot (arvionmääräraha)	3624,43	10378,01	10377,72	0,00	10377,72	0,00	140989,05	140989,05	140989,05	0,00
32.30.51. Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha)	0,00	5720,00	5719,71	0,00	5719,71	0,00	140058,41	140058,41	140058,41	0,00
32.30.51.2.1. Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha)	0,00	5 720	5719,71	0,00	5719,71	0,00	140058,41	140058,41	140058,41	0,00
35. Ympäristöministeriön hallinnonala										
35.10.64. Euron ympäristörahaoston osallistuminen ympäristö- ja luonnonsuojeluhakkeisiin (siirtomääräraha 3 v)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	930,64	930,64	930,64	0,00
35.10.64.1. EUn ympäristörahaoston osallistuminen ympäristö- ja luonnonsuojeluhakkeisiin (siirtomääräraha 3 v)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	930,64	930,64	930,64	0,00
35.99.63. Euron ympäristörahaoston osallistuminen ympäristö- ja luonnonsuojeluhakkeisiin (siirtomääräraha 3 v)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7551840,30	44067696,10	37540450,18	6527245,92
35.99.63.1. Euron ympäristörahaaston osall.	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	930,64	930,64	930,64	0,00
Määrärahatilit yhteensä	39268610,78	38921993,87	32394747,66	6527245,92	38921993,58	0,00	7551840,30	44067696,10	37540450,18	6527245,92

LAPIN YLIOPISTON TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2009 - 31.12.2009		1.1.2008 - 31.12.2008	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	1 432 885,57		1 739 040,55	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	477 346,62		429 931,45	
Muut toiminnan tuotot	<u>7 813 055,64</u>	9 723 287,83	<u>5 760 584,21</u>	7 929 556,21
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	2 298 282,43		1 466 680,98	
Henkilöstökulut	31 258 810,41		30 032 478,17	
Vuokrat	5 995 018,68		5 732 245,78	
Palvelujen ostot	4 461 186,47		3 776 395,69	
Muut kulut	1 660 017,71		1 602 353,33	
Poistot	771 137,49		877 102,08	
Sisäiset kulut	<u>1 060 384,58</u>	-47 504 837,77	<u>604 448,44</u>	-44 091 704,47
JÄÄMÄ I		-37 781 549,94		-36 162 148,26
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	2 179,86		1 996,38	
Rahoituskulut	<u>3 938,95</u>	-1 759,09	<u>2 959,39</u>	-963,01
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	559,55		1 049,49	
Satunnaiset kulut	<u>0,00</u>	559,55	<u>0,00</u>	1 049,49
JÄÄMÄ II		-37 782 749,48		-36 162 061,78
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Siirtotalouden tuotot Euroopan Unionilta	<u>147 058,41</u>	147 058,41		
Kulut				
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	3 300,00		1 500,00	
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	307 530,66		241 337,49	
Siirtotalouden kulut ulkomaille	<u>7 866,11</u>	-318 696,77	<u>2 605,01</u>	-245 442,50
JÄÄMÄ III		-37 954 387,84		-36 407 504,28
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	373 412,18		240 624,89	
Suoritettut arvonlisäverot	<u>2 578 381,63</u>	-2 204 969,45	<u>2 171 914,73</u>	-1 931 289,84
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u><u>-40 159 357,29</u></u>		<u><u>-38 338 794,12</u></u>

LAPIN YLIOPISTON TASE

	31.12.2009		31.12.2008	
VASTAAVAA				
KANSALLISOMAISUUS				
Muu kansallisuusomaisuus	<u>70 786,96</u>	70 786,96	<u>70 786,96</u>	70 786,96
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	118 751,59		175 964,17	
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>0,00</u>	118 751,59	<u>0,00</u>	175 964,17
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	1 006 802,59		1 223 894,87	
Kalusteet	450 783,70		473 700,67	
Muut aineelliset hyödykkeet	95 909,00		95 909,00	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>38 010,20</u>	1 591 505,49	<u>0,00</u>	1 793 504,54
SIIJOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	<u>8 493,49</u>	8 493,49	<u>8 493,49</u>	8 493,49
YHTEENSÄ		1 718 750,57		1 977 962,20
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	878 992,80		773 750,80	
Siirtosaamiset	3 254 762,53		2 116 559,77	
Muut lyhytaikaiset saamiset	9 609,08		8 452,05	
Ennakkomaksut	<u>0,00</u>	4 143 364,41	<u>18 397,47</u>	2 917 160,09
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	0,00		14 057,70	
Tiliviraston tulotilit	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	14 057,70
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		4 143 364,41		2 931 217,79
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>5 932 901,94</u>		<u>4 979 966,95</u>

	31.12.2009	31.12.2008	
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
VALTION PÄÄOMA			
Valtion pääoma 1.1.1998	-483 355,36		-483 355,36
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-424 418,22		3 457 792,24
Pääoman siirrot	39 766 569,54		34 456 583,66
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-40 159 357,29</u>	-1 300 561,33	<u>-38 338 794,12</u> -907 773,58
RAHASTOJEN PÄÄOMAT			
Muut valtion rahastot ja lahjoitetut varat	<u>13 504,51</u>	13 504,51	<u>38 268,52</u> 38 268,52
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		-1 287 056,82	-869 505,06
VIERAS PÄÄOMA			
LYHYTAIKAINEN			
Saadut ennakot	1 172 316,11		937 936,90
Ostovelat	1 546 653,60		947 809,65
Tilivirastojen väliset tilitykset	747 819,86		703 228,11
Edelleen tilitettävät erät	556 174,87		538 015,23
Siirtovelat	2 807 695,94		2 478 380,29
Muut lyhytaikaiset velat	<u>389 298,38</u>	7 219 958,76	<u>244 101,83</u> 5 849 472,01
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		7 219 958,76	5 849 472,01
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>5 932 901,94</u>	<u>4 979 966,95</u>

Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Tiliviraston nimi ja kolminumeroinen tunnus:

Lapin yliopisto 632

Selvityksessä esitetään tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta sellaiset olennaiset tilinpäätöksen laatimista ja vertailtavuutta edelliseen tilinpäätökseen vaikuttavia seikkoja koskevat tiedot, jotka eivät välittömästi ilmene tilinpäätöksen laadintaa koskevista säännöksistä ja valtiovarainministeriön määräyksistä tai eivät ole yleisesti tunnettuja hyvän kirjanpitoavan asettamia vaatimuksia.

1. Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan;

Ei muutoksia.
2. Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi

Lapin yliopistolla ei ole ollut valuttamääräisiä toimittajavelkoja eikä muita ulkomaanmääräisiä saamisia 31.12.2009.
3. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja –menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen;

Rästäpalkkoja ei ole nyt siirtynyt seuraavalle vuodelle.
4. Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä talousarviotulot ja –menot sekä virheiden korjaukset; jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä

Ei ole.
5. Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvoiton tietojen kanssa.
Ei muutoksia.
6. Selvitys varainhoitovuoden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista.

Ei ole ollut.

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2008	Talousarvio 2009 (TA + LTAt)	Talousarvion 2009 määrärahojen		Tilinpäätös 2009	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2009	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2009	Käyttö vuonna 2009 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
29.50.01. Yliopistojen toimintamenot	38 935 890,83 6 819 890,83 32 116 000,00	33 028 000	31 523 866,69 4 921 766,65 26 602 100,04	6 425 899,96	37 949 766,65 4 921 766,65 33 028 000,00		6 200 126,48	39 228 126,48	37 784 387,79 4 982 161,27 32 802 226,52		6 425 899,96
29.50.03. Harjoittelukoulujen toimintamenot			3 033 014,02 124 359,98 2 908 654,04	101 345,96	3 134 359,98 124 359,98 3 010 000,00		134 422,36	3 144 422,36	3 167 436,38 124 359,98 3 043 076,40		101 345,96

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Ei ole ollut tilikaudella 2009.

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Ei ole ollut tilikaudella 2009.

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2009	2008
Henkilöstökulut	25 831 089,33	24 311 394,26
Palkat ja palkkiot	25 517 486,36	24 461 735,26
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	313 602,97	-150 341,00
Henkilösivukulut	5 427 721,08	5 721 083,91
Eläkekulut	4 529 686,81	4 728 154,33
Muut henkilösivukulut	898 034,27	992 929,58
Yhteensä	31 258 810,41	30 032 478,17
Johdon palkat ja palkkiot, josta	0,00	0,00
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	10 947,64	11 121,80
Johto	1 660,00	1 640,00
Muu henkilöstö	9 287,64	9 481,80

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Omaisuusryhmä	menetelmä	vuotta	poisto % 1)	€tai %
PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Ostetut atk-ohjelmat	tasapoisto	4	25	0
Itsevalmistetut atk-ohjelmat	tasapoisto	4	25	0
Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	6	16,7	0
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet				
Autot ja muut maankuljetusvälineet	tasapoisto	5	20	0
Raskaat työkoneet	tasapoisto	15	6,7	0
Kevyet työkoneet	tasapoisto	5	20	0
Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	tasapoisto	4	25	0
Toimistokoneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0
Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	tasapoisto	6	16,7	0
Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0
Laboratoriolaitteet ja kalusteet	tasapoisto	5	20	0
Muut tutkimuslaitteet	tasapoisto	5	20	0
Muut koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0
Kalusteet				
Asuinhuoneisto ja toimistokalusteet	tasapoisto	5	20	0
Muut kalusteet	tasapoisto	5	20	0

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Aineettomat hyödykkeet					
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	Aineettomat hyödykkeet yhteensä	108 Muu kansallisomaisuus	
Hankintameno 1.1.2009	1 530 166,89	74 676,04	1 604 842,93	70 786,96	
Lisäykset	18 134,61	0,00	18 134,61	0,00	
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	
Hankintameno 31.12.2009	1 548 301,50	74 676,04	1 622 977,54	70 786,96	
Kertyneet poistot 1.1.2009	1 354 202,72	74 676,04	1 428 878,76	0,00	
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	75 347,19	0,00	75 347,19	0,00	
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kertyneet poistot 31.12.2009	1 429 549,91	74 676,04	1 504 225,95	0,00	
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kirjanpitoarvo 31.12.2009	118 751,59	0,00	118 751,59	70 786,96	

Aineelliset hyödykkeet					Yhteensä
	125 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2009	6 732 877,44	1 351 849,77	95 909,00	0,00	8 180 636,21
Lisäykset	294 599,42	177 712,18	0,00	38 010,20	510 321,80
Vähennykset	1 190 869,07	12 201,93	0,00	0,00	1 203 071,00
Hankintameno 31.12.2009	5 836 607,79	1 517 360,02	95 909,00	38 010,20	7 487 887,01
Kertyneet poistot 1.1.2009	5 508 982,57	878 149,10	0,00	0,00	6 387 131,67
Vähennysten kertyneet poistot	1 174 338,52	12 201,93	0,00	0,00	1 186 540,45
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	495 161,15	200 629,15	0,00	0,00	695 790,30
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot		0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2009	4 829 805,20	1 066 576,32	0,00	0,00	5 896 381,52
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2009	1 006 802,59	450 783,70	95 909,00	38 010,20	1 591 505,49

Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset					Yhteensä
	130 Käyttöomaisuusarvopaperit	
Hankintameno 1.1.2009	8 493,49	0,00	0,00	0,00	8 493,49
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2009	8 493,49	0,00	0,00	0,00	8 493,49
Kertyneet poistot 1.1.2009	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2009	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2009	8 493,49	0,00	0,00	0,00	8 493,49

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2009	2008	Muutos
Korot euromääräisistä saamisista	891,22	1060,44	-169,22
Korot valuuttamääräisistä saamisista		0	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista		0	0,00
Osingot		0	0,00
Liikelayritysten voiton tuloutukset		0	0,00
Muut rahoitustuotot	1288,64	935,94	352,70
Rahoitustuotot yhteensä	2179,86	1996,38	183,48

Rahoituskulut	2009	2008	Muutos
Korot euromääräisistä veloista	2530,00	1821,64	708,36
Korot valuuttamääräisistä veloista	5,22	0	5,22
Emissio-, pääoma- ja kurssierot veloista		0	0,00
SWAP-maksut veloista		0	0,00
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot		0	0,00
Muut rahoituskulut	1403,73	1137,75	265,98
Rahoituskulut yhteensä	3938,95	2959,39	979,56

Netto	-1759,09	-963,01	-796,08
--------------	-----------------	----------------	----------------

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Näitä erä ei ole Lapin yliopiston tilinpäätöksessä vuonna 2009.

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	31.12.2009			31.12.2008				
	Kappale- määrä	Markkina-arvo	Kirjanpito-arvo	Omistus-osuus %	Myyntioikeuksien alaraja	Saadut osingot	Markkina-arvo	Kirjanpito-arvo
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	0		0,00	0,0		0,00		0,00
Arktikum Palvelu Oy	50		8 409,40	33,3		0,00		8 409,40
Luottokunta	1		84,09					84,09
Osakkeet ja osuudet yhteensä			8 493,49	33,3		0,00		8 493,49

Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset : ei ole

Lapin yliopisto 632**Tiliviraston tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut vastuut****Myönnetyt takaukset ja takuut**

Sektori	31.12.2009	31.12.2008	Muutos 2009
Yritykset ja asuntoyhteisöt			
...	0,00	0,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset			
...	0,00	0,00	0,00
Julkisyhteisöt			
...	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet			
...	0,00	0,00	0,00
Kotitalouksia palvelevat voittoa			
...	0,00	0,00	0,00
Ulkomaat			
....	0,00	0,00	0,00
Takaukset ja takuut yhteensä	0,00	0,00	0,00

Myönnetyt takaukset ja takuut valuutoittain

Valuutta	Vasta-arvo €	Jakauma %	Tilinpäätöspäivän €
Euro	0,00	0,0	0,0000
...	0,00	0,0	0,0000
Yhdysvaltojen dollari	0,00	0,0	0,0000
Yhteensä	0,00	0,0	

Lapin yliopistolla ei ole myönnettyjä takauksia ja takuita tilinpäätöksessä vuodelta 2009.

Lapin yliopisto 632**Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 12: Valtion takaukset ja -takuut sekä muut vastuut**

€tai sanallinen selitys	31.12.2009	31.12.2008	Muutos
Kansainvälisille rahoituslaitoksille annetut sitoumukset	0,00	0,00	0,00
Vastuut vahinko- ja vakuutuskorvauksista	0,00	0,00	0,00
Liikelaitoksiin liittyvät sitoumukset	0,00	0,00	0,00
Muut vastuut	0,00	0,00	0,00
Toistaiseksi voimassaolevia vuokravastuita on			
Yhteensä	0,00	0,00	0,00

Merkittävät monivuotiset taloudelliset sopimusvastuut**Vuokrasopimukset**

Sitoumuksen kestoaika tai toistaiseksi voimassa olevien irtisanomisaika ilman erityisiä taloudellisia seurauksia	Vuosittaiset talousarviomenot yhteensä, arvio
Kestoltaan pidemmät kuin 4 vuoden sopimukset	20 855 000,00

Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset

Sitoumuksen kestoaika tai toistaiseksi voimassa olevien irtisanomisaika ilman erityisiä taloudellisia seurauksia	Vuosittaiset talousarviomenot yhteensä, arvio
- Kestoajaltaan pidemmät kuin 4 vuoden sopimukset	0,00

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Rahaston nimi	Varat 31.12.2009	Varat 31.12.2008	Käyttötarkoitus
Lahjoitusrahasto opiskelijoiden opiskelun tukemiseen	13 504,51	38 268,52	Opiskelijoiden opiskelun tukeminen
...	0,00	0,00	...
Yhteensä	13 504,51	38268,52	

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Näitä eriä ei ole Lapin yliopiston tilinpäätöksessä 31.12.2009

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Näitä eriä ei ole Lapin yliopiston tilinpäätöksessä 31.12.2009

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Näitä eriä ei ole Lapin yliopiston tilinpäätöksessä 31.12.2009

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Ei mainittavaa.

ALLEKIRJOITUKSET

Lapin yliopiston hallitus on hyväksynyt vuoden 2009 tilinpäätösasiakirjat Rovaniemellä 9.3.2010.

Raimo Väyrynen, puheenjohtaja

Markku Salomaa, varapuheenjohtaja

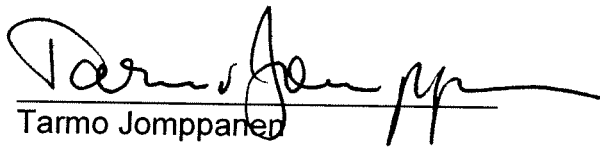
Minna Uotila

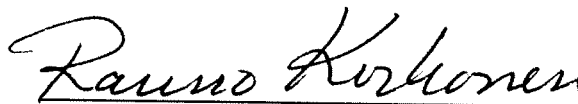
Mirva Lohiniva-Kerkelä

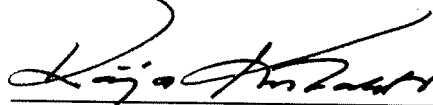
Antti Määttä

Tarmo Jomppanen

Rauno Korhonen

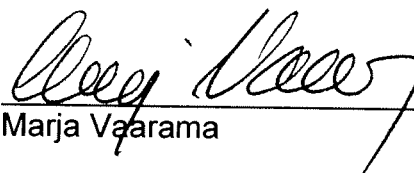

Raija Kivilahti

Liisa Ansala

Matti Hepola

Marja Vaarama

Tilintarkastusmerkintä:

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

LIITE: LAPIN YLIOPISTON TAITEELLINEN TOIMINTA VUONNA 2009

Taiteiden tiedekunnan opetushenkilökunnan ja opiskelijoiden palkinnot, muut tunnustukset sekä näyttelytoiminta vuonna 2009

Palkinnot ja muut tunnustukset

- Suomen Kulttuurirahaston yleisrahasto (taiteentutkimus, mediatiede) myönsi jatko-opiskelija Katja Hyrylle 11.000 € apurahan väitöskirjaa varten.
- Vuoden lehtikuvat -kilpailussa audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelija Jussi Leinonen valittiin vuoden lehtikuvaajaksi ja hänen kuvansa kirjailija Elvi Löhösestä vuoden henkilökuvaksi. Samassa kilpailussa audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelija Anssi Jokiranta voitti vuoden urheilukuva -kategorian lumilautailukuvallaan.
- Tieteellisen seuran valtuuskunta myönsi professori Timo Jokelalle valtionavustusta 10.000 € käytettäväksi kansainvälisen kongressin *Traces: Sustainable Art Education, InSEA European Regional Research and Development Congress 2010* järjestämiseen Lapin yliopistossa.
- Tieteellisen seuran valtuuskunta myönsi professori Timo Jokelalle lisärahoitusta 9.000 € käytettäväksi kansainvälisen kongressin *Traces: Sustainable Art Education, InSEA European Regional Research and Development Congress 2010* järjestämiseen Lapin yliopistossa.
- Professori Timo Jokela toimi Suomen kulttuurirahaston *Myrsky*-hankkeen (nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen) rahoittaman Sallan Myrsky -nuorten taidetapahtuman taiteellisena ohjaajana. Tapauksen toteuttamiseen ja työn ohjaamiseen osallistuivat kuvataidekasvatuksen opiskelijat Matti Kanabro ja Kerttu Pennanen.
- Pt. tuntiopettaja (ma) Juha Kiviharju toimi kakkoskuvaajana ja kakkos stillikuvaajana Arto Halosen ohjaamassa *Pyhän kirjan varjo* –elokuvassa, joka palkittiin Grand Prixillä (parhaan elokuvan palkinto) Pariisin kansainvälisillä ihmisoikeuselokuvafestivaaleilla erikoisdokumenttien sarjassa.
- Graafisen suunnittelun opiskelijoiden Saara Mäntylä, Olli Österberg, Mika Junna ja Olli Nurminen töitä valittiin kansainväliseen julistenäyttelyyn Italiaan keväällä 2009.
- Professori (ma) Eija Timonen valittiin kahdeksan yliopiston yhteisen Elomedia IV - tutkijakoulun johtoryhmän puheenjohtajaksi vuosille 2010-2014.
- Lapin yliopiston Kirjanpito- ja maksuliikepalvelut valitsi vuoden 2008 Travel-taitajaksi taiteiden tiedekunnan toimistos sihteeri Arja Karjalaisen.
- Taiteen keskustoimikunta myönsi kuvataidekasvatuksen opiskelija Anssi Hanhelalle näyttöapurahan ja Desert Planet -yhtyeelle (pt.tuntiopettaja Jari Mikkola, Jukka Tarkkinen ja Antti Hovila) apurahan vuodelle 2009.

- Esittävän säveltaiteen edistämiskeskus myönsi Desert Planet -yhtyeelle (pt.tuntiopeettaja Jari Mikkola, Jukka Tarkiainen ja Antti Hovila) apurahan vuodelle 2009.
- Lyhytelokuva *Maanmittari – The Surveyor* sai ensimmäisen palkinnon KinoKisa 2009 -lyhytelokuvafestivaalin fiktiosarjassa sekä kolmannen palkinnon kansainvälisillä Unifest-yliopistoelokuvajuhlilla Espanjassa. Lisäksi *Maanmittari* valittiin kolmen parhaan lyhytelokuvan joukkoon Kinos 09 -video- ja lyhytelokuvafestivaaleilla Lahdessa. Se osallistui myös Tromssan kansainvälisille elokuvajuhlille Norjassa, sixteen:nine-elokuvajuhlille Mumbaissa Intiassa, Patraksen kansainvälisille elokuvajuhlille Kreikkassa, 7th International Festival Signes de Nuit Pariisissa Ranskassa, Rescontres Henri Langlois – International Film Festival -tapahtumaan Poitiersissa Ranskassa, Blue Sea Film Festival -tapahtumaan Raumalla ja Reikäreuna-elokuvafestivaaleille Orivedellä . Elokuvan ohjasi ja käsikirjoitti audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelija Kari Tuomola, kuvasi audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelija Mauri Lähdesmäki ja sen työryhmään kuuluivat audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelijat Antero Takku ja Mikko Vähätalo sekä vaatetusalan opiskelija Päivi Partanen.
- Suomen Kulttuurirahaston Lapin rahasto myönsi apurahoja:
 - jatko-opiskelija Kalle Lampelalle kokovuotinen erityisapuraha taiteelliseen työskentelyyn 21.000 €
 - jatko-opiskelija Marjatta Hildenille Torstai Oy:n muotoilutoimintaa käsittelevään väitöskirjatyöhön Irja ja Väinö Pekkalan rahastosta 7.000 €
 - jatko-opiskelija Maria Huhmarniemelle biotaidetta sekä tiede- ja taideopetuksen integrointia käsittelevään väitöskirjatyöhön Kemijoki Oy:n rahastosta 7.000 €
 - jatko-opiskelija Hannu Eerikäiselle kyberseksiä ja proteesijumalaa käsittelevään väitöskirjatyöhön Lapin tutkimusrahastosta 6.000 €
 - suunnittelija Ritva Kuurelle Samuli Pentikäisen ääninauhujen digitointiin Irja ja Väinö Pekkalan rahastosta 4.000 €
 - Taiteen kunniatohtori Liisa Rautiaiselle suurikokoisten maalaus pohjien teettämiseen ja maalausmateriaaleihin Irja ja Väinö Pekkalan rahastosta 3.000 €
 - Tekstiili- ja vaatetusalan opiskelija Tuija Kautto-Seinäjäkiselälle Tova på svenska – ruotsiksi ohjattujen kädentaidon työpajojen toteuttamiseen 2.000 €
- Suomen Kulttuurirahaston Hämeen maakuntarahasto myönsi 7.200 € apurahan Pirit-ta Maliselle väitöskirjatyön tekemiseen.
- Kunnallisalan kehittämissäätiö myönsi yksivuotisen tutkija-apurahan jatko-opiskelija Marketta Heinoselle.
- Euroopan unioni myönsi professori Eija Timosen johtamalle EU-hankkeelle *Conflict Resolution Through Cultural Production* kultamitalin innovatiivisesta ja luovasta informaatio- ja viestintäteknologian opetuskäytöstä.
- Otsakorven säätiö myönsi jatko-opiskelija Päivi Ruutiaiselle vuoden apurahan (20.000 €) väitöskirjan tekemistä varten.
- FRAME myönsi jatko-opiskelija Minna Rainiolle kohdeapurahan.
- Jatko-opiskelija Ilkka Väätti sai Tampereen kaupungilta 1.000 e apurahan ja Niilo Helanderin säätiöltä 2.500 € apurahan näyttelyiden järjestämiseen.

- Nordplus-ohjelmasta myönnettiin 12.400 € lehtori Tomi Knuutilan koordinoimaan Dama 5 -verkostoon.
- Audiovisuaalisen mediakulttuurin koulutusohjelman opiskelija Arttu Niemisen käsikirjoitus *Henkinen Kuusamo* voitti jaetun ensimmäisen palkinnon (2.000 €) Lapin Lisän järjestämässä kilpailussa.
- Graafisen suunnittelun opiskelija Olli Österbergin juliste valittiin kansainvälisen julistekilpailun finaaliin Kreikassa. Julisteet olivat nähtävissä Public Art Galleryssä Ithacassa 11.-26.7.2009 ja Melina Cultural Centerissä Ateenassa 17.-20.9.2009.
- Graafisen suunnittelun opiskelija Mika Junna voitti Rovaniemen taiteiden talo KO-RUNDIn tunnuksen suunnittelukilpailun.
- Tait.yo Henna Ahonen nimettiin Teatterikorkeakoulun auditointiryhmään.
- Kuvataidekasvatuksen opiskelija Heta Pöyry valittiin Vuoden Nuoreksi Mikkeliläiseksi taiteilijaksi vuonna 2009. Valintaan liittyvä ensinäyttely oli galleria GalleriArissa Mikkelissä.
- Rovaniemen kulttuurilautakunta myönsi 350 € avustuksen *Korkalovaara* -näyttelyn valmistamista varten kuvataidekasvatuksen opiskelija Päivi Remekselle ja kohdeapurahan kuvataidekasvatuksen opiskelija Tuomas Korkalolle.
- Kuvataidekasvatuksen koulutusohjelman opiskelijat Päivi Laine ja Maarit Tuhkala valittiin mukaan Aineen Taidemuseolla Torniossa 24.9.-15.11.2009 järjestettävään Kuvataiteen valtakunta -näyttelyyn.
- Kuvataidekasvatuksen opiskelija Tuomas Korkalo valittiin Taidemaalari liitto Kuvasto ry:n hallitukseen kokelasjäseneksi.
- AVEK myönsi jatko-opiskelija Minna Rainiolle mediataiteen apurahan.
- Arktista Vimmaa -elokuva- ja mediafestivaalin Vimma09-elokuvakilpailun kilpasarjaan valittiin neljäkymmenen kilpailuun ilmoitetun elokuvan joukosta audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelijoiden töitä: Annika Rapo ja Panu Johansson *Hiljaisuudesta toiseen*, Kai Tuomola *Maanmittari*, Matti Niinimäki *Product Placement* ja Antti Pekkala *Sound of Drastic* sekä taiteiden tiedekunnan jatko-opiskelija Mervi Auttin *Täydellinen kesäpäivä*.
- Lumimiesfilmin tuottama ja audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelijoiden Kai Tuomola ja Mauri Lähdesmäki toteuttama mainosvideo *Luxury of silence* voitti Lapin Liiton järjestämän matkailumarkkinoinnin uudet ideat -videokilpailun.
- Audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelija Kai Tuomolan ohjaama lyhytelokuva *Maanmittari* hyväksyttiin kansainväliseen elokuvakilpailuun Rescontres Henri Langlois. Maanmittari -lyhytelokuvan tekemiseen osallistuivat Lapin yliopistosta myös vaatetusalan opiskelija Päivi Partanen ja audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelijat Mauri Lähdesmäki, Antero Takku ja Mikko Vähätalo.

- Jenny ja Antti Wihurin rahasto myönsi lehtori, jatko-opiskelija Anniina Koivurovalle 10.000 € väitöskirjatyön ”Kuvien rajat. Oppilaiden käsityksiä kuvataideopetuksessa halutuista, hyväksytyistä ja torjutuista kuvista” loppuun saattamiseen.
- Teollisen muotoilun opiskelija Kai Rinkinen sijoittui Lojer Oy:n muotoilukilpailussa jae-
tululle toiselle sijalle. Kilpailussa ei asetettu ketään ensimmäiselle sijalle.
- Valtioneuvosto nimesi lehtori, KuT Jyrki Siukosen Valtion kuvataidetoimikunnan jäse-
neksi 1.1.2010 alkavalle kolmivuotiskaudelle.
- Jenny ja Antti Wihurin rahasto myönsi taidemaalari Henry Wuorila-Stenbergille kol-
men kuukauden (10.1000 €) apurahan taiteelliseen työskentelyyn Rovaniemellä yh-
teistyössä Lapin yliopiston kanssa.
- Vaatetusalan opiskelija Irene Häggkvist voitti Italiassa merkittävän Swarovski Crys-
tallizedin suunnittelukilpailun. Aiemmin keväällä 2009 Häggvist voitti Swarovski Crys-
tallizedin ja Milanon Instituto Marangonin järjestämän suunnittelukilpailun, jonka pu-
vut esiteltiin Milanon lisäksi Lontoon ja Pariisin muotinäytöksissä. Pariisissa puvut oli-
vat esillä myös Louvren Carousellissa Pariisin miesten muotiviikolla 2009. Häggvist
sai kuusi asua Milanon Instituto Marangonin loppunäytäntöön heinäkuussa 2009.
Häggvistin tuotantoa on esitelty brasilialaisella muotisivustolla, Italian Voguen Style
nettisivustolla, Italian Ellessä ja Haute Couture Collezioneissa.
- Jatko-opiskelija Ilkka Väätti sai Koneen Säätiöltä apurahan taiteelliseen tutkimuk-
seen.
- Teollisen muotoilun opiskelijat Satu Sinikumpu ja Tseng Mu Kao saivat elektronisella
lasten palapelillään *Mifo* kunniamaininnan Lapin yliopiston, Taideteollisen korkeakou-
lun ja Lapin ammattikorkeakoulun Muotoiluinstituutin yhteistyönä järjestämään Muoke
(muovikoulutuksen kehittäminen) verkoston muoviteknologian kurssiin liittyvässä, Val-
tion teknillisen tutkimuskeskuksen (VTT) antamassa toimeksiannossa.
- Graafisen suunnittelun opiskelija Sami Nyysölä voitti Metsähallituksen Pilke-
toimitalon tunnuskilpailun.

Näyttelytoiminta

- Lehtori Mirja Hiltusen, lehtori (ma) Anniina Koivurovan ja kuvataidekasvatuksen opis-
kelijoiden Maarit Tuhkala, Saija Latvakoski ja Eero Österberg töitä Lapin Kuvataide-
opettajat, KUVATA ry:n näyttelyssä Lapin maakuntakirjastolla 5.-31.1.2009.
- Tiedekunnan Galleria Katveessa kuvataidekasvatuksen opiskelija Jaakko Moilasen
Muodollinen hyppy metodiin 23.1.-29.2.2009 ja Galleria Kilossa graafisen suunnitte-
lun opiskelija Mika Junnan *Valveunia* 12.-29.1.2009
- Teollisen muotoilun opiskelijoiden töitä International Postgraduate Design Exhibition-
issa Sheffield Institute of Art and Designissa 23.-29.1.2009.
- Taiteiden tiedekunnan galleria Kilossa graafisen suunnittelun opiskelija Mika Junnan
Valveunia 12.-29.1.2009, galleria Katveessa kuvataidekasvatuksen opiskelija Jaakko
Moilasen *Muodollinen hyppy metodiin* 23.-29.1.2009, galleria Valossa kuvataidekas-

vatuksen opiskelija Päivi Laineen *Solar Taival* ja galleria Katveessa kuvataidekasvatuksen opiskelija Veronika Mutasen *Muukalaisen kalapaloja* 2.-19.2.2009 sekä galleria Lyhtyssä taiteiden tiedekunnan opiskelijoiden Elektroniikkaromun luova käyttö ja äänen tuottaminen kokeellisin välinein –työpajan töitä 6.-19.2.2009.

- Professori Timo Jokela ja lehtori Mirja Hiltunen osallistuivat kutsuttuina taitelijoina Venäjän Habarovskissa pidettyyn kansainväliseen jääveistotapahtumaan "Ice Fantasy". Tapahtuman järjesti Far East Ice Corporation ja Youth Policy Committee of Khabarovsk Territory Government tammi-helmikuussa 2009.
- Taiteiden tiedekunnan opiskelijoiden jää- ja lumiveistoksia, reliefejä ja installaatioita Lainio Snow Villagen tiloissa Ylläksellä tammi-helmikuussa 2009. Töiden toteutuksen ohjasivat professori Timo Jokela, lehtori (ma) Maria Huhmarniemi.
- Neljä pt.tuntiopettaja Jari Mikkolan ohjaamaa Desert Planet -videota oli esillä festivaaleilla Sveitsissä.
- Taiteiden tiedekunnan opiskelijoiden tekemiä lumi- ja jääveistoksia Kemin Lumilinnassa keväällä 2009. Teosten toteutuksen ohjasi päätoiminen tuntiohjaaja (ma) Antti Stöckell.
- Taiteiden tiedekunnan opiskelijoiden tekemiä lumi- ja jääveistoksia Kakslauttasen Lumihotellin tiloissa Saariselällä tammi-helmikuussa 2009. Toteutuksen ohjasi sivutoiminen tuntiohjaaja, kuvataiteilija, taideseppä Risto Immonen.
- Kuvataidekasvatuksen koulutusohjelman opiskelija Antti-Jussi Yliharju suunnitteli pro gradu -tutkielmansa taiteellisenä osiona Lehtojärvelle toteutetun Arctic Snow Hotel lumihotellin taiteellisen konseptin sen taidepedagogisen toteutuksen. Konseptin toteuttivat taiteiden tiedekunnan opiskelijat tammi-helmikuussa 2009.
- Jatko-opiskelija Minna Soraluoman tilateoksia oli esillä parinäyttelyssä *Vuoropuhelu* Galleria Katariinassa Helsingissä. Lisäksi Minna Soraluoma ympäristötaidetta oli esillä yhteisnäyttelyssä *Takaisin luontoon* ja performatiivisessa Olohuonekaupunkitaidetapahtumassa *Asiallista oleskelua asemalla* Turun lentoasemalla.
- Lehtori (ma) Maria Huhmarniemi osallistui kutsuttuna taitelijana ja työpajan opettajana Kirkkoniemessä pidettyyn Borders Controll or Rock'n Roll -tapahtumaan ja toteutti siellä talvitaideinstallaation taiteilija Eric Mutelin ja työryhmän kanssa tammi-helmikuussa 2009. Tapahtuma oli osa Pikene på Broenin järjestämään Barents Spektakel -tapahtumaa.
- Lehtori (ma) Maria Huhmarniemi osallistui kuratoituun -35 yhteisnäyttelyyn Galleria Kellokkaassa tammi-huhtikuussa 2009.
- Vaatetusalan opiskelijoiden Painokangas 1. kurssin hamekankaita Lapin yliopiston F-talon kolmannen kerroksen käytävällä 2.-27.2.2009.
- Mediapedagogiikka-kurssin lopputyönäyttely *Identiteetin muotoutuminen media representaatioissa* Lapin yliopiston F-talon neljännessä kerroksessa 9.-28.2.2009.
- Tekstiili- ja vaatetusalan opiskelija Veera Vitikan tilateos *Jäähahtuva* Arktikumien edustalla 17.2.2009 alkaen.

- Tiedekunnan galleria Katveessa Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnan ja Jenny ja Antti Wihurin säätiön vierailevan taiteilijan Antti Ojalan *Ukkoenergiaa*, galleria Kilossa kuvataidekasvatuksen opiskelija Lotta Vuorman *Odottaja ja odotettu* ja galleria Valossa valokuvaaja Nina Dannertin *Kotipaikkoja – Maahanmuuttajia Pohjanmaalla* 23.2.-5.3.2009.
- Pan Parents -näyttelyyn osallistuivat myös Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnan opiskelija Antti Tenetz omalla teoksellaan ja jatko-opiskelija Kalle Lampela Contemporary Santa Claus Artist Association -ryhmän teoksella. Näytely oli esillä Tromsassa 27.3.-17.4 nykytaiteen galleriassa (Tromsø Kunstforening) sekä 27.2-15.3.2009 Oslolla galleriassa 0047.
- Jatko-opiskelija Bettina Schülken näyttely *Dangerous Beauty* Shunt Loungessa Lontoossa Iso-Britanniassa 4.-7.3.2009.
- Tiedekunnan gallerioissa Valo, Katve, Kajo ja Kilo *Design 96300* -näyttely 10.-26.3.2009. Näyttelyssä taiteiden tiedekunnassa opiskelevien ja tiedekunnasta vuonna 2008 valmistuneiden opiskelijoiden töitä.
- Kuvataidekasvatuksen opiskelija Anssi Hanhelan *Minun Pohjoiseni* Rantakasarmilla Helsingissä 13.3.-5.4.2009.
- Pt.tuntiopettaja Michael Jacobsin *The weight of light* Meridian Galleryssä, San Francisco, California, USA 19.3.-5.5.2009
- Professori Timo Jokela, lehtori Maria Huhmarniemi ja opiskelijat Elina Partanen, Marjo Pernu, Siiri Räisänen ja Sofia Waara osallistuivat talvitaideinstallaatiolla *Pan Barentz* -näyttelyyn Tromssassa 27.3.2009.
- Tiedekunnan galleria Kajossa kuvataidekasvatuksen opiskelija Kyösti Sarasteen näyttely *Lapinmiehen taidekokemus* 30.3.-12.4.2009, galleria Kilossa kuvataidekasvatuksen opiskelija Anne Lehtelän väritutkielma *Erakko*, galleria Katveessa kuvataidekasvatuksen opiskelija Maarit Tuhkalan *Inuk alla – Different Human*, galleria Valossa jatko-opiskelija Silja Nikulan *Poeettinen muodonmuutos – matkakuvia Prahasta* ja galleria Lyhtyissä kuvataidekasvatuksen opiskelija Riikka Raatikaisen *Luonnonmukainen* 30.3.-16.4.2009.
- Kuvataidekasvatuksen opiskelija Antti Tenetzin töitä eMobileArt-ryhmänäyttelyssä *Cryo Art ja Observations* maaliskuu-marraskuussa 2009, ryhmänäyttelyssä *Force majeure* osana ISEA 2009 -tapahtumaa LAB Dublinin kaupungin nykytaiteen näyttelytilassa, ryhmänäyttelyssä *Kryo lab / The crafting parlour taiteilijaryhmät* – taidetta ja tiedettä (biotaide) yhdistävät teokset Thessalonikin biennalessa Kreikan nykytaiteen museossa ja The Crafting Parlour taiteilijaryhmän näyttelyssä *Growing Light and Other Conversations – Inter-species Communication and Illumination* Trinity Collegen Spinese Galleryssä Irlannissa Duplinissa.
- Tekstiili- ja vaatetusalan opiskelija Saara Teerijoki-Joensuun tekstiilitaidenäyttely *Tekstiilin voimaa* galleria Colmiossa Oulussa 2.-30.4.2009.
- Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnan ja Kautokeinin saamelaisen korkeakoulun talvitaideyöpaja toteutti lumiveistoksia Kautokeinin pääsiäismarkkinoille. Teoksen to-

teuttamiseen osallistuivat Lapin yliopistosta professori Timo Jokela, lehtori Maria Huhmarniemi, pt.tuntiopettaja Antti Stöckell ja opiskelijat Tessa Suhonen, Mirva Valkama, Lotta Linnamaa, Henriikka Kolari ja Sofia Waara. Teos avattiin 3.4.2008.

- Tiedekunnan galleria Valossa graafisen suunnittelun opiskelija Jussi-Pekka Koiviston *My Type of Black*, galleria Kajossa kuvataidekasvatuksen opiskelija Sinikka Mattilan *Rajoja rikkoen*, galleria Kilossa valokuvaaja Päivi Paakinahon *Resort – valokuvia* ja galleria Lyhtyssä kuvataidekasvatuksen opiskelija Päivi Laineen *MUU-Data Mistä maito nykyään tulee* 20.-30.4.2009.
- Tekstiili- ja vaatetusalan opiskelijoiden painokankaan kurssitöiden näyttely *Sattumuksia* Kahvila Kauppayhtiössä 21.-27.4.2009.
- Lehtori (ma) Maria Huhmarniemen ja Liisa Karintauksen yhteisnäyttely *Silmukassa* Galleria 5:ssä Oulussa 22.4.-10.5.2009.
- Professori Timo Jokelan talvitaidetta esittelevä valokuvanäyttely *Memory of Places* Pecsissä, Unkarissa huhtikuussa 2009.
- Jatko-opiskelija Bettina Schülken näyttely *R n R* Galleria Voimassa Kemissä 2.-24.5.2009.
- Taiteiden tiedekunnan gallerioissa kuvataidekasvatuksen syventävän taideproduktion opiskelijoiden *Akti*-näyttely 4.-14.5.2009.
- Professori Timo Jokelan ja kuvataidekasvatuksen opiskelijoiden Ville Förstin, Henriikka Kolarin ja Elina Partasem toteuttama ympäristötaidetapahtuma Nesnassa Norjassa toukokuussa 2009.
- Professori Timo Jokela ympäristötaideteos julkistettiin Nesnassa Norjassa toukokuussa 2009.
- Jatko-opiskelija Minna Rainion töitä esillä ryhmänäyttelyissä *Rajamailla* Suomi-instituutti/Centre Culturel de la Finlande Pariisissa Ranskassa, *Rajamailla* Centre Culturel Jacques Brel, Thionvillessa Ranskassa, *Somewhat Else Here and Now – Nash* Galleryssä Minneapolisissa USAssa, *Miksi haluat lapsen* näyttelyssä Tänäpä kotonä Aineen Taidemuseossa Torniossa ja *Rajamailla* näyttelyssä Kohtalokkaita Hetkiä – Sodan kuvia taiteessa Etelä-Karjalan taidemuseossa.
- Tiedekunnan galleria Valossa opiskelija Heli Eeron näyttely *Taulu on kuin laulu – jokainen ihminen on taulun arvoinen*, galleria Kilossa tekstiili- ja vaatetusalan opiskelija Heidi Lehdon näyttely *Nauhoitettuja valveunia* ja opiskelija Airi Dohlenin näyttely *In memoriam, Rinta* 18.5.-4.6.2009.
- Lehtori Tomi Knuutilan interaktiivinen installaatio *Wish you were there* RAFLOST-festivaaleilla Reykjavikissa Islannissa toukokuussa 2009. Audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelijat Aku Meriläinen, Stina Varkkola, Sini Havukainen, Arttu Nieminen, Martin Bircher, Sara Milazzo ja Eetu Tourunen osallistuivat samojen festivaalien esityksiin.
- Jatko-opiskelija Bettina Schülken näyttely *Aurele* Thessaloniki Biennalessa Kreikassa 20.5.-10.6.2009.

- Tekstiilialan opiskelijoiden Aino-Maria Ilkko ja Kaisu Kilpijärvi jacquardkudonnalla toteutettuja teoksia esillä kansainvälisessä opiskelijänäyttelyssä *Points of Departure*, Kansas Cityssä Yhdysvalloissa 29.5.-30.6.2009.
- Professori Timo Jokelan suunnittelema ja toteuttama *Lapin kirkon muistoteos* paljastettiin Kittilän Kirkkokuusikossa.
- Professorit Timo Jokela ja Juhani Tuominen osallistuivat *Ars Jokela -näyttelyyn* Kittilässä heinäkuussa.
- Lehtori Maria Huhmarniemi osallistui *Ei kiitos taidetta* -näyttelyyn Ars Kärsämäki 2009 -tapahtumassa 6.6.-30.8.2009
- Lehtori Tom Engblomin töitä Taidekeskus Honkahovissa Mäntässä 7.6.-16.8.2009.
- Taiteiden tiedekunnan galleria Valossa teollisen muotoilun opiskelija Teemu Lahtisen valokuvanäyttely *Aika näyttää – Time tells* 8.-25.6.2009 sekä galleria Katveessa audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelija Panu Johanssonin valokuvateoksia *Micro-histories* 11.-25.6.2009.
- Kuvataidekasvatuksen opiskelija Liisa Kotilan ja Anna Kotilan taidenäyttely *Kuvia ja kuvitelmiä* Tampereen pääkirjasto Metson yläkerrassa 13.-25.7.2009.
- Lehtori Maria Huhmarniemi osallistui *Kontakt*-näyttelyyn Kulttuurivoimalassa Kemissä 8.8.-4.9.2009.
- Professori Juhani Tuomisen ja taidegraafikko Lauri Rankan näyttely *Riittejä* Mustasaari-galleriassa Oulussa 8.8.-6.9.2009.
- Tekstiili- ja vaatetusalan opiskelijoiden Marja Heikkinen, Marjaana Hietaniemi, Johanna Luhio, Sirpa Tienvieri, Anniina Turunen, Selina Väliheikki ja Minna Ylätalo *Tekstiiliromu* osallistui Spora Showroomin järjestämään Designer-näytökseen Kulttuuritehdas Korjaamolla 11.8.2009.
- Tiedekunnan gallerioissa Valo ja Kilo Nuorten hyvinvoinnin ankkurit Lapissa – hankkeessa kevään 2009 aikana syntyneitä taidetyöpajojen tuotoksia 13.8.-17.9.2009.
- Professori Timo Jokelan talvitaidetta esittelevä retrospektiivinen näyttely *Northern Traces: 1999-2009* Collins Galleryssä Glasgowssa 22.8.-26.9.2009.
- Kuvataidekasvatuksen opiskelija Anssi Hanhelan näyttelyt AVA-galleriassa Helsingissä 25.8.-13.9.2009 ja Galleria Voimassa Kemissä 31.10.-22.11.2009.
- Tekstiilialan opiskelijoiden Johanna Luhion ja Selina Väliheikin näyttely *Vuori sisälläni* Hailuodon kirjastossa 28.8.2009 asti.
- Kuvataidekasvatuksen opiskelija Tuomas Korkalon töitä esillä yksityisnäyttelyssä *Down the Rabbit Hole Vol 2* Galleria Napassa Rovaniemellä 29.8.-16.9.2009, yhteisnäyttelyssä *Down the Rabbit Hole* Laterna Magicassa Helsingissä 24.3.-18.4.2009 ja ryhmänäyttelyissä -35 Galleria Kellokkaassa Ylläksellä 28.1.-24.4.2009, *Riskiryhmä*

Kaapelitehtaan Puristamossa Helsingissä 24.2.-8.3.2009, Villa Havun 1. taidekesä-ssä Kärsämäellä 27.6.-2.8.2009 ja Art Askassa Sodankylässä 2.-27.9.2009.

- Jatko-opiskelija Touko Issakaisen ryijyjä Design-museossa Helsingissä syyskuussa 2009.
- Audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelija Antti Tenetzin ja jatko-opiskelija Kalle Lampelan töitä mukana PAN-BARENTS näyttelyssä Murmanskin taidemuseossa 11.9.-9.10.2009. Näyttelyyn liittyen lehtorit Mirja Hiltunen ja Maria Huhmarniemi sekä kuvataidekasvatuksen opiskelijat Heidi Hänninen, Anniina Mikkonen ja Elina Partanen toteuttivat kaksi työpajaa, joissa tehdyistä teoksista yksi on esillä em. näyttelyssä.
- Professori Marjatta Heikkilä-Rastan toimittamaan Pukutaikaa-julkaisuun liittyvä näyttely *Pukutaikaa* taiteiden tiedekunnan F-siiven kolmannessa kerroksessa 16.9.-30.9.2009.
- Lehtori Jyrki Siukosen töitä mukana yhteisnäyttelyssä *Pirkanmaan 4. Triennaali* Tampereen taidemuseossa 19.9.-3.1.2010.
- Tiedekunnan galleria Kilossa TaM Veera Vasaran maalauksia *Piste nro 2 – Planetario* 25.9.-15.10.2009 ja galleria Valossa kuvataidekasvatuksen koulutusohjelman Progress or Peris! Recognising the past – Designing the future -konferenssin teemaan liittyen lasten ja nuorten parissa toteutettua ympäristö- ja yhteisötaideprojektia pohjoisesta näyttelyssä *Progressive Art in the North* 24.9.-15.10.2009.
- Lehtori Jyrki Siukosen yksityisnäyttely Galleri AMAssa Helsingissä 26.9.-20.10.2009.
- Jenny ja Antti Wihurin rahaston ja taiteiden tiedekunnan vierailevan taiteilijan Anu Tuomisen näyttely *Työn tila, I* F-siiven neljännessä kerroksessa vierailevan taiteilijan työhuoneessa.
- Suomen Kulttuurirahaston rahoittamaan Sallan Myrsky -hankkeeseen liittyen professori Timo Jokela ja pt.tuntiopettaja (ma) Antti Stöckell sekä kuvataidekasvatuksen opiskelijat Kerttu Pennanen ja Tiina Mäkelä ohjasivat Sallatunturin koulun 8.-luokkalaisten työpajan ja siihen liittyvän näyttelyn 5.-8.10.2009.
- Lehtori (ma) Anniina Koivurovan ja lehtori Mirja Hiltusen töitä esillä *KUVIS-KONST KUVATA* -kuvataideopettajien yhteisnäyttelyssä Haaparannalla 10.10.-30.10.2009.
- Taiteiden tiedekunnan galleria Katveessa pt.tuntiopettaja Michael Jacobsin *Transmigrations ghost hunts*, galleria Valossa tekstiilialan opiskelija Päivi Remeksen *KORKALOVAARA Kokemuksia lähiympäristöstä* ja gallerioissa Kilo ja Lyhty kuvataidekasvatuksen opiskelija Milla Roseniuksen *Installaatiot* 19.10.-5.11.2009.
- Tilan ilme -maisteriohjelman opiskelijoiden Laura Ainali, Annika Hanhivaara ja Mari Peräntie näyttely *Muotovalio* F-siiven kolmannen kerroksen hissikäytävällä 26.10.-9.11.2009.
- Jatko-opiskelija Ilkka Väätin yksityisnäyttelyt Keski-Suomen museossa Jyväskylässä ja GalleriaKONEessa Hämeenlinnassa sekä yhteisnäyttely Ecos de la lejana Finlandia, Circulo de Bellas Artes de Valenciassa Espanjassa.

- Kansainvälinen *PAN-BARENTZ*-kiertonäyttely taiteiden tiedekunnan gallerioissa ja Rantavitikan koululla 9.-26.11.2009 ja Napa-galleriassa 3.-8.11.2009. Taiteiden tiedekunta oli osatoteuttajana EU-culture-rahoitteisessa -hankkeessa.
- Kuvataidekasvatus järjesti *PAN-BARETSZ* tapahtuman osa *Ideal Cities* -näyttelyn Galleria Napassa. Lehtori Maria Huhmarniemi ja professori Timo Jokela sekä ryhmä kuvataidekasvatuksen opiskelijoita.
- Tutkijoiden Petra Falin ja Kati Vehmas teos *Art from Research* -näyttelyssä Taideteollisen korkeakoulun Aralis Galleriassa 11.-27.11.2009.
- Taiteiden tiedekunnan galleria Kajossa graafisen suunnittelun opiskelijoiden kuvareportaaseja Olipa kerran, galleria Valossa lehtori Maria Huhmarniemen installaatio kahvikupeista ja lautasista Särkyvää ja galleria Kilossa kuvataidekasvatuksen opiskelija Liisa Kotilan maalauksia ja sekatekniikkatöitä *Leikin kuva* ajalla 30.11.-17.12.2009 sekä galleria Katveessa kuvataidekasvatuksen opiskelija Ville Förstin *Kohtaamisia tilassa!* ajalla 30.11.-14.12.2009.
- Professori Juhani Tuominen, lehtori Maria Huhmarniemi, amanuenssi Leila Lipiäinen, jatko-opiskelija Kalle Lampela ja kuvataidekasvatuksen opiskelija Tuomas Korkalo osallistuvat Lapin taiteilijaseuran 20-vuotisjuhlanäyttelyyn *NYT* Rovaniemen taidemu-seossa 12.12.2009 – 27.2.2010.
- Professori Timo Jokelan suunnittelema ja taiteiden tiedekunnan kuvataidekasvatuk-sen opiskelijoiden, Rovaniemen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden sekä harbinilais-ten lumi- ja jääveistäjien toteuttama *Winter Conversation* -talvitaideinstallaatio avattiin Rovaniemen Vanhalla torilla 19.12.2009.
- Kuvataidekasvatuksen koulutusohjelma toteutti sarjan lumiveistoksia osan Lainion *Snow-village*-kokonaisuutta. Ohjaus professori Timo Jokela, lehtori Maria Huhmar-niemi ja päätoiminen tuntiopettaja Antti Stöckell.
- Kuvataidekasvatuksen koulutusohjelma toteutti jääveistoksia ja lumihotellihuoneiden interiöörejä Lehtojärven *Arctic Snow*-hotel kokonaisuuteen. Ohjaus Antti-Jussi Ylihar-ju.